

MAKÁDI HÓVIRÁG

ÓVODA ÉS MINIBÖLCSŐDE

SAJÁT PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2322 Makád, Rákóczi F. u. 40

OM: 202554

Tartalom

Az óvoda adatai	7
Az intézmény kormányzati funkciók	7
Bevezetés.....	8
Óvodánk bemutatása	8
Az óvoda személyi feltételei.....	9
Munkarend.....	10
Munkaidő.....	10
A nevelőtestület és a többi munkatárs	11
Az óvoda tárgyi feltételei	11
Tárgyi ellátottságunk.....	12
Gyermekkép, óvodakép.....	12
Jövőkép.....	12
Gyermekkép	13
Óvodakép	13
Óvodapedagógus kép.....	14
Pedagógiai munkát segítőkről alkotott elképzelésünk.....	15
Az óvodai élet megszervezése.....	16
Az óvodai élet dokumentumai	16
Az óvodai beiratkozáshoz szükséges adminisztratív, formai feltételek	17
A gyermek érettség jellemzői óvodába lépéskor.....	17
Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.	18
AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	18
Az egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása.....	19
Gondozás, testi szükségletek, mozgásigény kielégítése.....	20
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	20
Erkölcsi nevelés	22
Ellenőrzés, értékelés és jutalmazás	23
Társas kapcsolatok fejlődése.....	24
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	25
Értelmi, nevelés feladatai	27
Koncepció	28
Életrend	29

Az életrend elemei.....	29
A játék szerepe a programban	29
A tanulás értelmezése	29
Javasolt napirend, hetirend.....	29
Az óvoda légköre, "pedagógiai klímája "	30
Az óvónői minta.....	31
Alkotó együttműködés a családokkal.....	31
A hagyományőrzést szolgáló feladataink.....	31
A néphagyományőrző óvodai program célja, feladatai	32
Az óvoda általános feladatai	33
Az egészséges életmód kialakítása	33
Az óvónő a folyamatban.....	34
Az egészségre nevelés, gondozás, személyiségfejlesztő hatása	35
Egészséges életmódra nevelés, gondozás.....	35
Az egészséges óvodai környezet kialakítása.....	35
Az óvoda épülete	35
A gondozási folyamathoz szükséges egyéb helyiségek	36
Az óvoda udvara	36
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	37
A szocializálódást segítő nevelés.....	38
1. A beszoktatás időszaka.....	39
2. Együttlét a mindennapokban	39
3. Óvodai ünnepnapok	40
A néphagyományőrzés a nevelés folyamatában.....	41
Néphagyományőrző tevékenységek tartalma.....	42
A hagyományőrzés személyiségfejlesztő hatása.....	42
A játék.....	43
A játék és a hagyományőrzés kapcsolata	43
A játék feltételrendszere	44
A játék tartalma	45
Verselés, mesélés	48
Az irodalom és a néphagyományőrzés.....	48
Az irodalmi nevelés célja, feladatai	48
Az irodalmi anyag tartalma	48

Az irodalmi nevelés személyiségformáló hatása.....	50
Ének- zene, énekes játék, gyermektánc	50
A néphagyományőrzés és a zene kapcsolata	50
A zenei nevelés tartalma	51
Az óvodában játszható énekes népszokások	51
Zenei nevelés személyiségfejlesztő hatása	52
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	53
A vizuális nevelés célja, feladatai	53
A vizuális tevékenységek tartalma	53
A vizuális tevékenységek személyiségfejlesztő hatása.....	55
Mozgás	55
A mozgás és a néphagyományőrzés.....	55
A mozgásfejlesztés célja, feladatai	55
A mozgás tartalma.....	56
A mozgás személyiségfejlesztő hatása	57
Az esztétikai neveléshez kapcsolódó tevékenységek.....	57
Az esztétikum és a néphagyományőrzés.....	57
Az esztétikai nevelés célja, feladatai	58
Az esztétikai nevelés személyiségformáló hatása.....	58
Az óvodai esztétikai nevelés területei:.....	58
A környezet esztétikája	58
A külső világ tevékeny megismerése.....	58
A környezet és a néphagyományőrzés.....	58
A külső világ megismerésére nevelés célja	59
A külső világ megismerésének tartalma.....	59
Környezeti nevelés és néphagyomány ápolás.....	59
Környezetvédelem.....	60
Környezetalakítás	60
Személyiségfejlesztő hatás.....	61
Munka jellegű tevékenységek	61
Célok, feladatok.....	62
Német nemzetiségi részprogram	62
Munkajellegű tevékenységek tartalma	63
Munkajellegű, közösségért végzett tevékenységformák	63

A munkajellegű tevékenységek személyiségfejlesztő hatása	64
Tevékenységekben megvalósult tanulás.....	64
A tanulás célja	64
A tanulás lehetséges formái az óvodában.....	64
A pedagógiai munka tervezése.....	65
A gyermekek mérése és értékelése az óvodában	66
A gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, az elért eredmény	67
Az iskolába lépés feltételei	67
Hátránykompenzáció, tehetséggondozás	67
Speciális feladatok.....	68
Általános feladatok.....	68
A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei	68
Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	69
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN)	70
Tanulási zavarok, (érzékelés, észlelés, a mozgás, a beszéd, az emlékezet, figyelem, a gondolkodás eltérő működése)	70
A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlesztése	71
Érzékszervi- sérült gyermek fejlesztésének feladatai.....	71
Enyhén értelmi fogyatékos gyermek (50-69 IQ).....	72
Figyelemzavaros gyermek	73
Dyslexia.....	73
Dyscalculia	73
Motoros koordinációs zavar.....	73
Kommunikációs zavarok.....	73
Artikulációs zavar: pöszesség, orrhangzós beszéd.....	73
Kiemelten tehetséges gyermekek	74
Tehetséggondozás alapelvei	74
Tehetséggondozás feladatai.....	75
Az óvodapedagógus mindennapi tehetséggondozási feladatai a csoportban.....	75
A tehetség azonosítás elvei	75
A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	77
Logopédia prevenciós foglalkozások.....	80
A logopédiai munka az anyanyelvi neveléshez kapcsolódik, annak része és segítője. Az anyanyelvi nevelést az óvónő és a család végzi, a logopédus munkája annak kiegészítője, segítője. Jelentősége	

abban van, hogy saját módszereivel elősegítse az alakilag és tartalmilag is megfelelő beszéd kialakulását a gyermekeknél.....	80
- A beszédhibás gyermekek folyamatos kiszűrése.....	80
A gyermek-, és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	80
Gyermekvédelmi tevékenységünket a Gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1999. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, és ennek 2003. évi LXI. módosítása és a végrehajtásához kapcsolódó jogszabályok határozzák meg:	80
Az óvoda családsegítő és családokat támogató tevékenysége	82
A családdal való kommunikáció alapelvei	82
A kapcsolatrendszerek szerepe az óvodában.....	82
Az óvoda és a család	82
Egyéb partnerkapcsolatok.....	84
A PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVÁLTÁS VIZSGÁLATÁNAK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE	86
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	87

Az óvoda adatai

- Az intézmény neve: MAKÁDI HÓVIRÁG ÓVODA ÉS MINIBÖLCSŐDE
- Az intézmény székhelye: 2322 Makád, Rákóczi Ferenc utca 40.
- Az intézmény OM-azonosítója: 202554
- Az intézmény típusa: önálló jogi személy, az alapító okirat rendelkezése, szerint önállóan működő költségvetési szerv
- Az intézmény alapító okiratának száma: HÓVIRÁG-2/2021
- Az intézmény alapító okiratának kelte: 2021.július 09.
- Az alapítás hatályba lépése: 2021. augusztus 15.
- Jogszabályi alapja: 1992. évi XXXVIII. Tv. És az 1993. LXXIX. Tv.
- [Önkormányzati fenntartású intézménynél jogszabályi alap a 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (6) bekezdése.]
- Az intézmény alapító szerve: Makád Község Önkormányzat Képviselő-testülete
- Az intézmény irányító szerve: Makád Község Önkormányzat Képviselő-testülete
- Az intézmény fenntartója és címe: Makád Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2322 Makád, Kossuth L. u. 52.
- Az intézmény törzskönyvi azonosító száma: 819653
- Az intézmény adószáma: 15819653 – 2 – 13

Az intézmény kormányzati funkciók

kormányzati funkciósám:	Tevékenység megnevezése
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladati
091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladat
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091130	Nemzetiségi (német) óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében

Az intézmény működési köre: Makád község közigazgatási területe.

Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám: 50 fő.

Bevezetés

A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva 2018. szeptember 01-jén hatályba lép a 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosítása. Helyi nevelési programunkat nevelőtestületünk felülvizsgálta, a szükséges módosításokat beépítette.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján biztosított, hogy az óvodai nevelésben a különböző pedagógiai törekvések megjelenhetnek a helyi körülmények figyelembevételével. Ugyanakkor az is biztosított, hogy az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteiket és széleskörű módszertani szabadságukat érvényesítsék.

Óvodánk Saját Pedagógiai Programjának (továbbiakban SPP) alapdokumentuma az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a Néphagyományörző óvodai program. (1998. Gödöllő: szerkesztette: Faust Dezsőné) útmutatása szerint készült. Saját Pedagógiai Programunk kiegészítéseként a Környezeti nevelési Programunkat is alkalmazzuk.

Programunk a 363/2012. (XII.17.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magában foglalva a hazai és a helyi (városi) óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről valamint, annak módosításait és a városi közoktatási koncepció irányelveit.

Ezen kívül a program az alábbi törvényeket, rendeleteket figyelembe vételével készült:

- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet. a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 22/2013.(III.22.) EMMI rendelete egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI-rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 56/2022 (II.24.) Kormányrendelet 2 §, valamint Kormányrendelet a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 19.§ b. pontja

Programunk a felsorolt törvények és rendeletek alapján, a gyermekek alapvető tevékenységeire, a játékra, a helyi sajátosságokra, hagyományokra, a kompetencia alapú nevelésre épül. Fő hangsúlyt kap benne a testi, lelki gondozás, az érzelmi biztonság és a szociális önellátó szokásrendszer, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása.

Óvodánk bemutatása

Makád, a Csepel-sziget déli csücskében, a két Duna ölelésében, gyönyörű környezetben fekszik. Kb. 1300 lakosú község, értékes természeti kincsek veszik körül. A változatos madárvilág mellett erdeinkben tavasszal hatalmas hóvirágmezők virítanak, amiről óvodánk a nevét kapta. A közeli Duna, a nádasok, a rétek, a faluban lévő tó mind-mind környezetünk megismerésére, megszeretésére, óvására ad lehetőséget, valamint a régi szokások, hagyományok megőrzésére, felelevenítésére is nagy hangsúlyt fektetünk. Korszerű, új két csoportos óvodánk, amely Európában bárhol megállná a helyét, a falu központjában, az iskola mellett kapott helyet, amit 2010. februárban vehettünk birtokba, a gyermekek és felnőttek nagy öröme. Az idei évben (2021.), a már 11 éves intézményünk további fejlesztést kapott.

Bölcsődével kiegészült, mely teljesen új épületben van és az óvodán is energetikai korszerűsítéseket hajtottak végre. A bölcsőde 7 férőhelyes, 2 kisgyermeknevelővel. Külön elkerített udvarukkal védjük a piciket. Csodálatosan új felszereléssel, a környezetvédelmet szem előtt tartva készült el.

Az óvodához hatalmas udvar tartozik, igényesen telepített EU szabványoknak megfelelő játékaink, és egy szánkózó domb kielégíti a gyermekek mozgásigényét, fejlesztik erőnlétüket, állóképességüket. Az ütőcsillapító- és díszburkolatok, a füves területek, fák, bokrok váltják egymást. Kialakítottunk egy kiskertet is ahol folyamatosan gondozzuk az általunk ültetett növényeket. A gyermekekkel 4 óvodapedagógus foglalkozik, munkájukat segíti 2 szakképzett dajka és jelenleg 2 pedagógiai asszisztens. Csoportszobáink jól felszerelve teszik még otthonosabbá környezetünket, melyeket úgy alakítottuk ki, hogy minél több természetes anyagból készült játék, kellék, dekoráció vegye körül a gyermekeket. Ovi- galériáink segítségével kitágult a játszóterület, nagyobb lehetőségük van a gyermekeknek a kisebb csoportos játékokra. A tó, a rét, az erdő közelségét kihasználjuk, sétáink, terepgyakorlataink során. Nyári és őszi sétáink alkalmával szalmát, makkot, gesztenyét, csuhét, kukorica- és cirokszárat, és még nagyon sokféle anyagot gyűjtünk, amit barkácsolás keretében felhasználhatunk. Kiemelt szerepet kap óvodánkban a népi hagyományörzés, és a természetes anyagok felhasználása, az egészséges életmódra nevelés. Részt veszünk a faluban hagyományos Szüreti Felvonuláson, Falunapon, elmegyünk az Óvodások Néptánc Találkozójára és a Német nemzetiségi óvodák találkozására is. Óvodás gyermekeink és szüleik értékelik ezeket a tevékenységeket, és partnereink a feladatok végrehajtásában, az eszközök beszerzésében. A családi háttér, az otthoni események nyomot hagynak a gyermekekben, ezért a legfontosabb célunk az óvodai nevelésünk során, hogy minden gyermek jól, és biztonságban érezze magát, családias, békés, szeretetteljes környezetet biztosítsunk számukra, kis létszámú csoportjainkban minél optimálisabban fejlődjenek, bontakozzon ki egyéniségük, hiszen tudjuk, hogy minden gyermek más, önmagához képest fejlődik a saját ütemében. Az óvoda minden dolgozója jó példát mutasson toleráns viselkedésével, türelmes- szép beszédével, megjelenésével, egész személyiségével. Szeretnénk, ha a környező településekről is több gyermeket hordanának a mi "Hóvirág Óvodánkba."

Községünk hagyománya októberben a Szüreti Felvonulás és bál, így az éves készülődésünk ezzel kezdődik. Süteményeket sütünk, s eljátsszuk a felvonulást, a báli forgatagot. Gyümölcsfáink termését frissen szedve is fogyasztjuk, de a gyümölcsöt aszaljuk is, télen kukoricát pattogatunk. A karácsonyi készülődés első lépése az adventi kalács sütése, majd karácsonyi koszorút fonunk rafiából, amelyen minden gyermek szívbe rajzolt jele lóg, ezzel is jelezve az összetartozásunkat. Betlehemünket fűzfából, gyékényből és szalmából készítettük, s minden évben Betlehemes vagy pásztorjátékkal ünnepelünk. Karácsonyfáinkat tobozokkal, mézeskaláccsal és pattogatott- kukorica- fűzérrel díszítjük. A gyermekek minden tevékenységben részt vesznek, koruknak megfelelő aktivitással. Télen előkerülnek a szövőkeretek, fűzfavesszőből csörgőt, fali díszet, dióból csengettyűt, kukoricaszárból állatokat, házikót, stb. készítünk. Lehetőség nyílik pókfonással bábozáshoz felhasználható eszközök készítésére. Húsvét előtt búzát vetünk, húsvéti kalácsot sütünk, tojástartót fonunk gyékényből, rafiából, tojástartót festünk, sokféle technikával. Anyák napi ajándékainkat batikolással, hímzéssel, ragasztással, egyéb kézimunkákkal készítettük. Évzáróinkon bemutattunk már lakodalmas-, vásározó-, és táncos népi gyermekjátékokat, melyekhez a kellékeket a szülőkkel közösen készítettük.

Az óvoda személyi feltételei

A Makádi Hóvirág Óvodában 2 vegyes életkorú csoport működik, a Micimackó csoport (kisebkek:3-5 éves korosztály) és a Süni csoport (nagyobbak 5-7 éves korosztály).

A csoportok kialakításánál figyelembe vettük az alábbi szempontokat:

- óvodapedagógusok javaslatai;
- szülők igényei;
- gyermekek egyéni fejlettségi szintje, egyéni képességeik;
- kor- és nemek szerinti arányos elosztás.

A két csoporthoz 4 státusz óvodapedagógusi állás tartozik. Mindkét csoport munkáját pedagógiai asszisztens segíti. Két pedagógiai munkát segítő szakképzett dajkánk van.

Munkarend

Micimackó csoport: Fekete Bettina Eszter– német nemzetiségi óvodapedagógus – váltott műszak
Sárközi Tünde – intézményvezető, óvodapedagógus– állandó délelőtti
Szabóné Budai Noémi- pedagógiai asszisztens
Balogh Sándorné – dajka

Süni csoport: Stromájer Ildikó- óvodapedagógus- váltott műszak
Csörgöl Andrea- óvodapedagógus- váltott műszak
Balogh Csűrös Katalin- pedagógiai asszisztens
Majorné Hollósi Erzsébet– dajka

Munkaidő

Óvodapedagógusok munkaideje: 32 óra csoportban eltöltendő, 8 óra egyéb
Intézményvezető: 10 óra csoportban eltöltendő, 30 órában vezetői feladatait végzi
Dajka, pedagógiai asszisztens: 40 óra

óvodapedagógus

Munkaidő	Fekete Bettina Eszter de.	Fekete Bettina Eszter du.
HÉTFŐ	7:30- 14:00	9:30- 16:00
KEDD	7:30- 14:00	9:30- 16:00
SZERDA	7:30- 14:00	9:30- 16:00
CSÜTÖRTÖK	7:30- 14:00	9:30- 16:00
PÉNTEK	7:30- 13:30	10:00- 16:00

Intézményvezető

Munkaidő	Sárközi Tünde Rozália de.
HÉTFŐ	7:00- 9:00
KEDD	7:00- 9:00
SZERDA	7:00- 9:00
CSÜTÖRTÖK	7:00- 9:00
PÉNTEK	7:00- 9:00

óvodapedagógus

Munkaidő	Csörgöl Andrea de.	Csörgöl Andrea du.
HÉTFŐ	7:00- 13:30	10:30- 17:00
KEDD	7:00- 13:30	10:30- 17:00
SZERDA	7:00- 13:30	10:30- 17:00
CSÜTÖRTÖK	7:00- 13:30	10:30- 17:00
PÉNTEK	7:00- 13:00	11:00- 17:00

óvodapedagógus

Munkaidő	Stromájer Ildikó	Stromájer Ildikó
HÉTFŐ	7:00- 13:30	10:30- 17:00
KEDD	7:00- 13:30	10:30- 17:00
SZERDA	7:00- 13:30	10:30- 17:00
CSÜTÖRTÖK	7:00- 13:30	10:30- 17:00
PÉNTEK	7:00- 13:00	11:00- 17:00

dajka- váltott műszak

Munkaidő	Balogh Sándorné de.	Balogh Sándorné du.
HÉTFŐ	7:30- 15:30	9:00- 17:00
KEDD	7:30- 15:30	9:00- 17:00
SZERDA	7:30- 15:30	9:00- 17:00
CSÜTÖRTÖK	7:30- 15:30	9:00- 17:00
PÉNTEK	7:30- 15:30	9:00- 17:00

dajka- váltott műszak

Munkaidő	Majoné Hollósi Erzsébet de.	Majoné Hollósi Erzsébet du.
HÉTFŐ	7:30- 15:30	9:00- 17:00
KEDD	7:30- 15:30	9:00- 17:00
SZERDA	7:30- 15:30	9:00- 17:00
CSÜTÖRTÖK	7:30- 15:30	9:00- 17:00
PÉNTEK	7:30- 15:30	9:00- 17:00

pedagógiai asszisztens

Munkaidő	Balogh Csűrös Katalin
HÉTFŐ	8:30- 16:30
KEDD	8:30- 16:30
SZERDA	8:30- 16:30
CSÜTÖRTÖK	8:30- 16:30
PÉNTEK	8:30- 16:30

pedagógiai asszisztens

Munkaidő	Szabóné Budai Noémi
HÉTFŐ	8:00- 16:00
KEDD	8:00- 16:00
SZERDA	8:00- 16:00
CSÜTÖRTÖK	8:00- 16:00
PÉNTEK	8:00- 16:00

A nevelőtestület és a többi munkatárs

A program többször hangsúlyosan érinti az óvónői minta szerepét, és utal a többi óvodai dolgozó hozzáállására is.

A szemléletmód váltás hatására a hagyományörzés létrehozta az óvodai testület sajátos arculatát. Az óvodavezető irányítása olyan testületi légkört teremt, amely a szereteten és az elfogadáson alapul. A hagyományápoló tevékenység összekovácsolja a közösséget, és igényes munkavégzésre készíti. Az együttműködés folyamatában az egymásra figyelés és a nevelőmunkához való viszonyulás minőségi változáson megy át. Az óvodai dolgozók egy folyamat részeivé válnak, ahol mindenkinek meg van a maga szerepe. Az évről- évre visszatérő szokások, jeles napok a gyermekeket körülvevő felnőttekben is elindítják a várakozás örömet, izgalmát, ami a gyermekek érzelmi kielégítésére motivál.

A gördülékeny, hiteles együttélés képes sugározni a hagyományok és a természet szeretetét.

Az óvoda tárgyi feltételei

Korszerű óvodánk jól megközelíthető helyen, az iskola mellett helyezkedik el. Az épület modern, esztétikus, akadálymentes, mindenben megfelel az Európai követelményeknek. Csoportszobáink tágasak, világosak, szépen, ízlésesen berendezettek, 25 gyermek befogadására alkalmasak. Sok

fejlesztőjátékunk, a galériák, alkalmasak a gyermekek optimális fejlesztésére, a nyugodt tartalmas játéokra. Nagy tornatermünkben lehetőség van a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, a sok tornaeszköz használatával mozgásuk fejlesztésére. Mindkét csoportszobához öltöző, jól felszerelt WC, mosdó, tusoló is tartozik. A vidám színek, az esztétikus dekorációk, az otthonosan berendezett csoportszobák, óvónőink egyéniségét tükrözik.

Tárgyi ellátottságunk

Óvodánk rendelkezik a sajátos pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Óvodánk épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméreteiknek, biztosítsa fejlődésüket, egészségük megőrzését. Lehetővé tesszük, hogy mozgás- és játéki igényüket kielégítsék, és a gyermekeket-harmóniát árasztó színekkel, formákkal vesszük körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelmet fordítva helyeztük el.

A nevelési program megvalósításához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét e program melléklete tartalmazza, az Eszköznorma előírása szerint.

Audió- és audiovizuális eszközeink elegendő számban és jó minőségben állnak rendelkezésünkre. Testnevelési - és sporteszközeinket, kézi szereinket folyamatosan gyarapítjuk, néhány kiegészítő eszközre lenne még szükségünk.

Az óvoda mese- és szakkönyvtára kielégítő, amely azt bizonyítja, hogy óvodapedagógusaink keresik az újabb ötleteket, módszertani lehetőségeket, a gyermekek fejlesztésének új útjait. Diafilmeket szeretnénk még beszerezni, mert a régiék tönkre mentek, és a vetítés az élő mesével egyenértékű szerepet játszik a gyermekek irodalmi élménynyújtásában.

Játékeszközeinket a mindenkor gyermekcsoport fejlettségéhez mérten igyekszünk összeállítani, de az Eszközjegyzékhez képest ezeket is fejleszteni szükséges.

Az óvoda egyidejűleg biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, és a szülők fogadására.

Gyermekkép, óvodakép

Jövőkép

Óvodánk olyan intézménnyé szeretne válni, ahol magas szinten megvalósul:

- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüli a nemi sztereotípiák erősítését, elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatása sokszínű tevékenységeken keresztül, a szociális életképességek fejlesztése, a gyermekek életre nevelése, érzelmi-akarati életük fejlesztése, társaikkal, felnőttekkel való korrekt együttműködése.
- Minden gyermeknek – szülőnek – munkatársnak fontos az emberi – erkölcsi értékek kialakítása, megerősítése és megtartása.
- Ahol a munkatársak elkötelezettjei a minőségi munkavégzésnek.
- A munkatársak érdekeltek az értékelési, innovációs folyamatokban, a fejlesztések folyamatába közvetlen és közvetett partnereiket is bevonják.
- Óvodánk a jövőben is megőrzi kivívott jó hírnevét, népszerűségét.
- Munkatársainktól elvárjuk, hogy a társadalmi, környezeti tényezők változásaihoz rugalmasan alkalmazkodjanak, jellemző legyen rájuk az igényesség, a szakmai hozzáértés, a fejlődés iránti elkötelezettség, maguk is számos eszközzel gyarapítsák módszertani kultúrájukat.

- Munkatársaink számára továbbképzésen való részvétellel lehetővé tesszük egyéni, szakmai fejlődésüket.
- Az ideális munkakörülményekhez minden tőlünk elvárható feltételt biztosítani kívánunk.
- Hiszünk abban, hogy a gyermekek személyiségfejlődésének elősegítésébe partnereink is részt vesznek (szülők, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus).
- Óvodánkban érvényesül, működik a partnerközpontúság.
- A gyermekek fedezzék fel képességeiket, készségeiket, azokat fejlesztve kialakuljon egészséges önbizalmuk „én tudatuk” és ezáltal képesek legyenek az élethosszig tartó tanulásra, amely segíti őket abban, hogy az életük során eljűk gőrdő akadályokat zökkenőmentesen tudják elhárítani.
- A holisztikus /egész évben folyamatos megfigyelésen alapuló/ környezetpedagógia alkalmazásával, ahol a játékosság, a cselekvés, a kooperáció, a kommunikáció egysége van jelen.
- A természeti-társadalmi környezet tudatos megővására, a néphagyományok őrzésére való nevelés.

Gyermekkép

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődését

- genetikai adottságok,
- az érés sajátos törvényszerűségei,
- a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyéneként változó testi és lelki szükségletei vannak. Személyiségének szabad kibontakoztatásában a személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítja minden gyermek számára az őt megillető jogot és az egyenlő hozzáférést. Nem ad helyt az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben. Az óvodai nevelést áthatja az inkluzív, az integrált, a migráns /interkulturális/ gyermekek nevelését támogató szemlélet, valamint az esélyegyenlőséget, hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd, valamint a nemek társadalmi esélyegyenlőségének támogatását elősegítő elvek.

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életétől az iskolába lépésig.

Az óvoda funkciói

- óvó-védő
- szociális
- nevelő
- személyiségfejlesztő

Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását, és az emberi értékek közvetítését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Egyéni megfigyelés vezetése, rendszeres konzultáció a szülővel eszmegbeszélések.
- Egyéni, differenciált foglalkozás, fejlesztés.
- Kapcsolattartás a fejlesztőpedagógussal, logopédussal, pszichológussal, Megyei Pedagógiai Intézettel.
- Zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet, szorosabb kapcsolat a tanítókkal.
- Környezettudatos magatartás:- városunk, környezetének megismerése, megszerettetése, hagyományápolás.

- Természeti értékeinek védelme óvása.
- A természetben lejátszódó folyamatok, egyszerű összefüggések megérttetése.

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. (Az alapító okiratban felsorolt különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is.)

Az óvodai nevelésben alapelv

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk,
- kiemelt feladatunk a nevelést, tanítást segítő eszközök és módszerek leghatékonyabb kiválasztása, rugalmas alkalmazása.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra,
- testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra, ezen tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítéséről,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről,
- a sokoldalú, harmonikus személyiség fejlődéséről, fejlesztéséről az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is), a hátrányok csökkentéséről,
- a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulásáról.

A nemzeti, etnikai, kisebbséghez tartozó gyermek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Az óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Óvodapedagógus kép

A pedagógus személyisége meghatározó a gyermek számára, a nevelőmunka kulcsszereplője. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

- Őszintén szereti és tiszteli a gyermekeket, rendelkezik a gyerekek iránt megnyilvánuló, együtt érző, oda- és ráfigyelő magatartással, ismeri a rábízott gyermekek életkori szükségleteit.
- Nyugodt, szeretetteljes nevelési légkört, esztétikus nevelési környezetet biztosít, gondoskodik a gyermekek testi épségének megóvásáról.
- Teljes odafordulással fogadja a gyermeki kérdéseket, azokra mindig reagál.
- Pontos, precíz, felkészült, nyitott (munkájában, emberekhez való viszonyaiban).
- A nevelési körülmények kialakításával biztosítja a gyermeki önállóság kibontakoztatását.
- A PP szellemében választja meg nevelési módszereit, eszközeit.
- Tiszteletben tartja a gyermek és a szülő jogait.

- A gyermek fejlődését nyomon követi, erről a szülőt tájékoztatja.
- Közreműködik a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.
- Pedagógiai attitűdjében a demokratikus elemek dominálnak.
- Folyamatos tevékenységet biztosít a gyermekek fejlesztéséhez.
- A gyermekek fejlesztésében a nevelés elsődlegességét biztosítja.
- A gyermekekkel elsajátíttatja a közösségi együttélés szabályait, illetve a helyes viselkedési normák betartására neveli őket.
- Szakmai önállóságát, döntéseit a gyermekek fejlesztése érdekében legjobb tudása szerint alkalmazza, hozza meg.
- Legjobb tudásával segíti az eltérő fejlődési ütemű gyermekek felzárkóztatását, alkalmazza a differenciált, egyéni fejlesztést, módszereit változatosan alkalmazza a sajátos nevelési igényű, és a tehetséges gyermekekre egyaránt.
- Használja (céljának megfelelően) az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD lejátszó, projektor, fényképezőgép, videó kamera, számítógép), képességfejlesztési segédanyagokat.
- Segítséget nyújt a családoknak nevelési problémáik megoldásában – a gyermek egészséges fejlődésének érdekében.
- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.
- Tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal.
- Együttműködik munkatársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (jeles nap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.
- Megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- Kapott/felmerülő feladatait, problémáit önállóan, az óvoda működési rendjének, munkaköri leírásának megfelelő módon kezeli, intézi.
- Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.
- Munkatársaival és a szülőkkel őszinte, korrekt, jó partnerkapcsolatot alakít ki, etikusan viselkedik az óvodán belül és kívül.
- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.
- Továbbképzzi magát, igénye van az önképzésre.
- Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.
- Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
- Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepeltvárásokhoz.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek aktív résztvevője.
- Élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az intézményen kívül is.
- Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.
- Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket (team-munka, szakmai újdonságok).

Pedagógiai munkát segítőkről alkotott elképzelésünk

Pedagógiai asszisztens, dajkakép

A pedagógiai asszisztens és a dajka a pedagógiai munka közvetlen segítőtje. Munkája az óvodapedagógusokéval összehangolt. A munkakör célja: az óvodáskorú gyermekek gondozásának segítése óvónői irányítással, a gyermekek közvetlen és közvetett környezetének tisztántartása, az étkeztetéssel kapcsolatos feladatok ellátása.

- A Pedagógiai Programban leírtak szerint az óvónő irányításával működjenek közre a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátásában.
- A gyermekek érdekében segítsék az óvodapedagógus munkáját, működjenek együtt.
- Példaértékű kommunikációval, viselkedéssel, szerető gondoskodással, hozzáértéssel végezzék a gyermeki szükségletek kielégítését.
- Ismerjék a gyermekek életkori sajátosságaiból adódó nevelési feladatokat, melyet az óvodapedagógusokkal összhangban, egységes szemlélettel, elvárással végeznek.
- A gondozási feladatok ellátását az óvodapedagógusok útmutatásai szerint végezze.
- Jellemezze őket a pontosság, megbízhatóság, türelem, segítőkészség.
- Tartsák tiszteletben a gyermekek méltóságát és jogát, gyermekek különbözőségét.
- Kedves, nyílt, gyermekszerető, példaértékű magatartás jellemezze őket.
- Szülőkkel szemben legyenek együtt érzők, odafigyelők, együttműködők.
- Tartsák tiszteletben és tolerálják a különbözőséget.
- Legyenek együttműködők a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében.
- Legyenek igényesek saját és környezetük higiéniájára.
- Feladatuk az óvodai környezet rendjének és tisztaságának fenntartása.
- Tartsák be a gyermekekkel kapcsolatos titoktartási kötelezettségüket.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A gyermekek fejlesztésében rendszeresen heti két alkalommal logopédus és heti egy alkalommal fejlesztő pedagógus segíti munkánkat.

Német nemzetiségi óvodai nevelést folytatunk óvodánkban, német nemzetiségi részprogramunk készítésekor figyelembe vettük a nemzeti, etnikai, kisebbségi nevelésre, vonatkozó irányelveket.

Törekszünk arra, hogy a nemzetiségi törvény által előírt személyi feltételeknek is megfeleljünk (szakképzett német nemzetiségi óvodapedagógus).

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A migráns gyerekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvodai élet megszervezése

"A hagyomány minden embernek visszaadja önmagát"
(Hamvai)

Az óvodai élet dokumentumai

A Köznevelési Törvény 24. §- a alapján:

- ◆ (1) „Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség – e törvény 6. §-nak (2) bekezdésében meghatározottak szerint – kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a

gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik."

- ◆ (2) „Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint – a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.”
- ◆ (3) „A gyermek – ha e törvény másként nem rendelkezik – abban az évben, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni. ”
- ◆ (4) „Az óvodai foglalkozásokat oly módon kell megszervezni, hogy az óvoda a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az óvodai neveléssel, a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatainak. ” Az óvodai feladatok ellátásához igénybe vehető időkeret heti ötven óra.
- ◆ (5) „A gyermek utoljára abban az évben kezdhet óvodai nevelési évet, amelyben a hetedik életévét betölti. Abban az évben, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti, akkor kezdhet újabb nevelési évet az óvodában, ha augusztus 31. után született, és a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság javasolja, hogy még egy évig maradjon az óvodában. A nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság ilyen javaslatot a szülő kérésére és az óvoda nevelőtestületének egyetértésével tehet. A nevelőtestület egyetértését a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság a gyermek, tanuló vizsgálatának megkezdése előtt szerzi be. A nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének megküldésével értesíti a lakóhely, ennek hiányában tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt, ha javasolja, hogy a gyermek további egy évig óvodai nevelésben vegyen részt. ”

A Köznevelési Törvény 65.§-a alapján:

- ◆ (1) "Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti. Az újonnan jelentkező gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik. "
- ◆ (2) "A gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik, illetőleg ahol szülője dolgozik. Az óvodai felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt. Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki e törvény 24. §-ának (3) bekezdése alapján köteles óvodába járni... "
- ◆ (3) "Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének figyelembevételével. "

Az óvodai beiratkozáshoz szükséges adminisztratív, formai feltételek

Óvodánkban minden év áprilisában történik a gyermekek beiratása az Óvodai felvételi előjegyzési naplóba, amely egyben a beiratás dokumentuma is. (A. Tü. 728. rsz. nyomtatvány).

Felvételt nyer az a gyermek, aki az óvodába lépés feltételeinek megfelel. Beiratkozáskor kérjük a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, vagy a szülő személyi igazolványát.

A gyermek érettség jellemzői óvodába lépéskor

A gyermekek községünkben általában a családból érkeznek az óvodába. Amennyiben a családi gondoskodás, nyugodt légkör és a gyermek egészségi állapota megfelelő, abban az esetben a gyermek három éves korára óvodaéretté válik.

Önállóan tudjon étkezni, legyen szobatiszta. Kis segítséggel öltözzön, vetkőzzön, fésülködjön. Egészségügyi teendőit, testápolással kapcsolatos tevékenységeit kis segítséggel el tudják látni

Az óvoda javasolt napi-, heti- és szokásrendjét rövid idő alatt elfogadja, és képes együttműködni az óvodapedagógussal, dajkával, a többi gyermekkel.

Beszédképessége legalább olyan szinten legyen, hogy érzéseit, kéréseit közölni tudja. Külső, belső szükségleteit, szándékait tudja közölni az őt körülvevő felnőttekkel.

Az óvodaérett gyermekre jellemző, hogy a beszoktatási idő (kb. 2-3 hét), végére örömmel, szívesen jár óvodába. Gyermektársaival és a felnőttekkel jól érzi magát, sokat tevékenykedik, képes a társas kapcsolatok elfogadására, kialakítására.

A gyermek óvodai felvételének gyakorlata

Az Intézményi Alapító Okirat alapján óvodánk 50 férőhelyes.

Óvodai felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt. Ha az óvodába jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek létszámát, az óvodavezető kérésére a fenntartó bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvételre.

Az óvodai felvételt bíráló bizottság tagjai:

- A Községi Önkormányzat polgármestere.
- A Községi Önkormányzat jegyzője.
- A képviselő- testület.
- Az óvoda gyermekvédelmi megbízottja.
- A község Védőnői szolgálatát ellátó védőnő.
- Az óvoda vezetője.

Az elbírálás szempontjai:

Lehetőleg minden makádi lakos óvodáskorú gyermekét fel kell venni, különös tekintettel a hátrányos helyzetű, továbbá aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 41. §-a alapján jogosult a gyermek napközbeni ellátásának igénybevételére, illetve akinek felvételét a gyámhatóság kezdeményezte.

A felvétellel kapcsolatos elutasító határozat közlésétől számított tizenöt napon belül a szülő eljárási kérelmet nyújthat be (elbírálás céljából), az óvodát fenntartó önkormányzat jegyzőjének címezve, amelyet az óvodavezetőhöz kell benyújtani. A felül bírálati kérelem illetékmentes.

Ezen határozatokat minden esetben tértíve küldeményként postázzuk.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

A néphagyományőrző nevelési program elkötelezettséget vállal a magyar óvodai nevelés időtálló értékeiért és hagyományaiért.

Szemléletmódunkat befolyásoló egyetemes emberi értékek:

- humanizmus
- demokratizmus
- az „én” tisztelete
- a másság elfogadása
- nyitottság, őszinteség
- udvariasság
- szeretet
- a család prioritása
- a kultúra iránti érzékenység
- ember és környezete közötti harmónia
- természetvédelem
- hazaszeretet

Meggyőződésünk, hogy az óvodás korú gyerekek joga van ahhoz, hogy a nemzetét éltető hagyományokat megismerje, ezekről pozitív élményeket szerezzen, és ez által hiteles, követendő mintákat kapjon. A gyermek családtagjaival, társaival olyan különbségekben, tartalmukban visszatérő élményeket él át, amelyek otthonához, szülőföldjéhez kötik, és ez által egy életre szóló útravalót kap. Tudjuk, hogy a 3-7 éves kor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak, kiemelkedően fontos az ÉN tudat alakulása szempontjából. A program az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra alapoz. Olyan óvodai légkört teremtünk, amelyben a gyermekek képességeiknek, érdeklődésüknek, adottságaiknak, nemzeti hovatartozásuknak megfelelő nevelésben részesülnek.

A gyermek játéka, ami örömet és boldogságérzetet ad, jól ötvözhető a néphagyomány - ápolással, a természetszeretettel. Mindez kiegészül a család aktív közreműködésével.

Mit nevezünk néphagyománynak?

" Azt a láthatatlan szervezőerőt, amely a legrégebbi időkben az emberiség megmaradásának egyik legfontosabb feltétele volt, amely kényszerítette eleinket egymás szájáról lesni a szót, egymás kezét figyelve megtanulni a mozdulatot, hagyománynak, idegen szóval tradíciónak nevezzük. "

(Kósa, Szemerkényi, 1975)

Az egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek testi fejlődésének elősegítése.
- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek mozgásigényének kielégítése.
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermek védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- „Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.”
- Egészséges, nyugodt és biztonságos környezet feltételeinek megteremtése.
- Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Párhuzamos tevékenységek gyakorlásához, elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása.
- Szakemberek bevonásával – szülővel, óvodapedagógussal

Gondozás, testi szükségletek, mozgásigény kielégítése

A gondozás az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége. Az óvónőnek elsősorban alaposan meg kell ismernie a gyermekeket, otthoni szokásaikat, mely tényezőket figyelembe kell venni a gondozási feladatok megtervezésénél, végzésénél. A nyugodt, derűs légkör, a kiegyensúlyozott élettempó, segíti az önmagukkal kapcsolatos gondozási feladatok önálló végzését. A mindennapi élet feladataihoz tartozik a kézmosás, fésülködés, a csoportszoba eszközeivel való bánásmód megtanulása, mely önállóságra, függetlenségre, kulturáltságra nevel. Az egészséges életmódra nevelés fontos része a kulturált étkezési szokások kialakítása és az asztal körüli teendők - terítés, önkiszolgálás, naposi rendszer, udvariassági formák - alkalmazása. A csoportban dolgozó felnőttek törekszenek az esztétikus, nyugodt környezet kialakításával, egyéni ösztönzéssel megkedveltetni a gyermekekkel az új ízeket. A gyermekek ízlésében, étvágyában nagy egyéni különbségek vannak, éppen ezért nem kényszerítjük a gyermekeket az étel elfogyasztására. Egész nap biztosítjuk a gyermekeknek a megfelelő mennyiségű folyadék (víz) bevitelét. A gyermekek alvásigénye különböző. Ebéd után a gyermekek lefekszenek, aki nem tud aludni, csendben pihen. Megteremtjük a nyugodt pihenéshez szükséges feltételeket. A nyári időszakban megfelelő feltételek esetén a nagyobbak nem alszanak. A kisgyermek mozgásigényét figyelembe véve lehetővé tesszük, hogy a gyermekek a különböző tevékenységeket a számukra legkellemesebb testhelyzetben végezzék. Bármikor helyet változtathatnak, beszélgethetnek. Az évszaknak és időjárásnak megfelelően minél több időt töltsenek a szabadban. Figyelünk arra, hogy az időjárásnak megfelelően, kényelmesen öltözzenek, az öltözet a mozgást ne zavarja. Gondoskodunk arról, hogy a gyermekek a levegőn, szabadon, egészséges mozgással, változatos játékkal, vagy egyéb hasznos tevékenységgel töltsék az időt. Naponta biztosítjuk a mindennapos testnevelést, lehetőség szerint a friss levegőn. A gyermekek folyamatos megfigyelése terjedjen ki a bágyadtság, kisebb rosszulletek, balesetek felfedezésére is. Bármilyen probléma esetén az óvónőnek a megfelelő intézkedést meg kell tenni. Az edzettség fokozása érdekében az időjárás és a gyermekek egyéni érzékenységének figyelembevételével a víz, lég- és napfürdő kedvező hatását alkalmazni kell. Az edzésekre folyamatosan és fokozatosan mindennap lehetőséget biztosítunk, melynek fontos része a mozgás, minden napos testnevelés, szabadjáték az udvaron. Az évenkénti orvosi vizsgálatok 6 éveseknél a látás-, hallás és iskolaérettségi vizsgálat során a gyermekek szomatikus problémái kerüljenek felmérésre. Szükség esetén a szülők figyelmét felhívjuk a további szakorvosi kezelés fontosságára. Amennyiben a gyermeknek enyhébb szervi vagy fejlődésbeli rendellenessége van, speciális fejlesztést igényel (lásd Alapító Okirat).

Az óvoda udvara magas színvonalú felszerelése, beépített és mozgatható eszközei, lehetővé teszik, hogy kedvező idő esetén a gyermekek szinte az egész napjukat a friss levegőn tölthetik. A csoportszobák több funkciós, mértéktartással dekorált, egészséges, esztétikus, áttekinthető környezetet biztosítanak a játékra, mozgásra, tanulásra, étkezésre, képeskönyvek nézegetésére, alvásra. Fűtés idején fontos a párologtatók elhelyezése, az állandó levegőcsere. Az öltöző kényelmes, balesetmentes lehetőséget ad az öltözéshez, vetkőzéshez. Az öltözőben a szülők számára folyamatos tájékoztatást segítő hirdetőtáblát helyezünk el. Az irodalom, zenei anyag, a gyermekek ábrázolási munkái is itt kerülnek bemutatásra.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül végezzék a testápolási, tisztálkodási, öltözködési teendőket.
- Étkezésnél önállóan döntsék el, miből mennyit kérnek, egyedül merítenek, töltenek folyadékot, biztonsággal használják a kanalat, villát, kést, higiénikusan étkezzenek.
- Valamennyi tevékenységüknél figyeljenek a kulturált szokások betartására.
- Környezetüket igyekezzenek rendben tartani, saját külsejükre, megjelenésükre vigyázzanak.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy óvodánkban érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül a gyermekeket.

Ezért szükséges, hogy:

- már az óvodába lépésekor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermekeket,
- az óvodapedagógus - gyermek, gyermek - dajka, gyermek - pedagógiai asszisztens, gyermek - gyermek kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek,
- az óvoda lehetőséget teremtsen arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, fogadja el és tartsa tiszteletben a különbözőségeket,
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- vonjuk be a gyermekeket a csoportélet hagyományainak, a szabályainak kialakításába, a gyermekek tevékenységéhez mindenkor szabadságot biztosítunk, a határok pontos megjelölésével,
- a követelményeinket röviden, érthetően, pozitívan fogalmazzuk meg, a javításra mindig adjunk lehetőséget,
- a kapcsolatok erősítése érdekében minden gyermek számára biztosítjuk a személyes alkalmakat, ahol lehetőség nyílik a saját érzések elmondására, mások érzésének meghallgatására, elfogadására,
- minimálisra igyekszünk csökkenteni a nemkívánatos magatartás módokat, figyeljük és elemezzük azokat a tüneteket, amelyek a gyerekek társas kapcsolatainak zavarát jelzik, és megkeressük az egyén viselkedésének rendezési lehetőségeit.

Az óvodapedagógus feladatai

- Mintakövető magatartással példát ad a gyermekeknek és a szülőknek.
- Érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör biztosítása a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Biztosítja és támogatja a családi óvodakezdet.
- Folyamatosan kommunikál a gyermekekkel, biztosítja az állandó személyes érintkezést, erre biztatja őket társas kapcsolataikban.
- Közös tevékenységeket szervez, közös élményszerzést biztosít.
- Segítse elő a szokás és normarendszer megalapozását.
- Fokozatosan, tervszerűen ismerteti meg az udvarias viselkedés szabályait, normáit.
- Hagyományok ápolásával, ünnepek szervezésével közös örömteli élményeket biztosít.
- Támogatja a gyermekek barátkozását.
- Egymáshoz való alkalmazkodás tanulását segíti.
- Megismerteti, elfogadtatja a gyerekekkel az elvárásokat, amelyek eltér(het)nek az otthoniaktól, de teljesítésük elengedhetetlen a közösségi élet és tevékenység szempontjából.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Ragaszkodik óvodájához, társaihoz, a felnőttekhez; ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozza nyilvánosságra.
- A gyermek igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés, a szokások, szabályok betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- A közösségért szívesen dolgozik, bízik képességeiben.
- Törekszik a konfliktus helyzetek önálló megoldására.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján végzi, be is fejezi.
- Képes nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatja a felnőttek, gyermekek közléseit.
- Értékeli saját és társai tetteit, megpróbál megfelelni az eléje tárt pozitív magatartási formáknak.
- Érvényesíti kezdeményező készségét, kinyilvánítja tartósabb érdeklődését.
- A játékszeren megosztja a társaival.

- Érdeklődik társai iránt, érdeklődik hiányzásának okáról.
- Kialakul képessége a kapcsolatteremtésre, és a szabályokhoz való alkalmazkodásra.

Erkölcsei nevelés

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Ezért az óvodai életet úgy szervezzük, hogy segítse a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának:

- együttérzés
- segítőkészség
- önzetlenség
- figyelmesség
- önállóság
- önfegyelem
- kitartás
- feladattudat
- szabálytudat fejlődését, szokás - és normarendszer megalapozását.

Az erkölcsi tapasztalatszerzés lehetősége jelen van az óvodai élet minden területén, de a játék és a mese kimeríthetetlen lehetőséget nyújt az erkölcsi nevelésre. Az óvónők és az óvoda alkalmazottai példaként, utánzásra méltó mintaként állnak a gyermekek erkölcsi tapasztalatszerzésében és a tudatos mintakövetésben. A gyermek számára modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése. Ez hozzájárul reális énképének, pozitív értékrendjének, helyes viselkedésének kialakulásához. Utánzással erkölcsi szokásokat, elemi magatartási szabályokat sajátít el a gyermek, amelyek idővel belsővé válnak. Fontos, hogy a gyermekek cselekedeteit helyesen és következetesen ítéljük meg a pozitív erkölcsi magatartás megerősítésével, kiemelésével. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi fogyatékos, mozgássérült, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint kiemelkedő képességű gyermek nevelésében segítségünkre van a gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, logopédus. Az egyes gyermek tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján történik. Arra törekszünk, hogy minden nap legyen modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése az óvodai feladatellátásban. „Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.”

Az óvodapedagógus feladatai

- Munkáját együttműködés, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi.
- Figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságokat, törekszik a hátrányok csökkentésére.
- A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveli.
- Támogatja a gyermekek közötti kapcsolatrendszer bővítését, társas szükségletei kielégítését.
- Fejleszti a gyermekek szociális érzékenységét.
- Segíti a gyermek erkölcsi és akarat tulajdonságainak alakulását.
- Értékközvetítése, bánásmódja, kommunikációja mintaértékű.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Viselkedését szándékosan irányítani képes.
- Ismeri, alkalmazza a helyes viselkedés alapvető szabályait.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.
- Késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Ellenőrzés, értékelés és jutalmazás

Az óvónő - gyermek kapcsolatára a megértés legyen jellemző. Az utasítás helyett igyekszünk kérdezni, megérteni a gyermek viselkedését. A helytelen útról így próbáljuk más irányba terelni. A magyarázatokban mindig a dolgok pozitív oldala jelenjen meg, rövid-tömör megfogalmazásokban. Cél a gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, amelyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt.
- Az értékelést fontos személyiség és közösségalkító tényezőként alkalmazza. Pozitív értékelése az elsődleges: a jutalmazás ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíthetők leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásai, és ezzel alakíthatók ki a pozitív motivációk.
- Önellentőrzésre, önértékelésre alkalmas munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik.
- Módszerei az életkori sajátosságokhoz igazodó, pozitív irányba mutató mintaadás, áttérítés, motiválás, megbeszélés. Szélsőséges esetben/baleset-megelőzés érdekében a tevékenység megállítása. Elkülönítés (csoport területéről), étel, tárgy vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható.
- Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak. Nem a gyermeket ítéli el, hanem a pillanatnyilag adott magatartást és a magatartás közösségre vonatkozó rossz hatását.
- Az egyéni képességekhez viszonyítva értékeli a teljesítményeket, törekszik a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.
- Értékeléseivel, visszajelzéseivel a gyermekek fejlődését segíti.
- Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái

Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, (simogatás, kézfogás), kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalom adása ritkán (céllal), elfogadható.

- Évente minimum két alkalommal, megfigyelései, mérései alapján vezeti a gyermeki fejlődés nyomon követésére kidolgozott lapokat, a gyermek személyiséglapját, (elsődleges mérőeszköz a tudatos megfigyelés).
- A gyermek fejlettségéről, állapotáról fogadóórán (óvodapedagógus, logopédus), tájékoztatást ad a szülőknek.
- A gyermekekről információt, pedagógiai véleményt kizárólag az óvodapedagógus adhat.

Értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda és csoportok légköre

A csoportszoba, öltöző, mosdó és udvar kialakítása praktikus és barátságos, melyben elkülönülésre, néhány gyermek együtt játszására alkalmas kuckók vannak, melyek kialakításban a gyermekek ötletei is érvényesülnek. Az elv, hogy minden eszközből csak néhány van egy csoportban, segíti annak elfogadását, hogy ki kell várni a megfelelő időpontot, mikor játszhat vele a gyermek. Alkalmazkodik spontán módon társaihoz azzal is, hogy „helyet” foglal magának a csoportszobában a nyugodt

tevékenységhez, ezt társai is tiszteletben tartják. Ezt követően mindent a helyére kell tenni. A csoportszobához tartozó terekben szabadon mozoghatnak a gyermekek. A befogadás rendszere A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. Arra törekszünk, hogy az óvodai befogadást a lehető legkörülményesebben megszervezzük, melyben a szülővel és gyermekkel való bánásmódról, megnyerésre kiemelten ügyelünk. Lehetőséget biztosítunk, hogy a szülők személyesen is részt vehessenek a befogadás folyamatába, a fokozatosság elvét betartva (2-3 hét). Betekinthetnek az óvoda szokásrendjébe, belső életébe, ezzel könnyebbé szeretnénk tenni a gyermek számára az új környezet elfogadását. A jelválasztás, a hozzá kapcsolódó kis vers, vagy ajándék szintén az érzelmi kötődést segítheti. A folyamatban részt vesz egyszerre mindkét óvónő és a dajka is. A befogadásra, a csoport már óvodába járó idősebb tagjait is fel kell készíteni, akik kis figyelmességgel, segítségadással szintén bekapcsolódnak a befogadás folyamatába. A szokások alakításával az óvodába érkező gyermek életkorának megfelelő szinten találkozzon. Példaadáson, bemutatáson, segítségadáson és szeretetteljes megerősítésen keresztül sajátítsa el azokat. Bármely életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafigyelés, pozitív, elfogadó attitűd, az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény.

Az óvodapedagógus feladatai

- „Anyás” beszoktatás, családi légkör biztosítása, bizalom kialakítása.
 - Biztosítja a beszoktatás fokozatosságát, az anyától való elválást.
 - Szükség esetén tapasztalatával, tanácsokkal segíti a szülőt.
 - Kedvesség, türelem, gyengédség jellemezze.
 - Ésszerű szokásrend kialakítása.
 - Egyéni bánásmód elvének alkalmazása.
 - Egyidejűleg mindkét óvodapedagógus jelen van a beszoktatás ideje alatt.
- Az első szülői értekezlet keretében az óvoda napi életéről a következőkről tájékoztatást ad (óvodai nevelés törekvése, óvodakezdés ütemezése, átadás, búcsúzás körülményei).
- Készül az új gyermekek fogadására (dekoráció, jelek, környezeti feltételek).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermek érzelmi törések nélkül, el tud válni az anyától.
- A gyermek szeretet óvodába járni.
- Kialakul az érzelmi kötődés a gyermek és az óvodapedagógusok, illetve a gyermek és az óvoda között.

Társas kapcsolatok fejlődése

Az óvodánkban a családi légkör, az érdekes változatos tevékenységek, közös élmények formálják a gyermekek egymáshoz való viszonyát, alakítják ki az együttműködést, az egymáshoz való alkalmazkodást. Az egyéni aktivitás, szabadság az önálló tevékenységekben addig tartson, míg másokat ezzel nem korlátoz, zavar. A közösségi élet szabályait az óvodapedagógus alakítja ki a gyermekközösség segítségével, amely bizonyos határok betartását jelenti, és amely mindenkire vonatkozik.

Az óvodapedagógus a következőkkel segíti társas kapcsolatok fejlődését a minden napokban

- beszélgető kör,
- születésnap, névnap megünneplése,
- betegségről visszatérők fogadása, • hétfégi élmények megbeszélése,
- ajándékok készítése egymásnak, szülőknek, „ajándék” műsor kisebbeknek, • közösséget építő játékok.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Egymás közötti bizalom kiépítése (óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek között).
- Kooperációs és kommunikációs képességek fejlesztése.

- Tudatos tervezőmunka.
- A közösségfejlesztés változatos módszereinek tudatos alkalmazása.
- A közösségi normák szabályainak megismertetése, megtartása, megtartatása (tolerancia, megbecsülés, szokások, hagyományok).
- Figyelembe veszi a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, ill. társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.
- Verbális és nonverbális kooperáció, kommunikáció alkalmazása.
- A szociális tanulásban rejlő lehetőségek használata.
- Az együttműködés, az együtt játszás, együtt dolgozás képességének alakítása és gyakoroltatása, (mintaadás, pozitív megerősítés) óvodai és óvodán kívüli tevékenység során.
- Az egyén erősítése, a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.
- Viselkedési szokások alakítása, gyakoroltatása.
- Segíti a társas kapcsolatok fejlődését, a társakért, a csoportért érzett felelősségérzet kialakítását.
- Tervezi és alkalmazza a konfliktus-megelőzés módszereit, (közös szabályalakítás, az értékelési szempontok tudatosítása, a pozitív példák megerősítése, a következetesség).
- Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.
- A felmerülő konfliktusokat, okokat felismeri, helyesen értelmezi, és hatékonyan kezeli.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Jól érzi magát a gyermek a közösségben, szeretetkapcsolat fűzi óvónőihez, társaihoz.
- Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival szemben.
- Együtt érez társaival, érdeklődik társai iránt.
- A szabályokat betartják, figyelmeztetik egymást a szokások, szabályok megszegése, udvariassági formák be nem tartása esetén.
- A tevékenységekben együtt működnek, segítenek egymásnak a közös célok elérése érdekében.
- Alkalmazkodnak egymáshoz, szükségleteiket képesek bizonyos esetekben késleltetni.
- A megkezdett feladatok befejezésében közösen vesznek részt, az akadályokat igyekeznek legyőzni. – Udvariasak egymással, a felnőttekkel, ismerik, alkalmazzák az udvariassági szabályokat.
- Elfogadóak és segítő szándékúak a mássággal szemben.
- Elfogadja és követi az óvodapedagógus kérését, útmutatását, felfogja alapvető metakommunikatív jelzéseit (elismerés, nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság).
- A közös tevékenységekben részt vesz, elfogadja az adott tevékenység által megkívánt magatartási formát.
- Képes figyelni társára, az óvodapedagógusra, türelmes társai iránt.
- A közösség számára feladatot végez, az elkezdett munkát befejezi, felelősséget érez a vállalt feladatért.
- Ébredzik benne a közösségi tudat, örül a közösen elért sikernek.
- Spontán alakuló kiscsoportokban képes együttműködni egy-egy tevékenység, feladat elvégzésében, elfogadja a tennivalótól függő alá-, fölé- és mellérendeltségi viszonyokat.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósítandó feladat. Áthatja az óvodai nevelésünk teljes egészét. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére, nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs beszédkedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a kérdései megválaszolására mindig nagy figyelmet fordítunk nevelésünkben. Az óvodapedagógus helyes mintaadással /mutat példát, jár elől/ és szabályközvetítéssel /javítgatás elkerülésével/ nevel. Célja az anyanyelvét bátran és helyesen használó, gazdag szókincsű, kommunikáló gyermek nevelése. Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros

kapcsolatban áll. Ha az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermekeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik. Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. A fejlesztési feladatoknak a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. Az óvodapedagógus lehetőséget biztosít arra, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de a hétfői napokon erre külön is tekintettel vagyunk, hiszen ilyenkor otthonról és a külső környezetből hozott rengeteg élményt és tapasztalatot mondják el a gyermekek. A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok. A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontosnak tartjuk, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyelünk arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Dicsérjük és biztatjuk a bátorabb gyermekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan figyelemmel kísérjük. (beszédhiba, beszédgátlásosság) Szükség esetén szakember segítségét kérjük.

Az óvodapedagógus feladatai

- A nevelőtevékenység egészében helyes mintaadással példát nyújt, anyanyelvünk szabályai szerinti tagolással, természetes gesztusokkal és mimikával, valamint lényegkiemeléssel beszél.
- Beszéde, kommunikációja példaértékűen feleljen meg az óvodás korosztály fejlettségéhez tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.
- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének felkeltése, fenntartása, ösztönzése.
- Arra neveli a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket (beszédöröm).
- Mindenkor meghallgatja a gyermekeket.
- Lehetőséget teremt minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- Képesé teszi a gyermekeket arra, hogy tudjon másokat is meghallgatni.
- Folyamatosan bővíti a gyermekek szókincsét.
- Segíti a gyermek beszédhallását, beszédmegértését, beszédtechnikáját.
- A napi tevékenységek megszervezésekor szóbeli megnyilvánulásra ösztönző, oldott légkört teremt, keresi az egyéni és kisebb csoportos beszélgetések alkalmait.
- Ószinte örömmel és odafordulással fogadja a gyermekek szóbeli megnyilvánulásait, bátorítja a félénkebbeket.
- A megszólalásra kulcsszavak, félmondatok értelmezésével és mondásával segíti a gyermeket közlése kifejtésére.
- Bármilyen fejlődési zavar, akadályoztatás esetén szakember (orvos, logopédus, fejlesztőpedagógus) beavatkozását javasolja.
- Képzés, önképzés jellemzi.
- Kapcsolatot tart a logopédussal, szükség esetén vizsgálatát kéri.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek).
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- Aktívan használja kibővült szókincsét.
- Képről cselekvéseket, történeket leolvas.
- Szükségleteit érthető formában megfogalmazza.
- Helyesen használja az igeidőket, ragokat.
- Beszédében előfordulnak az egyszerű és bővített mondatok is.

Értelmi, nevelés feladatai

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve, változatos tevékenységeket biztosít, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet. Az értelmi fejlesztést az adott életkori sajátosságokat figyelembe véve, a tevékenységi vágy fejlesztésére, a gyermekek játékoságára alapozzuk, és azon keresztül valósítjuk meg. Az óvodapedagógus a gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva velük együtt választ témát, melyet különböző élethelyzetekben megfelelő cselekvéses tanulás formájában gyakoroltat. A tevékenység, a megismerés örömeinek átélése segítségével gazdagítja a gyermekek érzésvilágát, és egyben a munkához szükséges pozitív attitűdöt is tovább erősíti.

Cél

- Fejlődjenek a gyermekek értelmi képességei önmagukhoz képest a leghatékonyabban az óvodába kerüléstől az óvodában nevelkedés végéig.
- Spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, - különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- A gyermekek egyéni ismereteire érdeklődésére építve kognitív képességeinek fejlesztése: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitás fejlesztése.
- A gyermek érzékszerveik útján észlelt, természeti és társadalmi környezet tapasztalatainak konkretizálása, összefüggések feltárása.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Óvodapedagógus feladatai

- Nyugodt, szeretetteljes, barátságos légkör biztosítása, ahol sokféle inger érheti. Ösztönző környezet és változatos élmények biztosításával az értelmi képességek, fantázia és kreativitás kibontakoztatása.
- Hatékonyan motiváljon, változatos eszközökkel keltse fel a gyermekek érdeklődését.
- Spontán és tervezetten szervezett tevékenységek alkalmával a gyermekek tapasztalatainak és ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése.
- Alkalmazza az ismeretátadás során IKT eszközöket.
- Intellektuális érzelmek fejlesztése.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához.
- Logikus gondolkodás megalapozása.
- A gyerekek kíváncsiságára, érzelmeire, érdeklődésére, megismerési vágyára épülő tapasztalatszerzésekkel tegye lehetővé, hogy egyre több ismeretet szerezzenek az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetről.
- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez igazodva.
- Természetes élettérben, játékos tanulás során a tapasztalatszerzés komplex módját érvényesítve a megfelelő érzékszervek aktivizálásával fejlessze a pszichikus funkciókat.
- Változatos tevékenységek tervezése, szervezése és lebonyolítása.
- Fejlessze a gyermekek szabad önkifejezését, gondolkodását, cselekvését, döntési képességét, „Énképét”

- A gyermekek saját személyükről, környezetükről alkotott, szerzett ismereteit tegye realisabbá, pontosabbá, rendszerezettebbé visszacsatolás során. (játékos tapasztalatszerzés, mozgás, cselekvés, eltérő környezetben végzett gyakorlás)
- A gyermekek mindig teljesíthető feladatot, megbízatást kapjanak.
- Pozitív megerősítést szem előtt tartva a gyermekek motiváltságára, ismereteire támaszkodva javítsa a hibákat, megerősítve a pozitívumokat.
- Aktív kommunikációval, kérdésekkel aktivizálja tudásukat.
- Segítse elő a gyermekek reális önértékelését.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A cselekvéses műveleteket, az összefüggéseket a beszéd szintjén képesek megérteni és kifejezni.
- Gondolatait, élményeit önállóan, folyamatosan, időrendben fogalmazza meg.
- Képesek ok-okozati összefüggések meglátására, egyszerű következtetések levonására.
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni.
- Megfelelő percepció (vizuális- auditív- taktilis észlelés, ízérzékelés, téri tájékozódás, időbeli relációk). A globális szemlélet mellett képessé válnak a jelenségek egyes részeinek észrevételére is.
- Érzékelésük, észlelésük pontosabbá, emlékezetük megbízhatóbbá válik. Tartós emlékezetük által képessé válik a megszerzett ismeretek felszínre hozására és alkalmazása.
- Rendelkeznek az iskolába lépéshez, a tanuláshoz szükséges pszichikus funkciókkal, képességekkel (figyelemösszpontosításra való képesség, reprodukív emlékezet, gazdag képzelet, problémamegoldó gondolkodás, kommunikációs készség)
- Szándékos figyelmük fokozódik, egyre tartósabb. A figyelemösszpontosítás ideje növekszik, képesek lesznek elmélyült tevékenységekre, hosszabb ideig koncentrálni a feladatokra.
- Akarati életük fejlett. Szabálytudat, feladattudat, kooperációs képesség, frusztrációs tolerancia kialakult. Megteremtődnek a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei a gyermekekben.
- Gondolkodásuk érzelmi vezéreltségét egyre erőteljesebben felváltja a belső motiváltságon alapuló ismeretszerzés igénye.
- A problémák megoldása során képesek lesznek egyszerű gondolkodási műveletek végrehajtására, amely elősegíti logikus gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, kreativitásuk fejlődését.
- Alapvető ismeretekkel bírnak a társadalmi és természeti környezetről. – Érzékenyek, fogékonyak a környezet értékei, problémái iránt, képesek egyszerű probléma szituációkat megoldani.
- A gyermekeknek egyéni tapasztalataikból adódóan sokirányú ismeretük van, amit különböző élethelyzetekben jól tudnak alkalmazni.
- Könnyen motiválhatóak az ismeretszerzésre, a cselekvő közreműködésre, a szóbeli aktivitásra.

Koncepció

Meggyőződésünk, hogy a kisgyermekkorban a cselekvéssel szerzett tapasztalatok, érzelmdús élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott, és közben van hová visszakapcsolnia azokat. Erkölcsi, esztétikai értékrendszere kialakul, a szükségletek további cselekvésre készítetik. Felnőtt korában a néphagyomány- ápolás igénye már, mint magasabb rendű szükséglet jelenik meg.

Hitvallásunk, meggyőződésünk fontos eleme az is, hogy az "ünnepelni tudás" képességének alakítását a néphagyomány-ápolás, a természet és a társak szeretetére nevelés elősegíti. A gyermek évről-évre örömmel vesz részt a jeles napokat megelőző készülődésekben, számára az ünnepnap a várva várt nap. Ha az ünnep napján a gyermeket körülvevő felnőttek magatartása, és a környezet jelzései, az ünnepi jelképek hitelesek, a naphoz kapcsolódó közös élmények a gyermekben mély érzelmi nyomokat hagynak. Átérik az ünnepnapok "másságát", a bensőséges összetartozás élményét, alapozódik az "ünnepelni tudás" képessége. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családokkal való együttműködés sajátos formáira.

Életrend

A néphagyományőrző szemléletű nevelés nem csak a népművészet értékeinek megőrzésére vállalkozik. A népi kultúra más területein, a népi életmód mindennapjaiban is fellelhetők azok az értékek, amelyek újra felhasználásra alkalmasak. Ez egy olyan komplex nevelési rendszerben valósul meg, amelynek feltétele a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő optimális környezet.

Programunkban az optimális környezet, a tárgyi - és személyi feltételeken túl egy gyermekközpontú életrendet jelent.

Az életrend elemei

- a rugalmas, integrált napirend,
- a családi, homogén és / vagy heterogén gyermekcsoportok,
- a differenciált bánásmód, a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek,
- az érző, alkotó nevelőtestület,
- a nevelésben együttműködő családi- óvodai közösség.

Az életrend elemei egymással kölcsönkapcsolatban állnak, amint azt az 1. ábrán közölt vázlat is mutatja. Ebben az életrendben a gyermek központi tevékenységformája a játék. A gyermek személyisége és képességei a játéktevékenység közben fejlődik és fejleszhető, amit óvodánk néphagyományőrző programja gazdag eszköz - és hatásrendszere egészít ki.

A játék szerepe a programban

"A játék a gyermek legkomolyabb tevékenysége".

Ezzel a Montaigne gondolattal azonosulunk. Ezt valljuk, és megteremtjük a gyermeket éltető szabad játék sajátos feltételrendszerét. A hagyományos értelemben vett játék tartalmát a néphagyomány ápolás tevékenységei, eszközei gazdagítják. A hagyományőrzés leginkább a játékban jelenik meg. Ezzel kívánjuk növelni a gyermekek választási lehetőségét, és a személyiség fejlődésének, fejlesztésének új távlatainak kibontakoztatását.

A tanulás értelmezése

A játék folyamatában történik a műveltségtartalmak közvetítése, elsajátítása is.

A néphagyományőrző tevékenységrendszer sajátos érzelmi hatást, és sajátos aktivitásra ösztönző lehetőségeket teremt. Ez az összetett hatásrendszer a játékban a gyermeket változatos érzékszervi ingerekhez, tapasztalatokhoz juttatja, erősíti az utánpótlás, a spontán tanulás lehetőségeit.

A sokszínű tevékenységrendszer gazdagítja a gyermekek nyelvi kifejező eszközeit, fejleszti értelmét és gondolatvilágát. Befolyásolja a gyermek érzelmi életét és kedélyállapotát. Ez maga a tanulás.

Javasolt napirend, hetirend

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető,

differentiált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet a folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Javasolt napirend:

Nevelési évben: Szeptember 1-től Május 31-ig:

7-7:30	Gyülekezés a Mici csoportban közös játék.
7:30-8.45	Csoportbontás, folyamatos gyülekezés, játék. Egyéni játékok.
8.45-9.15	Folyamatos tízórai.
9.15-11	Játékból motíváló eszközökkel való figyelem felkeltés kötött/kötetlen foglalkozásokhoz: - verselés, mesélés; -ének, zene, énekes játék, gyermektánc; -rajzolás, mintázás, kézi munka; -mozgás; -a külső világ tevékeny megismerése; -német nyelv: mondókák, dalok folyamatos szó- és mondat kapcsolatok.
11-11.45	Rendszeres játékos testmozgás lehetőség szerint a szabadban. Séta.
11.45-12.30	Öltözködés, tisztálkodás. Naposi munka. Ébéd.
12.30-13	Tisztálkodás, fogmosás. Öltözködés pizsamába. Mese-énekhallgatás/nézés.
13-14.45	Pihenés, alvás. Folyamatos ébredés.
14.45-15.15	Testápolási teendők. Folyamatos uzsonna.
15.15-17	Mozgásos játékok csoportszobában vagy a szabadban. Igény szerinti hittan. Gyermek Táncház. Folyamatos hazamenés.

Javasolt heti rend:

Óvodánk heti rendjében egy- egy napot igényelnek:

- A testnevelési foglalkozások.
- A környezetmegismerő túrák.
- A nyers zöldségfélék, a gyümölcsök feldolgozása.

A zavartalan működéshez össze kell hangolni, folyamatosan egyeztetni a csoportok tevékenységeit, napirendjét.

Az óvoda légköre, "pedagógiai klímája "

„A kisgyermekkel mindent elérhetünk személyes példa és tett által.”
(Brunszvik Teréz)

A gyermeket elfogadó, szeretetteljes megerősítő légkör veszi körül. Az óvodában dolgozók közösen megfogalmazott és elfogadott általános érvényű szabályzók betartásával egy olyan belső szokásrendszert alakítanak ki, amely derűs összhangot, biztonságot áraszt. Magatartásuk tükrözi a gyermek és a szülő iránti tiszteletet. Egész lényük példát mutat, viselkedésük mintát ad.

Az óvónői minta

A néphagyományőrző szemlélettel azonosulunk, és így elsajátítjuk azokat az ismereteket, készségeket, amelyek a program megvalósításához szükségesek. Igyekszünk biztonságot árasztani, hitelessé tenni önmagunkat, s tudatosan alkalmazzuk a metakommunikációt, a "testnyelv" kifejező eszközeit. Kezdeményező, elfogadó a nevelési folyamatban, követjük, és tiszteletben tartjuk az egyes gyermek és a család haladási irányát, ütemét. A segítségnyújtásunk egyénre szabott. Nevelési tevékenységünk tudatos, abban a hagyományőrzés, a családokkal való együttműködés és a természetszeretet meghatározó szerepet játszik. Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő. Jellemzőink az önképzés, a továbbképzés. Testületen belül lehetőséget kínálunk az önállóságra, a kezdeményezésre minden tevékenységhez, (a némethez is) a műveltség tartalmát, nevelési módszereit minden óvónő maga választhatja meg. Ezzel biztosíthatjuk a pedagógiai szabadságot.

A gyermekek másságát elfogadjuk, segítjük a gyermekek közösségbe való beilleszkedését, erősítjük az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését.

Óvodai nevelésünk, nevelési programunk a hagyományokra épül, működése, tevékenysége és irányítása vallási és világnézeti tanítások igazságáról nem foglal állást, vallási és világnézeti kérdésekben semleges.

Alkotó együttműködés a családokkal

Az óvodánkban folyó néphagyomány-ápolás hatása a családok szemléletmódjában tartalmi változásokat idéz elő. Ez megmutatkozik a családok mindennapjaiban, ünnepnapjaiban, együttműködő, cselekvő részvételükben.

Fontos, hogy a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet (család, óvoda) összhangja megteremtődjön, mert ez által óvodai nevelésünk olyan hiteles többletet ad, amellyel kiegészítjük, és teljesebbé tesszük a gyermeki személyiség kibontakozását.

A környezet külsőségeiből fakadó kulturális "szignálok", amelyek az óvodába lépő gyermeket, felnőttet fogadják, az óvoda szellemi, emberi kisugárzását erősítik. (népművészeti tárgyak, gyermekrajzok, fényképek az óvodai életről, az éppen aktuális eseményekről, apróbb ajándékok). Ezek a tudatosan kialakított és gondozott környezet jelzéseivé válnak, hiteles alapul szolgálnak a nevelésben zajló kommunikációs folyamatokhoz, segítik óvodánk nevelési programjának elfogadtatását.

A hagyományőrzést szolgáló feladataink

A népi hagyományok gazdag tárházából a gyermekek korának megfelelő, számukra örömteli ingereket, élményeket adó és cselekvésre készítő elemek kiválogatása, és azoknak a nevelés folyamatába illesztése kulcsfontosságú feladat.

A mindennapok népszokásörző tevékenységei közül a programban azok kapnak helyet, amelyek a földhöz, a természethez, a természetes anyagokhoz való kötődést, a felnőttek és gyermektársak megbecsülését állítják előtérbe.

A jeles napok közül azok kerülnek a programba, amelyek eddig is jelen voltak és vannak az óvodai nevelésünkben.(karácsony, farsang, húsvét, stb.), csak itt új tartalommal bővülnek ki. Továbbá azok,

amelyek a hétköznapi népszokásörző tevékenységeit visszatérő jelképekkel, cselekvésekkel ünnepivé emelik.

A népi kultúra szellemi, tárgyi alkotásai közül az esztétikai élményeket fokozó alkotások kiválogatása, és ezeknek a programba fűzése képez fontos feladatot.

Programunk a sajátos tartalom- és eszközrendszerével az óvó - védő, szociális, nevelő - személyiségfejlesztő funkcióját szolgálja, felvállalva a népi kultúra átörökítését.

A néphagyományörző óvodai program célja, feladatai

A program az "Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja " irányelvei alapján fogalmazza meg a nevelési célokat, feladatokat.

Céljaink:

- ◆ A gyermek harmonikus fejlesztése a néphagyomány-ápolás, természetóvás gazdag eszközrendszerével.
- ◆ A gyermekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása.
- ◆ A néphagyomány-ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermekek érzelmein át, a családok aktív együttműködésével.

További törekvésünk, hogy a közös tevékenységek folyamatában a gyermekben megalapozzuk azokat a készségeket, jártasságokat, amelyek képessé teszik a közösségi együttélésre, és az óvodáskor végére elérjék az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget.

A gyermek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése, egyéni képességeinek fejlesztése az óvodai nevelés általános feladata, amit programunkban alapfeladatnak tekintünk.

Programunk fontos kiindulópontja, hogy a hagyományörzés érzelmet kiváltó hatásából fakadóan az érzelmi nevelés mindhárom területet áthatja. A gyermek testi, lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése az anyanyelvi neveléstől szintén elválaszthatatlan.

A hagyományörzés érzelmi hatástöbblete, az örömmel átélt aktivitás, az egészségre nevelés, a szocializálódás, az értelemfejlesztés mozgató ereje. Ez vonul át az óvodai élet valamennyi tevékenységformáján, a személyiségfejlesztés területein, vagyis áthatja az egész nevelési rendszert.

A néphagyományörzésbe ágyazódó gyermeki tevékenységformák:

- játék
- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, mintázás, kézi munka
- mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése
- munka jellegű tevékenységek
- a tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek a tevékenységek gyakorlása során tanul. Programunk a tanulást nem különálló tevékenységformaként kezeli, de az ezzel kapcsolatos felfogásunkat egy kiemelt fejezetben taglaljuk. Óvodai nevelésünkben a néphagyományörzés folyamatosságát a mindennapok hagyományörző tevékenységei és a jeles napok tevékenységei adják.

Az óvoda általános feladatai

Hagyományörző programunk az alapprogramban megjelölt általános feladatoknak megfelelően jelöli meg az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését. Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód kialakítása

Az óvodáskorú gyermek testi fejlődésének elősegítése a mi óvodánk programjában kiemelt nevelési feladat.

A fejlődést befolyásoló fontosabb tényezők:

- A veleszületett adottságok.
- A biológiai érés sajátosságai.
- A környezet hatásai (emberi, földrajzi).

A gyermek érésének alapja a családban megszerzett biztonságérzet, amely az óvodában szerzett biztonságérzettel bővül. A kiegyensúlyozott, derűs gyermek, aki biztonságban érzi magát, és a gondozás során testi szükségletei kielégítést nyernek, harmonikusan fejlődik.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladatai:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének segítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonása –a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki feladatok ellátása.

Cél:

- az egészség gondozásához szükséges készségek megalapozása.

A helyes életritmust teremtjük meg a folyamatossággal, amelyet a napirend rugalmassága és kötetlensége jellemez. A folyamatos játéktevékenységben történik a folyamatos tízórai, a mesélés, éneklés, rajzolás, a séta, mindennapos kinti mozgásos játék, az ebéd, a pihenés és az uzsonna.

Óvónőink a gyermekek csoporton belüli jó közérzete érdekében figyelemmel kísérik a játék és egyéb tevékenységei mellett testi szükségleteinek igényét is.

A gyermek hangulatváltozásai jelzésül szolgálnak közérzeteről. A gyermek egészséges fejlődésének fontos feltétele az életkori sajátosságoknak megfelelő egészséges táplálkozás, a gyermek egyéni ízlésének ismerete, formálása. A hetente visszatérő zöldség - és gyümölcsfeldolgozó tevékenységek, a közös csemegés, formálják a gyermekek szemléletét, a szülők figyelme is ráirányul a nyers zöldség és gyümölcsfogyasztás és rágás fontosságára. A feldolgozáshoz szükséges eszközöket a konyhában tároljuk, a behordásnál a gyermekek aktív segítségére számítunk.

Az étkezés óvodai feltételei önkiszolgálással és naposi tevékenységekkel valósulnak meg. Fontos az esztétikus terítés és a kultúrált étkezési szokások betartása. A megjelölt időkereten belül a gyermek az étkezés időpontját a tízórainál és az uzsonnánál maga választja meg, a déli étkezést is egyéni tempóban fejezi be.

A testápolás szolgálja a gyermek tisztaságigényének, egészségügyi szokásainak megalapozását. Az önkiszolgáláshoz szükséges készségek elsajátítását a felnőtt és a gyermek közötti meghitt kapcsolat segíti. Testápolás közben a gyermek utánzási hajlama lerövidíti a szokástanulás folyamatát (mosakodás, kéztörölés, fogmosás, fésülködés, WC. használat). Fontos a felnőtt állandó segítőkész jelenléte.

Az öltözködés a test védelmét szolgálja az időjárás változásaival szemben, és a gyermeki önállóságot, ízlésvilágot alapozza. A gyermek ruházata a sokféle tevékenység gyakorlásához, az időjárás változásaihoz igazodó, kényelmes, könnyen fel - és levehető legyen. Egészségügyi szempontból szükséges a gyermekeknek váltóruha, cserecipő, pizsama. A jó cipő nem csak erősíti, védi a lábat, hanem megakadályozza a lúdtalp kialakulását is.

A mozgás belső igény, élmény a gyermek számára, amit felszabadultan, jókedvűen, örömmel végez. A gyermekek mozgásigénye egyénileg eltérő. Óvodásaink nagy mozgásigényét változatos tevékenységekkel igyekszünk kielégíteni. A hagyományápolás által a mozgásanyagban helyet kapnak a népi sportjátékok is.(lásd: Mozgás c. fejezet).

Az edzés folyamatában a gyermek ellenálló képessége fokozódik, szervezete alkalmazkodik az évszakok változásaival. Fontos, hogy gyermekeink minden évszakban, minél több időt tölthessenek a szabadban. A jó levegő, a napfény, és a víz a gyermek edzését segítik. A gyermek egyéni érzékenysége és az időjárás sajátosságai meghatározzák az óvónők bánásmódját.

A pihenés, az alvás az óvodás gyermek egyéni alvásigényének kielégítését, testi fejlődését szolgálja. A nyugodt pihenés, alvás légkörének megteremtése óvodánk minden dolgozójának feladata: a szoba levegőjének cseréje és a külső zavaró ingerek megszüntetése.

Az óvónő a folyamatban

A gyermek testi fejlesztése érdekében fontos, hogy ismerjük a gyermek otthoni életritmusát, étkezési és egyéb egészségügyi szokásait. Az egészséges életrend kialakítása érdekében megkeressük a családdal az együttműködési formákat. Egyénileg segítjük a gyermektáplálkozási, tisztálkodási és öltözködési készségeinek alakulását. Óvónőink öltözködésükkel, megjelenésükkel és segítségnyújtásukkal mintát adnak a gyermekeknek.

A gyermekekkel, a családokkal gyűjtő utakat szervezünk. A közösen gyűjtött bodza-, hársfavirágot, szamócat, szedret stb., frissen fogyasztjuk vagy üdítő, tea formájában készítünk el. A tartósítás, tárolás lehetővé teszi a gyűjtögetett termékek későbbi fogyasztását. A kirándulások a gyermekeket gyalogláshoz is szoktatják.

A gyermek tevékenységéhez igazodó hangnemet használunk, pl. a pizsamába öltözés idején már halk, megnyugtató hangunk is jelzi a tevékenység másságát. Az enyhe sötétítéssel, dúdolással, halk énekléssel teremtjük meg a pihenéshez, alváshoz szükséges feltételeket. A csendes hangvétel, a kedvenc alvójáték, az otthonhoz kapcsolódó tárgy erősítik a gyermek biztonságérzetét.

Óvónőink a változatos mozgásformák gyakorlását szolgáló élettér megteremtésére törekszenek.

Figyelemmel kísérik a gyermekek egyéni adottságait és egészségi állapotát.

(táplálkozási és egyéb allergia, mozgásszervi rendellenesség, téli, nyári érzékenység). Együttműködünk a szülőkkel, az egészségügyi szakemberekkel, elsődlegesen a betegségek megelőzése, indokolt esetben a speciális fejlesztés céljából.

Az egészségre nevelés, gondozás, személyiségfejlesztő hatása

A nyugalmat árasztó óvodai környezet, a szeretetteljes bánásmód a gyermekek biztonságérzetét erősíti. A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli készségeik, jártasságaik. Testi szükségleteiknek felismerése, kielégítése hozzájárul a derűs, félelemmentes közérzetükhöz. A gyermekek megtanulnak önállóan tisztálkodni, öltözködni, ismerik és alkalmazzák a higiénés és esztétikus étkezési szokásokat. Képesse válnak önmaguk és társaik segítésére. Vigyáznak ruhájukra, környezetük tisztaságára. Alakul igényük a maguk körüli rend megteremtésére. Testileg megfelelően edzettek, mozgásuk összerendezett, jó teherbíró - és állóképességgel rendelkeznek.

Egészséges életmódra nevelés, gondozás

Néphagyományörző szemléletű nevelésünk olyan életrendet kínál a gyermekeknek, amely figyelembe veszi fejlődésük egyéni ütemét, és az életrendi tevékenységeket a népi hagyományok eszköztárával gazdagítja.

A gyermek testi szükségletének kielégítése során a szokások alakításához nélkülözhetetlen a felnőtt gondoskodó, simogató szeretete. Az érzelmi biztonság segíti át a "botladozó", önmagát kipróbáló gyermeket az önkiszolgálás bonyolult tevékenységrendszerén.

Az egészséges óvodai környezet kialakítása

Az életmód a gyermek és a külvilág állandó egymásra hatásában formálódik, gerincét a mindennapi cselekvések rendje alkotja. A cselekvéssorok mindennapi ismétlődése, reprodukciója alakítja a szokásokat. A szokások zavartalan alakításához óvodánk megteremti azt a feltételrendszert, amely a gyermek testi és értelmi fejlődését szolgálja.

Cél:

- egészséges, barátságos környezet kialakítása, amely lehetőséget biztosít a gyermekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítésére.

Az egészséges életmód alakításának színtere a csoportszoba és kapcsolódó helyiségei, valamint az óvoda udvara.

Az óvoda épülete

A helyiségek padló- és fal burkolatai olyan anyagból készülnek, amelyek jól tisztíthatók, fertőtleníthetők, nem okoznak allergiás tüneteket.

A csoportszobák falai fehérek, nagy ablakokkal, ami szolgálja a természetes fény besugárzását és a nap folyamán a többszöri levegőcserét lehetővé teszik.

A radiátorokon párologtatókat helyezünk el, amely növeli a levegő páratartalmát, a téli hónapokban illó olajos mécsesek szolgálják a légutak védelmét.

Mindkét csoportszobában a színes bútorok mellett esztétikus, hangulatos mese figurákat festettünk a falakra, az ablakok ra az éppen aktuális ünnepnek, évszaknak megfelelő díszítést helyeztünk el, ami nem gátolja a megfelelő természetes fény beáramlását. A szép, meleg színű áttetsző függönyök is családi hangulatot sugallnak. A csoportszobákban és a mosdókban nagyméretű tükröket helyeztünk el, amelyben a gyermekek teljes magasságban láthatják magukat. A berendezési tárgyak gyermekléptékűek, esztétikusak. .

A gyermekek által használt eszközök, játékok elérhető magasságú polcokon nyernek elhelyezést, így bármikor levehetik és visszatehetik. Ők is tevélegesen vesznek részt óvásukban, tisztántartásukban. A meghibásodott, veszélyt jelentő eszközöket megjavítjuk, illetve kivonjuk a használatból.

A kézműves sarokban elhelyezett eszközök, anyagok - mivel a gyermek bármikor elveheti-biztonságosak. A játéktér növelése, és a kuckók kialakítása ovi – galéria telepítésével valósulhatott meg. A gyermekek egészségóvása és balesetmentes tevékenységei érdekében a használati előírások betartása felelősségteljes odafigyelést kíván az óvónőktől, és a dajkáktól.

A gondozási folyamathoz szükséges egyéb helyiségek

Az öltözőben a gyermekek váltóruhája, cserecipője, ruhája, tornafelszerelése külön jellel ellátott helyen van. A folyosón található egy hirdetőtábla, amelyre az aktuális, szülőknek szóló információkat szoktuk kifüggeszteni. Folyamatosan cseréljük a munkafalakon a gyermekek rajzait, festéseit, hajtogatásait, egyéb kézimunkáit, hogy a szülők nyomon követhessék a gyermekük fejlődését.

Az együttnevelés érdekében fontos még a folyamatos tájékoztatás az egészséges életmód szokásalakításáról (étrend, testnevelés napja, kirándulások napja stb.).

A mosdóban a gyermek a jellel ellátott törölközőjét, fogmosó felszerelését könnyen megtalálja. Körömkéfe is rendelkezésre áll, amit feltétlen használni szükséges agyagozás, ragasztás, kerti munka után. Valamennyi mosdó elé szereltettünk fel tükröt, hogy a gyermekek jól lássák és ellenőrizzék arcuk és hajuk rendezettségét és a fogmosást.

A W. C. -ket válaszfal, dekoratív könnyen tisztítható függönyök határolják el, tiszteletben tartva a gyermekek személyiségi jogait.

Ovodánk rendelkezik jól felszerelt tornateremmel, a testnevelési foglalkozásokat általában ott, de a szabad levegőn való mozgásos játékokat, az időjárás függvényében, amíg lehet, az udvaron tartjuk. Eszközként felhasználjuk az udvari sport-és játszószerkeket. (famászókák, kötélháló, hinták, függeszkedő kötelek, stb). A berendezések, kézi sportszerek, az óvodáskorúak részére készített mozgásfejlesztő eszközök épségéről, biztonságos használatáról minden alkalommal meg kell győződni. Fontos a padló portalanítása, csúszásmentessége, a baleset elkerülése.

Az óvoda udvara

Elsődleges szempontunk a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítését szolgáló terek, berendezések kialakítása. Ezek segítségével teremthető meg a néphagyományörzés és a természetvédelem feltételrendszere. Zuhanyozásra a mosdó helyiségekben van lehetőségünk, mely egyrészt a gyermekek felfrissítésére, edzésére szolgál, másrészt a vízzel való játék kihagyhatatlan a gyermekek egészséges fejlődése szempontjából.

Az udvar változatos felületű: füves, betonozott, bitumenes, a napos és árnyas részek váltakoznak. Az udvaron vannak díszcserjék, tuják, gyümölcsfák, fűzfák, nyárfák és nyírfák. Minden évszakban nyomon tudjuk követni az időjárás hatásait a növényekre. A fákra télen madáretetőket helyezünk ki, így közvetlen környezetben tapasztalhatják a gyermekek az egyes madárfajtákat és életmódjukat.

A homokozás a gyermek udvari tevékenységének sorában elsődleges helyet foglal el. A földdel való játék, a homokozás, a gyermek elemi, ősi szükséglete.

A gyermek egészségének védelmében fontos a homok évenkénti cseréje, valamint naponkénti lazítása, locsolása. Sajnos erre csak időszakosan kerül sor, amennyiben a közhasznú munkásokat igénybe vehetjük.

A természetes mozgások gyakorlására nagy, tágas, füves tér áll a gyermekek rendelkezésére. Az udvar kialakítása során ügyeltünk arra, hogy a mozgásfejlesztő szerek ne akadályozzák a gyermekeket, a futó, fogó, labdajátékokban, ezért az udvar vízpart felőli részén alakítottuk ki a helyet a komplex mászókanak, csúszdának, mérleghintáknak stb.

Nagyméretű fedett terasszal rendelkezik óvodánk, így a gyermekek esős időben is szabadlevegőn tartózkodhatnak, valamint speciális mozgások gyakorlására használhatják (pl. labdapattogtatás). A jó idő beköszöntével az étkezések is a fedett teraszon történhetnek, ami nagy élmény a gyermekek részére. Így növeljük a gyermekek levegőn tartózkodásának idejét. A terasz mozgásos játékok és kézműves tevékenységek szervezésére is lehetőséget nyújt.

Óvodánk virágos kertjében a gyermekek változatos tevékenységekben kipróbálhatják erejüket, ügyességüket, kitartásukat. A közös munka közelebb hozza egymáshoz a gyermekeket, meg tanulják egymáshoz igazítani az egyes munkafázisokat, és a munkájuk eredményét látva fejlődik önbizalmuk.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A hagyományörző szemléletű nevelés, az óvodáskorú gyermek érzelmi, értelmi fogékonyságára alapoz. A program összetett tevékenységrendszeréből fakadó motivációkkal, az érdekes élményekkel a gyermek érzelmi életében meghatározó változásokat idéznek elő. A népi mondókák ritmikussága, az énekes játékok mozgáselemei, a hangulatörző népdalok, a népmesék varázslatos világa is sajátos érzelmi hatást hordoznak.

A megismerési folyamatot érzelmek kísérik. Az érzelmek jelzik a gyermeket ért hatások mikéntjét, egyben további értelmi aktivitásának motiváló erejévé válnak. Az érzelemkifejezés egy része veleszületett. Később a gyermek utánpótlás útján megtanulja az érzelmeit kifejezni, és kezelni. Ezért is nagy a környezetében élők, az őt nevelők felelőssége.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az érzelmi nevelés célja

- A gyermek biztonságérzetének megalapozásával az önbizalom erősítése, a szocializálódás elősegítése.
- Az aktív érzékenység alapozása az emberi és természeti környezet hatásaira.
- A hagyományörzés és természetóvás motiváló hatásának folyamatos éltetése.

Óvónő a folyamatban:

A családi háttér ismeretében törekszünk megismerni, megérteni a gyermek érzelmi megnyilvánulásait. Alkalmat és lehetőséget teremtünk a gyermek pozitív érzelmeinek kiváltására:

- a testi szükségletek kielégítésével,
- a derűs, biztonságos környezet létrehozásával,
- a "kötődés"-szükséglet kielégítésével,
- a megerősítő, elfogadó magatartásával,

- az értékek, élmények nyújtásával.

Az óvónő a kisgyermek természetes igényét, a gondoskodás vágyát, a szabadság vágyát rugalmas viselkedéssel, kiegyensúlyozott életmód nyújtásával elégíti ki. Tudjuk, hogy a gyermek akkor fejlődik (fejleszhető), ha "szeretve érzi magát", mert elfogadjuk olyannak, amilyen (Gordon, 1994.).

Számára fontos az állandó, megbízható, személyes kapcsolat.

Minden óvónőnk tudatosan törekszik saját érzelmi kifejezőmódját hitelessé, sokszínűvé tenni, és a gyermeki érzésvilágba való beleélési képességét fejleszteni. Átérti, hogy a gyermek- óvónő és a gyermek- gyermek viszonyát az együttes tevékenységek élményei határozzák meg. Ennek tudatában alakítjuk a gyermek erkölcsi érzelmeit: szeretet, barátság, tisztelet. Formálja erkölcsi tulajdonságait, mint például a tettekeszség, együttérzés, bátorság stb. Az óvónő a gyermek intellektuális érzelmeit, - a kíváncsiságot, a rácsodálkozást, a felfedezést, a sikert, az aktivitást - a néphagyományörzés és a természetszeretet hatásrendszerével tudatosan ébren tartja, fejleszti.

Az esztétikai érzelmek alakításában a harmonikus környezet, a népművészeti alkotások nyújtotta élményekre épít.

Az óvónő fokozza a szülőknél az igényt, hogy felelősséggel vegyenek részt gyermekük testi, értelmi fejlesztésében, felhasználva az óvoda nyújtotta lehetőségeket.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az érzelmi nevelés személyiségfejlesztő hatása:

"Az értelmi funkciók integrálódnak az érzelmi átélésekkel" (Kiss, 1987.).

A tevékenység, a megismerés öröme gazdagítja a gyermek érzelmeit, ezáltal állandóan aktivitásra készíteti. A valós világ jelenségeihez, a társakhoz és az önmagához való viszony kapcsolatrendszerében megtanulja érzelmeinek kifejezését, kezelését.

Erkölcsi érzelmei, tulajdonságai alakulnak, erkölcsi értékrendszere megalapozódik. Az érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, amely alapul szolgál testi, értelmi, szocializációs fejlesztéséhez, fejlődéséhez.

A szocializálódást segítő nevelés

"A gyerek szocializációja a szülők egész személyiségének és nem nevelési intencióinak függvénye" állítja dr. Buda Béla (1988.)

A szocializálódás alapja a gyermek biológiai fejlődését segítő, gondoskodó környezet kommunikációs kapcsolatrendszere.

A hagyományápoló nevelésünk visszatérő, közös tevékenységei, hagyományai, megteremtik az együttélés egyedi kommunikációs kapcsolatrendszerét.

A hagyományörzés sajátos teret nyújt a gyermek szocializálódásához. Így a játékban megjelenő hagyományápoló tevékenységekben gyakorolja az önkifejezés formáit, a társas érintkezés mintáit. A közös élmények hatására valamit megérez a közösség ősi összetartó erejéből. Ha az óvónő "ölelő" szeretete átsegíti a gyermeket a kapcsolatfelvétel nehézségein, és mindezt melegséggel teli élmények, társaktól kapott elfogadó jelzések erősítik, a gyermekben létrejön az a biztonságérzet, ami további szocializálódásának alapja. A gyermek ebben az életkorban érzelmi fogékonysága által nem a verbális elemekre, hanem a metakommunikációra érzékeny. Ha a tekintet, a gesztus, a mimika, a testtartás, a térköztávolság összhangban áll a szóbeli közléssel, a gyermekben felébreszti a kipróbálás, az utánzás vágyát, a felnőtt viselkedése minta lesz számára.

A szocializálódást segítő nevelés célja, feladatai:

- az együttéléshez szükséges készségek, jártasságok formálása, amelyek által megalapozódnak a szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarati tulajdonságjegyek.
- kiegyensúlyozott, boldog gyermek állapot létrehozása

A szocializálódás alakulásának szinterei

1. A beszoktatás időszaka.
2. Együttlét a mindennapokban.
3. Óvodai ünnepnapok.

1. A beszoktatás időszaka

Az óvodakezdés első benyomásai "életre szóló" élményeket adnak, meghatározzák a gyermeknek, szülőnek egyaránt az óvodához való viszonyát és a létrejövő kapcsolat minőségét. A mi programunkban ez a közismert tény válik a szocializációs nevelés mozgató erejévé.

A beszoktatás célja

A gyermek az új környezetben minél rövidebb idő alatt szerezzen olyan biztonságérzetet, amely meghatározza további szociális viselkedésének alakulását.

Az óvónő a folyamatban

A gyermek óvodába lépése előtt kapcsolatot teremtünk, ismerkedünk a családdal, és az óvodába kerülő gyermekkel, a szülői elvárásokkal. Megbeszéljük a szülővel, hogy számíthatunk a segítségükre, és a gyermek "átvezetésében" partnerek lesznek. (A szociokulturális benyomásokról a családlátogatás után készítünk feljegyzéseket, amelyeket a csoportnaplóban rögzítünk.)

A szülők az első néhány napot együtt tölthetik el az óvodában, mert a szülő jelenléte biztonságot ad számára az ismerkedési időszakban. A gyermek az együttlétből, a barátkozásból pozitív emlékyomokat visz magával, ez újbóli találkozásra készíti.

Fontos, és pontosan betartjuk a kölcsönös megegyezést a fokozatos beszoktatás kezdési időpontját a szülők kérésének figyelembevételével, az "anyával együtt" beszoktatás lehetőségének megteremtését.

A nevelési év kezdetén óvónőink a csoportban lévő gyermekeket az új társak elfogadására hangolják. Fontos, hogy a gyermekek biztonságérzetük tudatában várják, és nyílt odafordulásukkal segítsék az érkező gyermeket.

Az óvodába lépéshez barátságos, melegséget árasztó környezetet alakítunk ki, kuckókkal, tevékenységre készítő eszközökkel. Az óvónő beleérző képessége által kész, a magát biztonságban érző gyermek lelkiállapotának mielőbbi létrehozására.

Szeretetteljes magatartásunkkal, az egyes szülőhöz, gyermekhez elfogadó odafordulásunkkal segítjük az "átállás" nehéz folyamatát. A gyermeknek sokat segít, ha a szülő is elfogadja az óvónőt.

Óvónőink az érzelmi kötődések mielőbbi létrejöttéhez hitelesen alkalmazzák a megerősítés, a dicséret személyre szóló formáit. Ez a régebben óvodába járó gyermekekre is ösztönzően hat, az új társakkal való törődést utánzással ők is gyakorolják. Óvónőink az év közben érkező gyermekek fogadásában is körültekintőek.

Programunk a beszoktatási időszakot tekinti a családdal való együttnevelés kiindulópontjának.

2. Együttlét a mindennapokban

A beszoktatás időszakában szerzett pozitív érzelmi benyomások segítik a gyermeket a szociális tanulás folyamatában.

Az egyes gyermek szociális viselkedési készségének szintjét befolyásolja a gyermek kommunikációs fejlettsége. A gyermek az egymás mellett játszástól az együttjátszásig, majd az együttjátszás és tevékenykedés során a "mintha" helyzetekben viselkedést gyakorol, tapasztalatokat szerez, alakul szociális készsége. A viselkedést megerősítő jelzések segítik a gyermeket a kommunikációban és abban, hogy megtanulja értékelni saját és mások cselekedeteit, megtalálja helyét a csoportban. Az életkorra jellemző gyermeki "kódolást", jelzéstételt a beszéd mellett a metakommunikációs hatások erősítik meg. A közösen átélt élmények a gyermekben az újra- meg újra átélés vágyát erősítik, az együttműködés reményében alkalmazkodásra serkentik. Ez egy olyan spirál, amelyben a szociális viselkedéskészség egyre magasabb szinten jelenik meg.

Az óvónő a folyamatban

Óvónőink a beszoktatási időszakban megteremtett bensőséges kapcsolatokat a mindennapok tevékenységformáiban, a gyermek szocializációs fejlődése, fejlesztése érdekében segítik, követik. Elengedhetetlennek tartjuk a gyermekkel a reggeli "érintős" kapcsolatteremtést. A gyermekről szerzett benyomásaink segítenek az egyéni bánásmód megválasztásában. A különleges gondozást, bánásmódot igénylő gyermekeket elfogadó szeretettel, példát mutató figyelemmel segítjük.

Lehetőséget nyújtunk arra, hogy a gyermek gyakorolja azokat a viselkedési, udvariassági formulákat, amelyek az emberi kapcsolattartáshoz, a csoportban éléshez nélkülözhetetlenek. A közös élményekkel az összetartozás érzését erősítjük. A csoportban kialakult biztonságot nyújtó szokásrenddel segítünk elfogadtatni a gyermekkel a csoport viselkedési szabályait. Óvodánk dolgozóinak hangneme, szeretetteljes kapcsolatteremtő stílusa, minta a gyermek, a szülő számára, a gyermeket utánzásra ösztönzi.

3. Óvodai ünnepnapok

Programunk tartalmából fakad, hogy a néphagyományörzés erősíti az óvodai élet hagyományait a népszokásörző, valamint a természetóvó jeles napokkal gazdagítja azt. Egy- egy eseményt mindig izgalmas készülődés előz meg. Ez az ünnepre hangoló örömteli közös tevékenykedés a gyermekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorol.

A mindennapokhoz kapcsolódó gyermeki élet ünnepei

Óvodánkban hagyománya van a gyermekek születésnapjához, számukra ez várva- várt esemény. Az ünnepelt gyermek központba kerül, társai ráfigyelnek, vele törődnek, őt "ünneplik". Ezen a napon az ünnepelt kedvenc meséjét, versét, dalait adjuk elő, süteménnyel, üdítővel, zeneszóval ünnepelünk. A születésnapjához érdeklődéssel figyelik, hogy kinek lesz legközelebb a születésnapja, amikor is az ünnepelt gyermek az óvó néni által készített ajándékot hazaviheti.

A gyermekek számára fontos ünnep az Édesanyák ünnepnapja. Az anya köszöntésére a gyermek érzelmmel teli aktivitással készül. Óvónőink az érzelmi kötődés mélyítését szorgalmazzák, az ajándék készítés segítségével, és nem a szereplésre koncentrálnak. Az ünnepnap akkor teljesedik ki a gyermek számára, ha bensőséges, az "anyaölből való", a közös cirógató játék által újraélteti az anyából kisugárzó biztonságot.

Az óvodában megjelenő felnőttek világához kapcsolódó ünnepek a gyermekben érzelmi benyomásokat keltenek. Az ünnep értelmét később szerzett ismeretek világítják meg. A március 15- e vonulós, zászlós játéka, a közös énekléssel, huszárcapitány választással főleg a fiúkban hagynak mély nyomot. A szocializálódás folyamatában fontos a nemzeti jelképek erősítése külsőségekben, tevékenységekben. A lányok ezen az ünnepen nemzeti színű pártát kapnak a fejükre, gyermeknek, felnőttnek egyaránt kokárda díszíti a ruháját. A kirándulások sorozata kezdődik március 15.-én, ugyanis ilyenkor Dömsödre szoktunk menni a Petőfi emlékházhoz, valamint a Duna- parton lévő Petőfi emlékparkban tüzzük ki zászlóinkat, mondjuk el verseinket.

Jeles napok, ünnepnapok

- a népszokásörző jeles napok,
- a természetóvó jeles napok.

A népszokásörző jeles napok cselekményeit meghatározott rituálék szabályozzák. Nagyon fontos, hogy óvónőink ebből mennyit vesznek át, amivel a gyermek érzelmein át a közösséghez tartozás életerzését kívánják alapozni. Ebben a folyamatban a lényeg: hogy mindennek eljön az ideje, amire minden évben ugyanakkor és ugyanúgy illik készülni. Az újra átélés motivál, cselekvésre készítenek, a nagyobbak már a készülődés során felidéznek emlékeiket, tudják, mire készülnek, várnak. A kisebbek megérik növekedésük távlatát: "ha nagy leszek, én is..." Erősödik a nagyobb társak tisztelete, a kisebbek megerősítése. Az évről- évre visszatérő hagyományok biztosságot, megnyugtató eligazodást jelentenek a gyermekek életében, erősödik a valahová tartozás érzése. Községünk leginkább ápoltnéphagyománya a Húsvéti tojás-futás, ahol jelen van a község apraja, nagyja, és húsvét vasárnap az egész község együtt van, és így erősödik az összetartozás érzése. (A jeles napok felsorolását lásd az "évkörben".)

A természetóvó jeles napok az utóbbi években kerültek be a közgondolkodásba. A gyermek érzelmein át ismerkedik az élővilággal, a madarakkal, a fákkal, vízzel, a földdel. Természetesen a folyamatos gondozáson, törődésen túl a legmaradandóbb és leghatásosabb élmény az "együtt ünneplés". (Madarak és fák napja, /május 10. / Víz napja, /március 22. / Föld napja /április 22. /stb.)

Óvónő az ünnepnapokban

A mindennapok együttélésében gyakorolt szociális viselkedést, a jeles napok szokásai, viselkedésmintái gazdagítják. Az ünnepi készülődésnek élményei a felnőttek bensőséges, hittel teli ünnepléni tudást maradandóvá teszi. Ezt a hitelességet erősítik óvodánk dolgozóinak öltözéke és az ünnepnapok mássága. Az ünnepi készülődésben az érzelemfokozó hangulati elemeket helyezzük előtérbe, az ünnepnap a gyermekeknek a kiteljesedést adja.

A szocializálódást segítő nevelés személyiségfejlesztő hatása

A szocializáció folyamatában a gyermek teljes személyisége fejlődik. A mindennapokban az önkipróbálási vágy szükséglete, a jeles napokon a "másképp" viselkedés vágya a szociális viselkedésben a gyermeket egyre magasabb szintre juttatja. A gyermekben alapozódnak azok a készségek, amelyek további fejlesztésének feltételei.

Alakul szociális beleérző képességük, a kapcsolatteremtésben kezdeményezővé válnak, elsajátítják a társas együttélés viselkedésnormáit.

A másság elfogadási folyamatában formálódik segítő - és tolerancia készségük. Az udvariassághoz, az illemhez tartozó szokásokat: a köszönés, a megszólítás, a mással való, a máshol való viselkedés, a vendégfogadás, a kultúrált étkezés alapformáit stb. az együttélés során gyakorolják, képesek magukévá tenni.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelntős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A közös élmények, a tevékenységek állandó körforgása, a megerősítő szeretet kialakítják a gyermekek biztonságérzetét.

A néphagyományörzés a nevelés folyamatában

A néphagyományörzés célja:

a múlt értékeinek átörökítése, éltetése.

Az óvodánkban folyó nevelést olyan szemléletmód szabályozza, amely tekintettel van a gyermek egyéni fejlettségére, és alkalmas arra, hogy kialakítsa az együttéléshez szükséges szokásokat. Ennek keretét a népi hagyományok ápolása is képes megteremteni.

Az óvodai nevelésünkben a néphagyományok - mondóka, dal, mese, gyermekjáték- anyagából bizonyos válogatás eddig is érvényesült. Minden óvodában az óvónótól függött, hogy az általa tervezett és vezetett nevelési folyamatban mit, mennyit és hogyan épített be.

Ez a program ennél bővebb lehetőséget kínál. Nem csak a népművészet és a szokásörző jeles napok elemeit öleli fel, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A néphagyományörző tevékenységeket tartalmilag és időrendileg egységes rendszerbe foglalja. Ennek összefoglaló keretét évszakonkénti rendezésben az "Évkör" adja.

Néphagyományörző tevékenységek tartalma

Játékidőben a természetes anyagok közelsége motiválja a gyermekeket. A gyermek kíváncsiságából fakadóan nyúl a természetes anyagokhoz: az agyaghoz, gyapjúhoz, fonalhoz, bőrhöz és a fához. Az anyagok állandó jelenléte cselekvésre készíti, fejleszti a gyermek alkotóképességét. Az elkészült tárgyak, népi gyermekjátékszerek tovább motiválják a tevékenységét, gazdagítják a játékát, alkotásra kész emberré teszik. A mindennapok tevékenységébe jól beilleszthető a játékeszközök készítése. A segítségnyújtás közben jó alkalom nyílik arra, hogy óvónőink beszélgessenek a gyermekekkel, felidézhetik a népmeséket, mondókákat, dalokat. A népszokásokhoz fűzött, az óvónő által elmesélt történetek hatást gyakorolnak erkölcsi ítéleteik alakulására, magatartáskultúrájukra, viselkedésmódjukra.

Az udvari játékokat hagyományápoló tevékenységekkel bővítettük. A természetes anyagokkal való műveletek mellett a dalos játékok, a népi sportjátékok játszására is sort kerítünk. A dalos játékok a zenei fejlesztésben és az érzelmi nevelésben, a népi sportjátékok az állóképesség, az egészséges küzdőszellem alakításában kapnak fontos szerepet.

Az óvodánk udvara, a közvetlen vízpart szép környezete, a séták, kirándulások, terepgyakorlatok jó lehetőséget adnak a természet, a környezet megszerettetésére, az évszakok változásaiból fakadó népi időjósítások felidezésére. A gyermekeket a közösen átélt élmények a környezetükhöz kötik, amelynek védelmezőivé válhatnak.

A szülőföld szépségének megláttatása, a környezet alakítása, amelyben a gyermek közvetlenül részt vesz, alakítja vizuális látásmódját. Ez az alap, melyre a gyermekek művészetre nevelése épül.

A népi kultúra tárgyai, a népköltészet alkotásai a gyermek érzelmein át épülnek be a gyermek ízlésvilágába. Zenei, irodalmi és vizuális nevelése is e "gyökerekből" táplálkozik, amelynek anyaga a népművészet értékes és szép alkotásai.

A mindennapi élet tevékenységei és a jeles napok a néphagyományokban szorosan összetartoznak. Az óvodában megünnepelt jeles napokkal színesebbé tesszük a hétköznapokat, és felkeltjük a gyermekek érdeklődését az egyházi és az úgynevezett "zászlós ünnepek" iránt is.

A névnapok közül elsősorban azok váltak jeles napokká, amelyekhez történelmi események, természeti megfigyelések és bizonyos munkafolyamatok kapcsolódtak.

Az óvónő a folyamatba

Óvónőink néprajzi ismereteiket is folyamatosan bővítik. Összegyűjtik szűkebb környezetünk hagyományait. A gyűjtőmunkában számítunk a szülők és a nagyszülők segítségére. A tárgyalás, a környezetalakítás technikai fogásait elsajátítjuk.

A néphagyományörzés elemeit mértéktartóan jelenítjük meg az óvodai környezetben.

Óvodai nevelésünk folyamatában megteremtjük a hagyományörző tapasztalatszerzésnek a feltételeit és lehetőségeit. Ezáltal a gyermekek és a szülők a természethez, a hagyományokhoz való kötődést egyénileg és együttesen is átélhetik, és azokat önmaguk számára újraterezhetik. Óvónőink a folyamatos napirendben, a játéktevékenységbe ágyazottan tervezik és szervezik a hagyományörző cselekvési formákat.

A hagyományörzés személyiségfejlesztő hatása

A néphagyományörző szellemben nevelkedett gyermek, alkotó kölcsönhatásban él a természettel, ráérez arra, hogy a világot képes alakítani. Megismeri a közös alkotás örömeit, a múlt értékeit, a környezetért érzett felelősséget. Érzelmileg gazdagabbá, értelmileg fogékonyabbá válik. Alapozódik benne a környezet és a haza iránti szeretet érzése.

A játék

A játék és a hagyományörzés kapcsolata

Régen a gyermekek nevelése a több generáció együttéléséből adódóan nem csak a szülők feladata volt. A nagyszülők, dédnagyszülők a saját gyermekkorukban játszott játékok továbbadásával nem csak szórakoztatták, tanították unokáikat, hanem egyben lehetővé tették ezeknek a játékoknak a fennmaradását, továbbélését is. Ebben a vonatkozásban joggal mondhatjuk, hogy hagyományörzést is végeztek.

Egy családi légkörű, rugalmas életrend alkalmas arra, hogy a hagyományörzést az óvodai nevelés keretein belül folytassa. Ez a program arra vállalkozik. A régen feledésbe merült, vagy éppen a mai generációk számára már ismeretlen játékok, népszokások, néphagyományok, hagyományörző tevékenységek, játékeszköz készítek felelevenítésre kerülnek. Ezzel színesedik, gazdagodik a gyermekek élete, bővül a nevelés eszköztára. Ez a komplex hatásrendszer nyugodt játéklétkörben, kiegyensúlyozott, derűs óvónői viszonyulással érhető el.

A program megvalósulása azonos gondolkodást kíván a játékról, ami meghatározza az óvónő szerepét a folyamatban.

A szempontok a következők:

- a játék az óvodáskorú gyermek életében,
- a játék feltételrendszere,
- az óvónői viszonyulás a gyermek játékához.

Mit jelent az óvodáskorú gyermek életében a játék?

A játék a kisgyermek legkomolyabb tevékenysége, létfontosságú alaptevékenység. A játék örömforrás. Több forrásból fakad, a játék lényegéből adódik, abból a tulajdonságból, hogy a játék önmagáért való.

A játék célja maga a játék. Örömet okoz maga a cselekvés, manipuláció, elképzelés. A különböző funkciók gyakorlása, a ritmikus beszéd és a lépegetés ismétlése, pl. felnőttektől átvett régi mondókákban, kiszámolókból, népi játékokban. A játéköröm nagyon gyakran a kellemes élmény újraéléséből fakad.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék –szabad –képzettársításokat követő szabad játékfolyamat –a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A gyermek játéka közben ismerkedik a világgal, megismeri a véletlen és a valószínű törvényszerűségeit. Összeköttetést jelent élő- és élettelen környezetével, ismerkedik, tapasztalatokat szerez, reagál. Kíváncsisága belső indíttatású, előhívott "tapogatózások" láncolata, amely ismeretszerzés is egyben.

A sokféle mozgásban kipróbálja az erejét, ügyességét, a térben egyre biztonságosabban tájékozódik. A játék állandó erőforrás, az érzelmek megjelenésének domináns tere.

Az élményeknek meghatározó szerepük van a játékban. A gyermek élményeit a játékban sokszor rejtett formában, néha szelídített feszültséggel éli át. Ez segíti élményei, tapasztalatai feldolgozásában, a maga kedve szerint alakítja át a megfigyelt valóságot.

A gyermek állandó belső késztetést, hajlandóságot mutat a játékra. A játék vágymegjelenítés is. A gyermek kívánsága, óhaja a játékban mindig beteljesülhet, nem ütközik akadályba. Keresi helyét a felnőttek világában. (Pl. önállósodási vágy, megismerési vágy, tevékenységi vágy, utánzási vágy, szereplési, magamutogatási vágy, mozgási vágy, stb.).

A társigény az ötletek elfogadására ösztönzi, az együttjátszás kreatív együttműködést alakít ki, kialakulnak a jó játék hagyományai.

A választás és vállalás önkéntessége, az utánzó beleéléssel, fantáziával játszás képessége önkifejezésre készteti.

A konfliktusok birtoklási vágyból, önérvényesítési törekvésekből, ellentétek ütköztetéséből fakadnak. Ez természetes jelenség. A játékban gyakorolható ezeknek a problematikus helyzeteknek az önálló megoldása (egyezkedés, rábeszélés, kompromisszumkötés).

Az ÉN tudat erős dominanciája mellett megjelenik a TE és a MI fogalma. A közös játékot áthatja az összetartozás érzése is. Ez az a motiváló erő, amelynek hatására a gyermek képessé válik a játékhoz szükséges szabályok betartására.

A játék a későbbi tevékenységformákat is megalapozza, így a munkát és a tanulást.

A játék feltételrendszere

Hagyományörző tevékenységeink beiktatásának a tartalmas, elmélyült játék az alapja. Ezért szükséges a feltételrendszer végiggondolása.

A légkör nyugodt és biztonságérzetet keltő, melyben a gyermekek szabadon szervezik meg játékukat, önállóan választják hozzá a társat, a helyet, az eszközt.

Szeretetteljes légkörben könnyebb egymás elfogadása, a toleráns óvónői minta példaértékű.

A hely a gyermekek szabad mozgását, biztonságát, játékuk térbeni kibontakozását szolgálja. A játék színtere a csoportszoba, de használható felnőtt felügyelete mellett a csoporttal egybenyíló öltöző, folyosó is. Óvónőink a gyermekek közreműködésével állandó és ideiglenes játszóhelyeket, kuckókat alakítanak ki. Ügyelünk arra, hogy a különböző játszócsoportok ne zavarják egymást. Az irodalmi és zenei élmények befogadására alkalmas hely a csoportszoba nyugalmas része (meseszőnyeg). A mindennapok hagyományörző tevékenységeinek gyakorlására kialakított kézműves sarokban a közösen gyűjtött, illetve vásárolt természetes anyagok, kellékek játékgyártó lehetőségeket nyújtanak.

A nevelési év kezdetén kialakítjuk az építőjáték állandó helyét, így a nagyobb méretű elemekkel, textíliákkal az építkezés több napon keresztül folyhat. A gyermekek a csoportszoba kisebb, mozgatható bútorait, a térelválasztó elemeket saját elgondolásaik alapján variálhatják játékaikban. (pl. vár, barlang, stb.).

A játék további helye az udvar. Az udvar alkalmas a mindennapi játékok mellett a népi játékok játszására, népi játékok készítésére, kismesterségek gyakorlására is.

A csoportszobában megkezdett tevékenységek az udvaron folytathatók.

Az udvari játékhoz esztétikus, sokoldalúan használható sport- és játékeszközök vannak, amelyek fából és kenderkötélből készültek, így anyagánál fogva vonzó és biztonságot nyújtó eszközök gyermekeink számára. Az udvari játék lehetőségei egyszerű alkalmat nyújtanak arra, hogy óvodásaink erősödjének, kialakuljanak olyan belső tulajdonságaik, mint pl. a bátorság, kitartás, állóképesség, vagy az ügyesség és gyorsaság.

Az óvoda területén kívül is adódnak lehetőségek a szabadtéri játékra. (pl. mivel két épületben működünk, így gyakran meglátogathatjuk egymást, közelben van a játszótér, kirándulások alkalmával az erdőben, Duna parton stb.) Fontos az óvónő helyismerete.

A játékidő a napirend sajátosságaiból fakadóan folyamatos. A gyermekek a délelőtt elkezdődött játéktémát nem csak délután, hanem akár több napon és héten keresztül is folytathatják. Addig folytatódhat a kedvelt tevékenység, amíg az a gyermekek számára érdekes, élményt és örömet adó.

A napirendben szereplő egyéb tevékenységek belesimulnak a játék folyamatába. Időlegesen megszakítják ugyan, de nem tördelik szét. Körültekintő szervezéssel, a foglalkozások helyének és idejének megválasztásával az elmélyült játékot nem borítjuk fel. A konkrét szervezést igénylő kötött időpontú foglalkozások kivételt képeznek. (pl. testnevelés, bábszínház, kirándulások stb.).

A játék eszközei. A mai kor játékpiaza ezrével kínálja a különféle játékeszközöket. A jó ízlésnek, a játék funkciójának nem minden játék felel meg. A játékeszközök megválogatásában tükröződik óvónőink igényessége. Játékaink esztétikusak, a gyermekek életkorához igazodnak, és elősegítik a sokoldalú fejlődést.

Fontos, hogy fantáziálásra, gondolkodásra, problémamegoldásra serkentsen.

A mai játékeszközöket harmonikusan egészítik ki az ősi népi játékeszközök, rongybabák, falovacska, csuhé baba, stb.).

Értékük az alábbiakban rejlik:

- természetes anyagból készültek,
- kapcsolódnak a természeti környezethez,
- hordozói egy sajátos ízlésvilágnak, ízlésformáló hatásúak,
- fellelhetőek a felnőttek munkaeszközeinek, használati tárgyainak kicsinyített másai,
- az eszközökben megjelenik az egyszerű ember találékonysága, furfangossága.(pl. ördöglakat, bűgőcsiga, facsiga, dió pergettyű, stb.).

Játékeszközök lehetnek még a környezetben fellelhető dolgok is. (kavics, falevél, bot, ág darab, stb).

A dramatikus játékeszközök ösztönzik a gyermekeket fantáziájuk szárnyalására. Az esztétikus textíliák, a színes leplek, az ízlésesen elkészített korona, palást, tarisznya, mind elindítói lehetnek egy-egy szerepjátéknak, mesedramatizálásnak, spontán "mintha" játéknak. Ezek az anyagok az építő játékokban is új színfoltként jelennek meg. A gyermeki önkifejezőmódokat a bábozás eszközei teljesítik ki.

Fontos a báb és a dramatikus eszközök állandó jelenléte és helye.

A játék tartalma

A hagyományőrző életmódban is a gyermekek saját elhatározásuk és kedvük szerint játszanak. A játék "klasszikus" tartalma kiegészül népi játékokkal.

Ezek közé sorolhatók:

- az énekes- táncos játékok, (szembekötösdí, gyűrűsdí, párcserélő játékok, vásáros játékok, leánykerő játékok, fogyó-gyarapodó játékok, furfangos-és szórakoztató játékok, stb.)
- a mozgásos és küzdő játékok, (versengő, váltást tartalmazó játékok, várkörül-járás, sorjátékok, hidas játékok stb.),
- a népszokásőrző dramatikus játékok. (a jeles napokhoz kötődő játékok),
- a népi játékszerek készítése (bábuk, játékbútorok, rongybabák, napraforgószarlovacska, csutkababa, facsiga, toklámpás, kukoricaszárból kunyhó készítése stb.).

Mindezek új tartalommal töltik meg a gyermekek játékát, önmagukban hordozzák a fejlesztés lehetőségeit.

Az óvónői viszonyulás a gyermek játékához

Óvodánk dolgozóit a fantáziát serkentő és kíváncsiságot ébresztő derű jellemzi.(A dajkákra is jellemző.). A gyermeki személyiség megismerésére törekszünk, amelyhez a játék sokrétű információt nyújt. A gyermek játékának követése intenzív együttélést kíván tőlünk. A "játékból való olvasni tudás" empátiát, tapintatot, megfelelő szintű intelligenciát követel. Az óvónő ráérez a gyermek lelkiállapotára, empátiája segítségével a felmerülő problémák okát kutatja. Magatartásunkkal képesnek kell lennünk

feloldani a feszültséget, aminek a felnőttek és gyermekek közötti jó kapcsolat, érzelmi kötődés az alapja. Megerősítő viselkedésünkkel alakítjuk a csoportban a toleranciát, elfogadjuk a magányos vagy agresszív, azaz eltérő viselkedésű gyermeket. A felnőtt beavatkozása csak mintaadás, megoldási lehetőségek felállítás, választhatóság, valamint a testi épség megőrzése szempontjából indokolt.

Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékos megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvónő elemzőképessége, intuíciója ad eligazítást abban, hogy az adott gyermeki játék igényli-e egy újabb ötlet, vagy eszköz adását. MÉRLEGELJÜK, jelent-e továbblépést, ha a felnőtt bekapcsolódik (nem irányít!), és egy-egy apró cselekvéssel, mozzanattal új lendületet ad, és perspektívát kínál.

Óvónőink a hagyományos játékeszközök motiváló hatása mellett gondoskodnak a dramatikus népszokások játékaikhoz szükséges kellékekről, hangulati elemekről. Viselkedésünkkel közös játékokra szeretnénk inspirálni. A színvonalas óvónői bábjáték hatására a gyermekek kedvelt tevékenységévé válik a bábozás. A csoport játékszintje általában is az óvónő viszonyulását tükrözi.

Élmények nyújtásával gazdagítjuk a játékot. Az együttes játékban az óvónő lehet az egyenrangú játéktárs, alárendelt irányított, vagy mintaadó modell is. Mintaadásunk a gyermeket utánzásra készíti.

A gyermeket az utánzás mellett a szabályok is segítik az eligazodásban. A szabályok nem csak a társasjátékokban, hanem a játékeszközökkel való bánásmódban, magában a játékban vagy a szokásrend alakításában is megjelennek.

A gyermeki önállóság a játék szabadságában teljesedik ki, az óvónő ezt tiszteletben tartja, a gyermek által vállalt szabályokkal együtt. A játékszabadság nélkülözhetetlen elemei a szabályok. Szokássá válással megteremtjük a játéktevékenység nyugalmát a teremben és az udvaron.

Személyes példaadásunkkal ösztönözzük a szülőket a lakókörnyezetben fellelhető népi játékok gyűjtésére. Alkalmakat teremtünk a játékok megtanulására, ami feltételezi a felnőtt és a gyermek közös tevékenységét.

Tudatosítanunk kell a szülőknél a játék személyiségfejlesztő hatását.

A játék személyiségfejlesztő hatása

A játékban a gyermek teljes személyisége fejlődik. A játéknak az értelmi képességre gyakorolt hatása jól mutatkozik az érzékszervek működésének pontosabbá válásában. Fejlődik az észlelés, a megfigyelőképesség, az önkéntes és szándékos figyelem, az emlékezet és felidézés, a képzelet működése, a gondolkodás. A játék közben felmerülő nehézségek leküzdése alakítja a gyermek intellektuális tevékenységét. A szituációk létrehozása megmozgatja a gyermek alkotó képzeletét, fantáziáját. Fejlődik szellemi aktivitása, beszédkészsége, problémaérzékenysége, helyzetfelismerő képessége.

A gyermek mozgáskészsége is fejlődik. Újfajta mozgásokat tanul, melyeket a szabadban és a teremben egyaránt gyakorol. Alakul térérzékelése, fejlődik nagymozgása és a szenzo- motoros ügyessége.

A gyermek közel kerül az erkölcsi szokások felismeréséhez, elfogadásához. Formálódik erkölcsi ítéletalkotása, alakul illembeli viselkedése, udvariassága. Az átélt játékkörömből, sikerélmények vagy kudarcok erős érzelmeket váltanak ki. A gyermek tanulja érzelmeinek kezelését. Feszültség levezető hatása a gyermeket oldottá teszi. A siker újra átélési vágya kintartásra ösztönzi.

A játék felerősíti a szocializálódás folyamatát. A játékban a gyermek felfedezi a másikat, és más képet alakít ki önmagáról is. A közös játék öröme, az élmény együttes megtapasztalása alakítja a társakhoz való viszonyát. Megjelenik az együttérzés, kibékülés, vigasztalás, kivárás, engesztelés érzése. Kommunikációs kapcsolatteremtő készsége fejlődik.

A játékkörnyezet derűs harmóniája, biztonságot adó légköre, áttekinthető rendje ösztönzi a gyermeket a játékközelítésre. Mindezek hatására alakul a fegyelem, ami nem csupán játékfegyelem.

Az óvodapedagógus feladatai

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

- Teremtse meg az alapvető feltételeket, amelyek hatással vannak a játékokra (hely, idő, eszköz, nyugodt légkör).
- Tapasztalatszerzés, élményszerzési lehetőségek: szüret a hegyen, látogatás a tűzoltóságon, hajókirándulás, vadasparki látogatás, stb.
- Az élmény legyen egyéni, családból, környezetből hozott, vagy óvodai társakkal átél.
- A dramatikus játékoknál a gyermekek tapasztalataira építsen.
- Biztosítsa, hogy a gyermekek saját elgondolásaikat valósítsák meg a játékban, hogy fantáziájuk, hangulataik, érzelmeik szabadon megnyilvánulhassanak.
- A segítség módját és mértékét mindig a konkrét játékhelyzetnek, a csoport és az adott gyermek fejlettségének megfelelően alkalmazza.
- Tartsa természetesen, hogy a gyermekek játékának színvonala különböző.
- Igazodjék az adott fejlettségi szinthez, de segítse elő, hogy a gyermekek magasabb szintre jussanak.
- Figyelje meg a gyermekek játékát és használja fel saját nevelési céljai elérése érdekében.
- Az óvodapedagógus is tudjon és szeressen játszani.
- Ismerje a gyermekek érdeklődési körét, tapasztalatait, élményeit, a játék jellemzőit.
- Tartsa lényegesnek, hogy a közös játékban a gyermekek érdeklődéssel, aktivitással, igazi játékedvvel vegyenek részt, hogy minden gyermek szabadon és minél elmélyültebben játsszon.
- Ismerje meg a gyermekek otthoni játékkörülményeit. Ha szükséges, ébressze fel a szülők igényét a gyermekükkel való együttjátszásra.
- Az óvodapedagógus úgy tekintse a játékot, mint a nevelési célok elérésének legfőbb eszközét.
- Segítse az önkéntességnek, szabad választásnak, önállóságnak érvényesülését a játék megszervezésében, a téma kiválasztásában, a szerepek kiosztásában.
- A játék során soha ne hagyja felügyelet nélkül a gyermekeket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Nagyobb ügyességet, vagy szellemi erőfeszítést igénylő játékokat is választhatnak.
- Bonyolultabb játékszabályokat is megtanulnak.
- Figyelmeztetik egymást a játékok szabályainak betartására.
- Épít, konstruál különböző eszközökből, játékokból.
- A konstruáló játékokat gyakran kapcsolják a szerepjátékhoz, az élethelyzetek reprodukálása közben szerelnek, építenek, szerkesztenek, vagy a létrehozott alkotás hatására képzelik bele magukat különböző élethelyzetekbe.
- Elfogadják egymás elgondolásait, tevékenységük logikáját.
- Szívesen játszik társaival, képes a szerepek elosztására és a szabályok felállítására.
- Örömmel és bátran válogat játékeszközök és tevékenységek között.
- Képes játéktevékenységük kezdeményezésére, megszervezésére.
- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz, le tud mondani egy-egy kedves játékszerről.
- Vállalja a számára kevésbé érdekes szerepeket is, tud vezetni és alkalmazkodni.
- Játékelemekből tud építeni, képes bonyolultabb alkotások létrehozására, saját ötletei alapján.

- Önálló a játék tervezésében, szerepek kiválasztásában, a játékszerek megválogatásában. szabályok betartásában, a már nem használt eszközök összerakásában.
- Játékához saját maga is létrehoz, elkészít eszközöket, és azt használja is.
- Játzócsoporthoz tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- Szívesen, bátran bábozik, és készít maga is egyszerű bábokat.
- Tud dönteni a szabadideje hasznos felhasználási lehetőségei között.
- Szívesen vesz részt a szabályjátékokban, a szabályokat betartja egészséges versengés jellemzői: vereségeit, győzelmeit elfogadja.
- A játékeszközökre vigyáz.
- Fel tudja dolgozni siker és kudarcélményeit.

Verselés, mesélés

Az irodalom és a néphagyományörzés

A mondókákat és a meséket régen a szájhagyomány élte. A kisgyermeket születésétől "irodalmi környezet" vette körül. Az altatók, a dúdolók, az ölbe vevők érzelmi biztonságát erősítették. A természettel, az emberi környezettel kapcsolatos népköltészeti alkotások végigkísérték az egész gyermekkort. Programunk ezt az irodalmi hatást kívánja őrizni.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese –képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel –feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi –népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a kalsszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A néphagyomány ápoló óvodai programban a mese-, vers-, mondókaanyag zömmel a népköltészet tárházából származik. A gyermek érzelmein át épülnek be ízlésvilágukba, alapozzák meg "kulturális anyanyelvét".

Az irodalmi nevelés célja, feladatai

A gyermekek szívesen hallgassanak mondókákat, verseket, meséket. Váljanak az irodalmi élmény érzékeny, aktív befogadjává.

Változatos irodalmi élmények nyújtásával a vágy felébresztése a könyv, a színház értékei iránt. Célunk, hogy gyermekeink a későbbiekben váljanak olvasóvá, nyitottak legyenek esztétikai élmények keresésére, befogadására.

Az irodalmi anyag tartalma

Az óvodáskorúak verse elsősorban a népi mondóka, melynek nagy része mozgással is lejátszható. Ezek a mozgásos játékok nagy segítséget nyújtanak a mozgáskoordináció, az egyensúlyérzék fejlesztéséhez, a térérzékeléshez, az egymásra figyeléshez, testünk, érzékszervein megismeréséhez, a ritmusérzék alakításához. Fontos szerepük van az érintésben, az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek közötti érzelmi kötődés megszilárdításában. Játzásuk, gyakorlásuk hozzájárul az óvónő és a gyermek közötti intim kapcsolat kialakulásához. Ilyenek: a felnőttek játékaival a kicsinyekkel, a természettel kapcsolatos mondókák stb.

A gyermekeknek a mesehallgatás lelki szükséglet, lehetőleg minden nap hallgassanak mesét. A mese a mindennapi valósággal össze nem egyeztetendő, amiről szól, az mesebeli. A mese egyben reális

gondolatokat is közöl a gyermekekkel. Közli, hogy a világban jelen van a jó és a rossz is. Általa a gyermek etikai világgépet kap. Népmesék lehetnek: állatmesék, novellamesék, tündérmesék, láncmesék stb.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A néphagyomány ápoló irodalmi nevelésben nagy szerep jut a mindennapi élet hagyományaihoz, szokásaihoz, a jeles napokhoz, ünnepekhez, a természet jelenségeihez, változásaihoz kapcsolódó mondókáknak, meséknek, találós kérdéseknek, szólásoknak, közmondásoknak és dramatikus népszokásoknak.

A népköltészetben túl klasszikusaink, mai magyar költőink gyermekek számára írt versei, elbeszélései is helyet kapnak az irodalmi anyagban. Főleg a gyermekek számára kedvelt ritmikus, szójátékos, gyermekekről, állatokról szóló, költői képeket tartalmazó, és humoros verseik felhasználása ajánlott.

Fontos az anyagválogatásban az egyensúly megteremtése.

A versek, mesék ismétlése dramatizálással, bábozással, árnyjátékkal, mimes játékkal történhet. A bábozás lehet a gyermek első "színházi" élménye. A kicsiknél még inkább a paraván nélküli, az óvónő játékát közvetlenül érzékelhető módon, a nagyobbaknál már többféle módon történhet.

A bábozás fontos, mert a báb szóra készíti. A mese, vagy a dramatikus népszokás élménye, a játszásra ösztönző népszokások jelenléte a gyermeket spontán dramatikus játékra készíti.

Az óvónő a folyamatban

Igyekszünk benyomásokat szerezni a család irodalmi, művészeti érdeklődéséről, és megismerni az egyes gyermekek otthonról hozott irodalmi élményeit és beszédértésének fokát.

Igyekszünk biztonságot adó légkört teremteni, ahol a gyermek bátran kezdeményezi az óvónő, vagy a szülő által hallott irodalmi élmény átadását. Az óvónő előadása összhangban van metakommunikációs jelzéseivel, így lesz verselése, mesélése hiteles, a gyermek reprodukív alkotó képzetére ható, fantáziagazdagító.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A drámapedagógiai szemlélet jegyében segítjük a gyermek önálló dramatikus és bábos kezdeményezéseit. A rendszeres lehetőségnyújtás, az óvónői megerősítés eljuttatja a gyermeket, hogy egyre gazdagabb szókinccsel, egyre magasabb dramatikusjáték szinten adja vissza élményeit.

A dramatizálásnál, ahol kell, ott segítünk. A mese cselekményének eljátszásán van a hangsúly, kerüljük a szöveg betanítását, hagyjuk a gyermekeket játszani a fantáziájukkal, és a nyelvvel. Figyelmet fordítunk az irodalmi környezet megteremtésére.

Az irodalmi foglalkozásokat úgy szervezzük, hogy építünk a gyermekek által kialakított spontán helyzetekre, de magunk is kezdeményezünk. A foglalkozásokat átgondolt anyagválogatás, az irodalmi anyag tudatos időrendi ütemezése előzi meg.

Az irodalmi élménynyújtásnak minden óvónő a leoptimalisabb helyet választja, így állandó helye van, ahol a gyermekek által használt mesekönyvek, hangszerek, bábok, dramatikus kellékek helyezhetők el. Meg kell találnunk a mindennapos mesélés állandó időpontját. (Más szerepet tölt be az elalvás előtti mesélés, felelősségteljes válogatás előzi meg, nem lehet véletlenszerű.). A foglalkozások helye csoportonként változó, lehet a csoportszoba meghatározott kuckója, meseszőnyege, sarka, stb. A meséhez erre szükség van, de a ritmikus állatos vagy egyéb mondókázáshoz, verseléshez kiváló terep az udvar, a vízpart, a bokrok alja, az erdő, udvari babaház, homokozó stb. Mondókázni lehet a hangulatban hozzákapcsolódó foglalatosságok közben is, ez az óvónő "napra-és tettekészségétől" függ. Meg kell teremtenünk a meséléshez szükséges családias, szeretetteljes légkört. A mesemondást és a befogadást nem zavarhatják külső elterelő ingerek. Az óvónő egész lényé árasztja azt, amit közvetíteni

akar. Szemkontaktust teremtünk, a mesélés hatására a gyermek belső képet alkot. A mesélés, a rendszeresen visszatérő hangulatkeltő elemek (fuvolyaszó, gyertya, csengő, stb.) és a gyermeki várakozást kielégítő irodalmi élmények hatására a gyermekek önként vállalt "kötelező" foglalkozásává, mindennapos igényévé válik.

Az irodalmi nevelés személyiségformáló hatása

Az óvónői beszédminta alapján a befogadás, a gyakorlás által a gyermekek kiejtése csiszolódik, gyarapodik szókészletük. A mechanikus bevésésből fakadó sikerélmény ösztönzően hat a gyermek tanulási folyamatára. Anyanyelve, irodalmi szépérzéke tökéletesedik.

A népmesék, mondókák, az irodalmi művek hallgatása, mondogatása közben erősödik az egymás iránti figyelem, az összetartozás érzése is. Az irodalmi élmény érzelmeket vált ki a gyermekben. A gyermek átéli a sok pozitív érzélem, (öröm, boldogság, lelkesedés, csodálkozás, derű) mellett a negatív érzéseket is.

(igazságtalanság, szomorúság, bánat stb.) Az ismétlések, a dramatikus játéások, a bábozások lehetőséget nyújtanak az irodalmi élmény újra átélésére, az önálló, fantáziadús alkotásra.

A népi mondókákban rejlő ritmikusság képes a gyermeket vidámabb, jobb hangulatba emelni, a belső mozgásfeszültséget levezetni, mozgását összerendezettebbé alakítani.

Konfliktuskezelési módjuk, problémamegoldó készségük a népmesei minták hatására alakul. A népmesék cselekménye állásfoglalásra készíti a gyermekeket, ami erkölcsi érzékük, avagy ítélőképességük alakulását segíti. Az élmények hatására kötődésük alapozódik a népköltészet értékei iránt.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Ének- zene, énekes játék, gyermektánc

A néphagyományőrzés és a zene kapcsolata

A mondókák, népi játékok, a népdalok hozzátartoztak az emberek mindennapjaihoz, fennmaradniuk is ezért sikerült. Munkájuk egyhangúságát énekléssel oldották fel, sokszor érzelmeiket, örömeiket, bánatukat is ekképpen fejezték ki. Gyermekeiket éneklésre ringatták a bölcsőben. Minden alkalomnak meg volt a saját dal- és szokásrendszere.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zene ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Programunk erre a néphagyományra építkezve alakítja ki zenei nevelését, juttatja a gyermekeket sajátos élményekhez, teszi gazdagabbá érzelmi, zenei, esztétikai világukat.

A zenei nevelés célja

- Az énekes játékok, a zene megszerettetése, a szép, tiszta éneklésre való szoktatás.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése.
- Játékos zenei alkotókedvük ösztönzése.
- Az esztétikai, zenei ízlés és a mozgáskultúra formálása.

A zenei nevelés tartalma

Programunk zenei anyagát hangsúlyosan alkotják:

- a népi mondókák,
- a pentaton karakterű, 6 hangterjedelmű népi dalos játékok,
- a zenehallgatás dalanyaga (hangulatokat, érzelmeket közvetítenek, mintát nyújtanak)
- az énekes népszokások,
- a készségfejlesztés zenei elemei.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásnak alakításában.

A mondókák játékok szerint: ölbe vevős, cirógató, csiklandozók, tapsoltatók, ujj-és tenyérjátékok, lovagoltatók, csúfolók, kiszámolók, páros fordulók stb.

A dalos játékok: állathívogatók, naphívogatók, esővárók, sípkészítők, játékra hívogatók, leánykérők, kifordulás játékok, ludas játékok, kapus játékok, küzdő játékok, sorjátékok, csúfolók stb.

A hangszerekkel való ismerkedés különleges izgalmat és élményt jelentenek a gyermekeknek. A mindennapos hangszerhasználat a zenei készségfejlesztésben fontos szerepet játszik. Láthatatlan szállal köti őket a muzsikához, amelyet az óvónő hangszerének, zenélésének a tisztelete erősíti. Lehetőség nyílik a népi hangszerek megismerésére, készítésére is. Ilyenek: köcsögduda, doromb, citera, hegedű, lopótök dudu, dob, nádsíp, levélsíp, fűzfás síp, furulya. A gyermekek által önállóan elkészíthető, pl. dióhéj pengető, kukorica hegedű stb.

A néptánc az óvodában a felnőttek táncát jelentheti, amely a gyermekek számára élménynyújtó. A nehéz lépések nem felelnek meg a 3-6-7 éves korú gyermekek mozgásfejlettségének! A gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgások, változatos játékmozdulatok és térformák kényszer nélkül fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, mozgását. Előkészítik a későbbi néptánc tanulást.

A zenehallgatás anyaga óvónőink igényes válogatását tükrözi. Az anyagot népdalok és műdalok alkotják, élő előadásmódban is. Fontosnak tartjuk a klasszikus zenei ismeretek nyújtását is, hiszen ezeket magnón vagy CD-n hallgatva fantasztikus zenei élményt jelent.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az óvodában játszható énekes népszokások

Azok az énekes népszokások fordulhatnak elő, amelyek megfelelnek a gyermekek életkori sajátosságainak, kapcsolódnak az évszakok változásaihoz, az évente visszatérő naptári ünnepekhez. Nem a szereplés, hanem a játék öröme, egyedi íze az, ami indokolja ezeknek az énekes népszokásoknak az éltetését. Ezek megvalósítása óvodán belül az óvónők egyéni, módszertani szabadságát figyelembe véve a következők fordulnak elő:

Lucázás

A gyermekek kis pohárkába búzát vetnek, hogy majd hazavihessék a család karácsonyi asztalára. A fiúk szobáról- szobára járnak, szalmán, vagy kukoricaszár kötegen ülve "kotyolnak", mondják mondókaikat, jókívánásaikat, énekelnek. A kapott ajándékokat tarisznyájukba gyűjtik.

Pásztor- és / vagy betlehemes játék

A nagyobb gyermekek játéka része lehet az ünnepre való készülődésnek, fokozva a várakozás örömét. Karácsonykor csoportról- csoportra vonulnak, énekléssel köszöntik az óvoda gyermekeit és felnőtteit.

Farsang

Az előkészületekhez hozzátartoznak a télsúfoló dalok, tréfás mondókák énekelgetése, mondogatása, ami a farsangon folytatódik. Elkészül a "kiszebábú" is, amit a farsangi multság végén elégetünk. Ez a

tél elűzését, a tavasz várását jelképezi. Farsang napján a gyermekek jelmezeiket, maskaráikat magukra öltve "mulatnak".

Komatálzás

Népszokásból lett gyermekjáték. A "komatálban" finom falatok vannak, (pl. a gyermekekkel közösen sült pogácsából), kóstolót visznek a többi csoportnak, akik viszonzják a kedves figyelmességet. A közös játékkal barátságot kötnek, együtt énekelnek.

Pünkösödölés

A játék egy, vagy több csoport részvételével lovasversenyes királyválasztásból, vagy a lányok pünkösdjárásából áll. Lehetőség nyílik a különböző ügyességi játékok gyakorlására, a győztes pünkösdi királlyá választására. A lányok "házzól- házra" járnak köszöntésüket és jókívánásaikat elmondani. A közöttük legkisebb leánya a pünkösdi királyné, akinek barátnői kendőt tartanak sátorként a feje fölé, közben rózsaszirmokat hintenek szét. Csoporról- csoportra járnak, a köszöntésért ajándékot kapnak.

Lakodalmas

A játékra általában nyáron kerül sor, de bármikor játszható. A gyermekek az igazi lakodalom eseményeit utánozzák, közben lakodalmi csujogatókat, névcúfolókat stb. kiabálnak, párválasztó, leánykérő, kapus és egyéb dalos játékokat játszanak.

A készségfejlesztés zenei elemei

Ide tartoznak a tiszta, a csengő hangképzés, az egyenletes lüktetés, a dallam- és ritmusmotívum visszaadása, a tempó (gyors, lassú), a dinamika (halk, hangos), a hangmagasság (magas, mély), érzékelése és a zenei hangsúlyok kiemelése.

A zörejek közül megfigyelhetők a természet hangjai, az emberi-, állati hangok, a hangszerek hangjai és a környezet zörejei.

Az óvónő a folyamatban

A zenei nevelés megkívánja, hogy az óvónő szeressen és tisztán tudjon énekelni, rendelkezzen hangszeres tudással. Zenei műveltsége, a zenéhez való viszonya és zenei aktivitása meghatározza a gyermek zenei neveltségi szintjét.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A gyermekekkel való ismerkedés során a személyes kontaktus létrehozásában, az óvodai környezet elfogadtatásában segítséget nyújt az éneklés. A mindennapos éneklés az óvónő belső igényéből fakad. Kapcsolódhat spontán kialakult játékhelyzetekhez, kezdeményezhetik a gyermekek, vagy az óvónő. Fontos az óvónő módszertani kultúráltsága és naprakészsége, a dalanyag igényes válogatása. A részvétel önkéntes, a gyermekek maguk döntenek el, hogy aktívan részt vesznek-e benne, vagy csak "hallgatói" és "szemlélői" maradnak.

Óvónőink gyakran énekelnek népdalokat, amelyek hangulatfokozói egy-egy hagyományőrző cselekvésnek, pl. tréfás dalok a farsangi készülődésben. Az ünnepvárás és készülődés hangulata énekléssel, zenéléssel, zenehallgatással teljesedik ki.

Óvónőink teret, lehetőséget teremtenek a gyermek zenei önkifejezőmódjának gyakorlására. A tanult mondókák, dalok, mozgáselemek gyakorlása mellett segíti az egyéni improvizációs megnyilvánulásokat: szövegben, dalban, ritmikus mozgásban egyaránt.

Zenei nevelés személyiségfejlesztő hatása

Az ölbé vevős, mondókás játékok, a testközelség, az érintés, pozitív érzelmet ébresztenek, szerepet játszanak az érzelmi kötődés kialakulásában. Az egyszemélyes játékhelyzetből fejlődik ki a gyermek éneklési kedve. A kiszámolók segítik az igazságos döntésre törekvést és a konfliktusok megelőzését. A küzdő játékok erősítik a fiúk egészséges küzdőszellemét, nemi hovatartozásukat.

A dalos játékok a lányok számára a lányos mozgás és viselkedés szabályait is közvetítik. Mit, hogyan illik egy lánynak stb. A dramatikus énekes népszokások a felnőttek viselkedési szokásait adják tovább. Mindezek a mozgáskultúrát is gazdagítják.

A zene belső lüktetése, a szabályosan ismétlődő mozdulatok fejlesztik a gyermeki mozgás összerendezettségét, a fegyelmezettséget. A gyermek harmonikus, ritmikus mozgása alakul, ami a tánc alapja.

A hangszeres játék felkelti a gyermekek érdeklődését, rácsodálkozást ébreszt, különleges világot teremt. A zenei nevelés hat a gyermekek érzélemvilágára, esztétikai fogékonyságára. Megalapozza a zenei befogadás képességét, emléknymoi fellelhetők a gyermek improvizációjában. Az öröm újra átélése készíti, amit a társakkal együtt szerzett élmény is fokoz.

A zene, mint esztétikum felfedezése, átélése és létrehozása szükségletként épül be a gyermeki személyiségbe.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tárgyi népművészet anyagai, forma- szín- és díszítő világa ma is követendő modell lehet az alkotó ember számára. A hagyományörzésben az értékek újra felhasználásával létrejön a folyamatosság. A vizuális nevelés lehetőségei a hagyományörző tevékenységek, a népi kismesterségek, a növényi játékeszköz készítek gyakorlása által gazdagodnak.

A rajzolás, a festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A vizuális nevelés célja, feladatai

- A gyermekben formálódjanak a vizuális alkotáshoz, a befogadáshoz szükséges készségek.
- A gyermekek a hagyományos óvodai ábrázolás eszközei és technikái mellett ismerjék meg, és használják a régi gyermekkor játékkészítő és a népi kismesterségeket őrző technikáit, eszközeit.
- Alakuljon kezűgyességük, vizuális alkotókészségük, és esztétikai igényük a múlt, jelen értékei iránt.
- Alapozódják a "művészeti látás" képessége.

Fontos a környező valóság megfigyelésének, a természeti szépségek észrevételének képességét alakítani.

A vizuális tevékenységek tartalma

Az óvodában használt és ismert tevékenységformák a hagyományörző díszítő művészet technikáival, művészetörző formáival bővülnek. A rajz, a festés, a kézimunka mellett megjelennek a népi kismesterségeket őrző elemek is.

Hagyományörző elemek:

- a népi kismesterségek technikái,
- a jeles napok, "jelkép-készítő" technikái.

A kézimunka sorában megjelennek a kézi szövés alapelemei: sodrások, fonások, szövések. A méhviasz, a tojás írókázása mellett batikolásra is alkalmas. Egy-egy szép, hímzett terítő, a színes fonalak hímzés utánzására készítenek.

A játékeszközök készítemi technikáit a gyermekek utánzás alapján képesek elsajátítani: rongybaba vagy csutkababa, termés eszközök, pl. napraforgószár lovacska, sátrak, kunyhók stb.

A jeles napi készülődések során a gyermekek részt vesznek az ünnephez kapcsolódó jelképek közös készítésében. Például az András nap utáni adventi koszorú készítése, a mézeskalács gyúrása, adventi kalács sütése, a karácsonyi gyertyaöntés, a Luca- búza vetése, a farsangi maszk és maskarák készítése, a húsvéti tojásfa díszítése, a májusfa szalagozása, a pünkösdi koszorú készítése stb.

Folyamatosan, a szülők bevonásával gyűjtjük a természetes anyagokat:

- termések: kukorica, makk, gesztenye, csuhé, dió, mogyoró, csipkebogyó, zöldségek stb.
- növények: nád, sás, gyékény, szalma, fűzfavessző, stb.
- állati eredetűek: toll, bőr, méhviasz, gyapjú stb.
- textíliák, fonalak, spárgák, agyag, homok, kavics, pisztácia héj, rafia, stb.

Óvónő a folyamatban

Betekintést nyerünk a családok vizuális kultúrájába, bevonjuk őket az óvodai készülődésekbe, ismereteket szerzünk a gyermek vizuális készség szintjéről. Az óvodánkban dolgozó óvónők és dajkák személyes hatóerővel rendelkeznek, tudnak gazdálkodni a térrel és az idővel, így az általuk ismert ábrázoló tudást hitelesen, utánzásra, alkotásra készítemően tudják átadni.

Építünk a gyermekek kíváncsiságára, megadjuk számukra a választás lehetőségét, anyagban, témában, technikában vagy mindháromban. Egyénileg megerősítemően nyújtunk segítséget a gyermek továbbfejlesztése érdekében.

A változatos tevékenységek gyakoroltatása során nem feledkezünk el a gyermek rajzában megnyilvánuló jelzések követéséről, nem hagyjuk, hogy rajzolása sémává merevedjen. A gyermek ösztönös firkalástól a vizuális percepciója hatására újraalkot, ez elvezeti a tudatos rajzolásig. Mozgásfantáziáját hagyjuk kibontakozni, és segítjük fejlődni.

A népi kismesterségek, a tájházak, a népviseletek, a környezet megfigyeltetésével gazdagítjuk a hagyományos élményanyagot. Gyűjtési alkalmakat szervezünk a természetes anyagok, termések, termények, állati eredetű anyagok beszerzésére. Kirándulásainkat ennek szellemében szervezzük.

A nyugodt vizuális alkotás, a használatos anyagok és eszközök tárolása szempontjából nagyon fontos a kézműves sarok kialakítása. Itt kapnak helyet a hagyományos eszközökön, és az anyagok egy részén kívül a szövőkeretek, a különböző fonalmunkákhoz használatos eszközök, de egy időre az elkészült munkák is. Kezdetben megmutatjuk, majd javasoljuk, illetve hagyjuk a gyermekeket, hogy a kézműves anyagokból játéktevékenységét gazdagító tárgyakat készítsen, anyagokat használjon fel. Az elkészült gyermekmunkák folyamatosan megtekinthetők a folyosón elhelyezett munkafalon, így a szülők figyelemmel kísérhetik gyermekeik fejlődését.

Az épület helyiségein kívül az udvar, az erdő, a vízpart adta lehetőségeket is kihasználjuk, a gyermekek vizuális funkcióit, tevékenységét gazdagítja. Pl. az őszi erdő színei, az udvaron virágszőnyeg szövése.

Ezeket a tevékenységeket, foglalkozásokat kötetlen formában szervezzük, kezdeményezzük, de építünk a gyermekek természetes érdeklődésére, tevékenységvágyára. A vizuális tevékenységek lehetőségét egész nap biztosítjuk a gyermekek számára. Az óvónőink által kezdeményezett egy- egy tevékenységi forma legalább egy héten keresztül gyakorolható. Ügyelünk arra, hogy minden gyermek hozzájusson a számára megfelelő, illetve szükséges foglalkozáshoz. A gyermekek a vizuális tevékenységet már érkezéskor választhatják, és délután hazamenetelig gyakorolhatják, illetve folytathatják. A hagyományápoló tevékenységformák időrendben kapcsolódnak az "Évkör"-ben bemutatottakhoz, de a gyakorlásra óvónőink ezen időszakon kívül is lehetőséget nyújtanak.

Óvónőink tervszerűsége és rugalmassága megteremti az egyensúlyt a játék és a hagyományörző tevékenységek között.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A vizuális tevékenységek személyiségfejlesztő hatása

A gyermek a vizuális technikák gyakorlása során minden alkalommal átéli az alkotás örömét, a sikerélmény pedig újabb alkotásra motiválja. Formálódik alkotó képzelete, ábrázolókézsége, önkifejezési módja. Az óvónői leleményesség hatására problémamegoldó készsége fejlődik, kezdeményezővé válik, önbizalma erősödik.

A természet és a természetes anyagok sokrétű lehetőséget nyújtanak a manuális tevékenységek gyakorlására, és a finom motorikus készségek fejlődéséhez, fejlesztéséhez is új terepet szolgáltatnak. Egyben hozzájárulnak a természettel való együttélés folyamatosságához. A természet látványa segíti a vizuális funkciók, azaz a szín, forma, alak észlelés fejlődését.

A változatos cselekvések során a gyermek alkotókészsége, fantáziája csiszolódik, amely hat értelmi képességeinek fejlődésére is. A gyermek képessé válik arra, hogy megfigyeléseit átértelmezze, azokat új kombinációban alkalmazza. Alakul képszerű gondolkodása, fogalomalkotása konkréttá válik. Az elkészült tárgyak, népi játékszerek tovább motiválják tevékenységüket, gazdagítják játékukat, alkotásra képes emberré teszi őket. Közben finom motorikus készségük fejlődik.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítás

Mozgás

A mozgás és a néphagyományőrzés

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató –és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A népi életmódban az anya és az apa gondoskodott gyermeke ügyességéről, erőnlétéről, az esztétikus, harmonikus mozgás alakításáról. A gyermek mintát kapott a családban, a társaktól, a tágabb közösségtől. Felnőtt korára a játékok, a dramatikus szokások, viselkedés minták mellett a néptánc mozgáselemeit is magáévá tette. Az emberi test (tartás) elődeink életében is az egyén meghatározó jellemzője volt.

A mozgás az érés folyamatában a fejlődő gyermek természetes szükséglete. Programunk sokrétűen elégíti ki a gyermek mozgásigényét. Tudatosan segítjük a mozgás és az észlelési funkciók összerendeződését. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyensúlyérzék és a ritmusérzék fejlesztésére, mint minden összerendezett mozgás alapjára. A mozgás nem szűkül le a testnevelési foglalkozások, mondókás- énekes játékok körére, jelen van az óvodai élet minden területén.

A mozgásfejlesztés célja, feladatai

A természetes mozgáskészségek fejlesztése, stabilitása.

A mozgáselemek beépülésének segítése a természetes mozgások sorába.

Az egészséges testi fejlesztés, ami a következők szerint tovább tagolható:

- a testi képességek és az ellenálló képesség alakítása, a szervezet erősítése,
- differenciált terheléssel az egyensúlyérzék, a ritmusérzék, a motorikus képességek fejlesztése, a testséma és a helyes testtartás alakítása,
- a térbeli, időbeli tájékozódás fejlesztése.,
- a mozgásműveltség, a mozgáskoordináció fejlesztése, különösen a népi mozgásos és egyéb játékok által,
- rendszeres, aktív mozgáshoz szoktatás, a mozgásszükséglet fenntartása,
- az egészséges életmódra való készségek, jártasságok alapozása,
- családi szemléletformálás,
- egészségóvás megelőzéssel.

A mozgás tartalma

- szabad, spontán mozgás,
- szervezett testnevelés.

Szabad, spontán mozgás

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének –a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető, társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán –a játékban, azon belül a szabad játékban –megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mozgást nem kell külön megszerettetni a gyermekekkel, mert állandó belső késztetést éreznek a mozgásra, örömmel és természetes módon gyakorolják azokat.

Az udvarunk lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, miáltal a gyermek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A mozgásos népi játékok tere is igazában a kinti tér: szembekötődik, labdacica, célba dobások, ugróiskola, kötélhúzás, várvédők stb. A gyermekek különböző terepeken gyakorolják a természetes és egyéb mozgásokat: fogó, árokfogó, mászások,(fára is) gurulások, bújócskák, futások, járások, labdajátékok. Igyekszünk kihasználni udvarunk szintkülönbségeit, a fák, bokrok, füves területek, lejtő adta lehetőséget. Mivel óvodánk udvara vízpartra nyúlik, ezért a téli hónapokban minden alkalmat kihasználunk a jeges játékok szervezésére.(csúszkálás, korcsolyázás, fakutyázás, szánkózás, hóemberépítés).

A mozgásos játékok során is a gyermek választja meg játékát, társait. A szabadidőben zajló szervezett mozgásos játékokban a gyermek önként vesz részt. Fontos az egymás testi épségének megóvása, a balesetmentes helyszínek, eszközök megválasztása.

A szervezett testnevelés tartalmát a természetes emberi mozgások, mint a járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, emelések- hordások, egyensúlyozások, a mozgásos játékok alkotják.

A testnevelés szervezeten a testnevelés foglalkozásokon valósul meg, amit heti egy- két alkalommal kötelező jelleggel szervezünk meghatározott, állandó napokon.

Az óvónő a folyamatban

Tapasztalatokat szerzünk a családok mozgáskultúrájáról, a gyermekek mozgásfejlettségi szintjéről. A mozgásszükséglet kielégítéséhez olyan feltételeket teremtünk, amelyben a gyermek mozgásöröme, aktivitása kiteljesedik.

A játéktevékenységek során mozgásos játékokat kezdeményezünk, vagy a gyermekek spontán kezdeményezését erősítjük. Céltudatosan szervezzük a népi mozgásos játékokat a teremben, és a szabadban. Odafigyelünk a fiúk küzdőszellemének fejlesztésére, a testséma alakítását kiemelten kezeljük. Figyelemmel kísérjük a betegségből visszatért gyermekek állapotát, a kisebbek állóképességének, az egyes gyermek terhelhetőségének határait. A „gyermek- óvónő- család ” együttléte szervezésével ösztönzőleg szeretnénk hatni a szabadidő hasznos eltöltésére.

A szervezett testnevelés fejlesztő hatását tudatosan tervezzük.

A mindennapos mozgásos tevékenységek és a testnevelés foglalkozások szervezése tornaterem hiányában, a szabadban, vagy az átrendezett csoportszobában zajlik. /kötelező taneszköz norma ütemezésében szerepel /

A tornaeszközök egy részét folyamatosan bent tároljuk, ami a játéktevékenység gazdagítására is lehetőséget nyújt. Más részük kintől behozva alkalmanként felállítható (bújáshoz, mászáshoz, labdaütögetéshez, stb). A nagy szőnyegek, maroklabdák, szalagok, kendők, botok, zászlók, a speciális tartásjavító, korrigáló gyakorlatokhoz, vagy a mozgásos, sportos népi gyermekjátékokhoz hasznosak. Foglalkozások előtt a fertőtlenítő portalanítás előírt!

A jó hangulatú szervezett testnevelést szolgálja: a körültekintő szervezés, a játékos hangvétel, rövid, de érthető utasítások, a kevés várakozási idő, a foglalkozásvezetés pergő üteme. A pozitív megerősítés, az óvónői mozgásminta, példamutatás, a jókedvű mozgás dominál.

A mozgás személyiségfejlesztő hatása

A mozgás kedvezően befolyásolja a gyermek anyagcseréjét, fokozza a teljesítő képességét. Segíti az új mozgásformák kialakulását, begyakorlását, a mozgásszervek fejlődését. Alakítja a mozgásszokásokat, és a játéktudat szintjét.

A mozgásos játékok erősítik az egymásra figyelmet, az együttműködési készséget, leszoktat az önzésről. A szabálytartás az önuralmat erősíti, alakul az egészséges versenyszellem. Fejlődik a gyermek kitartása, koncentráció képessége és állóképessége. A mozgás öröme, érzelmi hatásokat vált ki. A vízben való játék erősíti a gyermek edzettségét, bátorságát.

Fejlődik a gyermek érzelmi, szociális és értelmi képessége. Harmonikus mozgása hat gondolkodásfejlődésére, találékonyságára és kombinatív képességére.

Az esztétikai neveléshez kapcsolódó tevékenységek

Az esztétikum és a néphagyományörzés

A népi kultúrában az ember a természettel összhangban élt, harmonikus környezetet teremtett. Az ember az őt körülvevő tárgyakat vizuális jelrendszerrel látta el. Ezek a tárgyak esztétikai értékeket hordoznak, ugyanúgy, mint szellemi alkotásaik. Programunk sajátosságából fakad, hogy az esztétikai nevelésben fontos szerepet kap a tárgyi és a szellemi népművészet. Egyes területei áthatják a gyermeki tevékenységformákat, gazdagítják a cselekvési lehetőségeket:

- a népköltészet: mondóka, népmese, szólások, közmondások, találós kérdések, rigmusok,
- a népi díszítő művészet: fonás, szövés, agyagozás, bőrmunkák, tojásfestés, írókázás, berzselés, hímzés, batikolás, képfestőzés stb.,
- a népzene, népi gyermekjátékdalok,
- a népi gyermekjátékszerek és játékok,
- a népi színjátszás, dramatikus népi játékok: búcsús játék, karácsonyi pásztorjáték, pünkösdlő, vásáros játék, lakodalmas játék, stb.

Az esztétikai nevelés célja, feladatai

- A szép, a harmonikus felfogásához, átéréséhez szükséges képességek alapozása.
- Megláttatni a szépet a környezetben, a természetben, a művészetben.
- Ízlésformálás, önálló alkotásra készítetés, tehetségfejlesztés.

Az óvónő a folyamatban

Személyes példánkkal a művészetek, a környezet nyújtotta szépségek felismerésére nevelünk. Megfelelő kulturáltsággal használjuk környezetünk eszközeit, tárgyait. Alakítjuk, formáljuk a gyermekek esztétikai ízlését, igényességét.

Az esztétikai nevelés személyiségformáló hatása

Az esztétikai nevelés komplex, és mégis egyedi folyamatában az egész személyiség fejlődik. Az alábbi személyiségjegyek alakulnak: nyitottság, művészetek iránti fogékonyság, problémamegoldó készség, másság elfogadása.

Az óvodai esztétikai nevelés területei:

- az irodalom: vers, mese,
- a zene: ének, zene, énekes játék,
- a vizuális nevelés: rajzolás, mintázás, kézimunka,
- a környezet esztétikája.

A környezet esztétikája

Az esztétikai nevelés érzékszerveken, érzelmeken átható folyamat. A gyermek fogékonysága által minden őt körülvevő környezeti ingerre érzékenyen reagál. A gyermekre hat a közvetlen környezete, valamint a távolabbi, az óvoda, és a település maga. A gyermekek más- más esztétikai élményekkel érkezik az óvodába. Az óvoda egyrészt kompenzáló szerepet tölt be, másrészt teljes megjelenésében alakítja az esztétikum iránti fogékonyságot.

Az óvodai környezetet a tagoltság és a tágasság jellemzi. Fontos a természetes anyagok, plasztikus felületek jelenléte. Az óvodát díszítő textíliák, tárgyak lehetnek egy- egy vidék jellegzetes népművészeti mintáival díszítettek. Néhány hagyományos használati tárgyat is elhelyezhetünk. (pl. lúdgégekészítő, kézi kávéörölő, borstörő, mozsár, stb. Ezek az eszközök nem dísz tárgyként vannak jelen a csoportokban, hanem mindennapi játékukban használják.

Az óvoda nem Múzeum, hanem nevelési intézmény, amely igyekszik megteremteni az egyensúlyt a régi és a mai világ között, értékmegőrző, értékteremtő, értékközvetítő szerepe van.

Az óvoda dolgozói személyes példamutatással- esztétikus megjelenéssel, kultúrált viselkedéssel- igyekeznek modellt nyújtani a gyermekek és szüleik számára.

Az ünnepnapokon az egész óvoda "ünnepi ruhát ölt". Esztétikai érzékformáló hatást nyújt az óvónők, társak látványa és az összhangot tükröző feldíszített folyosók, ablakok, csoportszobák. Az ünnepnapok másságából fakadó ünnepi viselet ízlésformáló, hangulatközlő élmény. A gyermek megtanulja, hogy az ünnepnaphoz más viselet, viselkedés illik. Az élmény nem csak az összetartozás élményét erősíti, hanem az esztétikus környezet, öltözködés iránti igény is alapozódik.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezet és a néphagyományörzés

Az emberiség régebben még szinte együtt lélegzett környezetével, a legfontosabb törvényszerűségeket a természetből merítette. Tudása nem elvont tények, hanem gyakorlati tapasztalatok, és a hozzájuk tapadt szokások, szertartások formájában őrződött meg.

A következő generációk jövője, léte függ attól, hogy milyen szemlélettel, értékrenddel, viselkedéskultúrával rendelkeznek, hogyan viszonyulnak természeti és társadalmi környezetükhöz. Ennek alakítása, megalapozása már kisgyermekkorban megkezdődhet.

A program tudatosan épít a:

- Gyermek életkori jellemzőire,
- A természetben gyökerező tevékenységek, és a néphagyomány ápoló tevékenységek érzelemfokozó hatásaira.

A külső világ, azaz a környezet megismerése iránti vágy a gyermekben születése pillanatától működik. A gyermeki jellemzők, a rácsodálkozás, az erős közlési vágy, a kommunikációra való nyitottság, az érzelmi fogékonyság a természet szépségeire, az élőlények jelenségeire, a személyes kipróbálási vágy, az állandó tetterre kész cselekvőkészség, mind- mind kedvez a tevékenységeken keresztül történő tapasztalatszerzésnek.

A külső világ megismerésére nevelés célja

- A természeti és a szűkebb lakókörnyezethez való érzelmi viszonyulás alapozása.
- Az élő és élettelen világ megismertetése, megszerettetése.
- A gyermekben alapozódnak a környezet harmonikus viselkedéshez szükséges készségek, jártasságok.
- Érzelemgazdagítás a természethez kapcsolódó hagyományörző tevékenységekkel.

A külső világ megismerésének tartalma

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés folyamata sokrétű, a gyermek minden cselekvését áthatja. Programunkban a tapintásos ismeretszerzés lehetősége és tartalma bővül. Az óvodai gyakorlatban általánosan feldolgozásra kerülő témák mellett a néphagyomány ápolás mindennapos, természethez kapcsolódó tevékenységei is megjelennek.

Környezeti nevelés és néphagyomány ápolás

A gyermek a hagyományos ismeretanyagot: a család, az óvodai környezet, az emberi foglalkozások, a közlekedés, az emberi test, a napszakok, az évszakok, az állatok, a növények stb., egy sajátos hatásrendszerben szerzi meg.

Az ember, a természet, a hagyomány szoros kapcsolatban vannak. Ezt a kapcsolatot a következő tevékenységek őrzik, erősítik:

- Az évszakok változásából fakadó időjárás megfigyelő tapasztalatszerzések, egy-egy jeles névnaphoz kapcsolódó természeti jelenségek szokásaival fűszerezve,
- Az időjárás változásaiból fakadó, a hagyományos népi életmódot utánzó környezetalakító munkálatok. (pl. palántanevelés, növénygondozás),
- Termékek, gyógynövények gyűjtése az óvoda udvarán és környékén, szüretelések, almaszedés családoknál, befőzések lekvár főzés, gyümölcsaszalás az óvodában, /óvónői módszertani szabadság figyelembevételével /
- Télen a madarakról való folyamatos gondoskodás,
- Jeles napok előtti készülődések,
- A rendszeres környezetmegismerő séták, terepgyakorlatok, tájmegismerő kirándulások.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatokat birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is a birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

A környező valósággal való ismerkedés során a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formái és mennyiségi jellemzőiről. Minden tevékenységükben megjelenik a matematika, pl.: játékokban párosítanak: csésze- csészealj, baba- babaruha, ló- lovas stb., halmazokat képeznek: baromfiudvar benépesítése, garázs az összes autónak, játékválogatás különféle szempontok alapján stb.

Ismerkednek a mennyiségekkel, pl.: terítéskor a naposi munka során, társasjátékok játszása során stb. Összehasonlító méréseket végeznek, pl.: ki ugrott nagyobb, kinek nehezebb a hátizsákja stb. sorba rendezik egymást, tárgyakat adott tulajdonságok, szabályosságok szerint. A geometria világából tapasztalatokat szereznek síkbeli, térbeli alakzatokról, pl.: különféle építések során, papírmírással, puzzle kirakások alkalmával stb. A tükörrel való játék során figyelik tükörképük mozgását, utánozzák egymás tükörképét, festékfolttal tükrös, (szimmetrikus) alakzatokat hoznak létre. Gyakorolják a térben és síkban történő tájékozódást.

Környezetvédelem

A gyermekek érzelmi kötődésen keresztül jutnak el környezetük megbecsüléséhez és védelméhez. A sokrétű tevékenységek során megtapasztalják munkájuk eredményét, környezetükre való hatását. Ilyen tevékenységek lehetnek például a madáritató készítése, a komposztálás, az esővíz összegyűjtése és az abból történő locsolás, a kertészkedés, az udvargondozás. A gyermekek természethez való kötődését és az élőlények megszerettetését szolgálják azok a valódi történetek is, amiket az óvónő a megfigyelések során elmond. Mindezeket irodalmi, zenei alkotásokkal is színesítjük.

Az óvónő az élővilág sokoldalú megfigyeltetésével, az óvó - védő tevékenység eredményeként a gyermekek emocionális alapokon eljutnak annak belátásához, hogy az élőlényeket óvni, védeni kell!

A népi kismesterségek gyakorlása, a természetes anyagok "közelsége" és a velük való tevékenykedés sajátos élményt és érzelmi többletet jelent a gyermekeknek. A különböző séták, kirándulások, terepgyakorlatok, tevékenységek a megfelelő szokások, szokásrendszerek, magatartási formák kialakítását is szolgálják, amelyek belsővé válása a természetben való kultúrált viselkedést eredményez. Személyiségüket gazdagítva a természetszeretet szükségletként jelentkezik.

Környezetalakítás

Az óvodai környezet alakítása, óvása folyamatos tevékenységet jelent. A gyermekek szívesen vesznek részt a csoportszoba rendjének helyreállításában, átrendezésében, az ünnepek előtti dekorálásban, díszítésekben. Az óvó néni vagy a dajka néni által megkezdett munkálatok látványa a gyermeket követésre készíti. Az udvaron, kertben segítenek, a nagyobbak akár önállóan is részt vesznek a különböző tevékenységekben. A virágoskertben a gyermek- és népdalokban előforduló növények is helyet kapnak. (pl. gyöngyvirág, pünkösdi róza, tulipán, stb.).

A környezettel való aktív viselkedés áthatja az egész óvodai életet, a nevelés komplex folyamatát. Sokféle alkalom kínálkozik a környezetalakításra. Így a csoport szobai élősarokban való tevékenykedés

(pl. virágok öntözése, hajtás, stb.), a természetsarokban történő ismeretszerzés, (pl. termések, száraz ágak, levelek, csigaházak, kövek, talált madárfészkek stb.) nézegetése, válogatása, manipulálása.

Az óvónő a folyamatban

Az óvónő környezethez, természethez fűződő viszonya, alap- beállítottsága, értékrendje mint a gyermek és a szülő számára. A gyermeki környezetet aktívan, kedvvel alakítjuk. Természetes számunkra a jeles napok (pl. karácsony, húsvét stb.) előtti közös "nagytakarítás" teremben, vagy a tavaszi "határjárás", ami az óvodaudvar és környékének tisztogatását, rendbetételét jelenti a gyermekekkel közösen. Igyekszünk bevonni a szülőket ebbe a tevékenységbe, hiszen így ráirányítjuk a figyelmet egy régi népszokásra, közben alakítjuk a tiszta környezet iránti belső igényt. Óvónőink megteremtik és ötvözik a környezeti nevelés és a néphagyomány ápolás olyan feltétel - és tevékenységrendszerét, amelyben a gyermek egyénileg és közösen éli át a változatos ingereket, újrateregetheti saját környezetét. Egyben megtaláljuk a kapcsolódási pontokat más tevékenységekkel. Törekszünk az élővilág sokoldalú megismertetésére. A természetsarokban elhelyezett eszközök, (nagyító, zsebtűkőr, földgömb, speciális képeskönyvek, az élsarokban lévő növények is a megismerési folyamatot segítik.

Az óvónő kezdeményezője minden olyan családokkal együtt történő munkálkodásnak:

- amely alakítja, növeli a környezet iránti érzékenységet (udvar, erdő gondozása),
- amely a harmonikus környezet létrehozására ösztönöz, (sziklakert, virágoskert, stb.)
- amely erősíti a hovatartozás érzését. (pl. jeles napokhoz fűződő szokások közös gyakorlása, vidékünk nevezetességeit megismerő közös kirándulások.)

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környeztkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Személyiségfejlesztő hatás

A tevékenységek során a gyermekek tapasztalatokat szereznek a növények, állatok életéről, az ezekhez kapcsolódó emberi munkálatokról, az idő múlásáról. Ez a tapasztalat évszakonként más és más, de évről-évre visszatérő. Ez a hovatartozást, a biztonságérzést erősíti.

A felsorolt lehetőségek, tevékenységek által a gyermekek egyrészt megismerkednek a "külső" világgal, másrészt szert tesznek arra az érzelmi kötődésre, amelyet felnőve a szülőföld szeretetként fogalmaznak meg. Ez különösen igaz, ha a gyermek érzelmeken, cselekvéseken keresztül történő ismeretszerzését odaillő hangulati elemek mélyítik: mondókák, gyermekdalok, mesék, történetek.

A külső világ megismerésére nevelés meghatározó a gyermekek képességeinek fejlesztésében, elsősorban az alábbi területeken: tapasztalás, emlékezés, megértés, konstruálás, ítélőképesség. Egyre jobban megközelítik a későbbi megismeréshez szükséges elvonatkoztatás útját. Képesse válnak elemi problémák felismerésére és megoldására. Fejlődik a gondolatok tevékenységgel és szóban történő kifejezésének képessége. Előbbre jutnak az önálló tapasztalatszerzésben, véleménynyilvánításban, fejlődik kommunikációs készségük. A közös tevékenységek során kapcsolatot teremtenek társaikkal, növekszik türelmük, erősödik akaratuk, önfegyelmük. Felébred bennük a felfedezés, tudás öröme, a másság elfogadása.

Munka jellegű tevékenységek

A néphagyományörző életmód tevékenységei gazdagítják a gyermek cselekvési lehetőségeit. A természetközelségben a természetes anyagok használata során a rendszeresen visszatérő munkálatok ráébresztik a gyermeket, hogy az emberi élet velejárója egy-egy adott cselekvéssor. A gyermek utánzási vágyából fakad, hogy a környezetében látott felnőtt munkacselekvéseket játékában utánozza. A hiányzó eszköz nem akadály, ezen a mássá változtatás vágya átrepíti, a cselekvésben mindenáron ki akarja próbálni önmagát. A gyermek a gyermekméretű, valóságű eszközökkel is "mintha" cselekvést végez, játszik.

Ez a fajta cselekvés, ha rendszerességgel tér vissza, és az egyén, a környezet, a közösség javát szolgálja, munkajellegű tevékenységgé válik. Mozgatója a gyermek aktivitási vágya és a felnőtt megerősítő, dicsérő értékelése.

Célok, feladatok

- A gyermekek sajátítsák el azokat a készségeket, jártasságokat, amelyek a társas együttélés fenntartását szolgálják.
- A hagyományörző tevékenységek gyakorlásán keresztül a munkajellegű tevékenységek megszerettetése, az elvégzett munka megbecsülésére nevelés.
- A munkaerkölc, felelősségérzet alapozása, kitartásra nevelés: a gyermeket eljuttatni a célirányos kötelezettségvállalás befejező mozzanatáig.
- A gyermeki kipróbálási vágy sokrétű kielégítése, kezdeményezőkézségének formálása.

Az óvónővel kialakult érzelmi kapcsolat, a megerősítés motivációja ösztönzi a gyermeket a munkajellegű tevékenységek céltudatos végzésére.

Német nemzetiségi részprogram

Óvodánk kisebbségi nevelésének célja:

- Hogy a gyermekeket az óvodai nevelés folyamatában sokoldalú képességfejlesztéssel a német nyelvű szituatív beszédig eljuttassuk.
- Hogy a gyermekek családi légkörű, sokoldalú, harmonikus fejlődését egyéni sajátosságaiknak megfelelően segítsük kétnyelvű környezetben.
- A kisebbségi kultúra ápolása, a német nemzetiségi nyelvhez való pozitív viszony kialakítása.
- Az általános iskolaképességen belül a kétnyelvűség speciális képességeit erősíteni.

Kisebbségi nyelvi nevelésünk során a különböző interakciókban a kommunikációs helyzet felmérését, szerepnek megfelelő nyelvhasználatot segítjük. A kisebbség nyelvén az artikulációs bázis erősítése, szókinccs és fogalomkörök bővítése, mondatalkotó készség kialakulása.

Óvodánkban a német nyelvvel való ismerkedés 50:50 százalékos arányban valósul meg. A kisebbség szokásainak, hagyományainak megismertetése, a szellemi, tárgyi kultúrából ismeret közvetítése.

Kisebbségi nevelésünk feladatai, az óvónő modell szerepéből adódó feladatai:

- Folyamatosan fejlesztjük nyelvi kultúránkat. (önképzés, továbbképzés).
- Beszédünk a gyermek számára követésre méltó, változatos, szemléletes, kifogástalan legyen.

Az óvónő- gyermek kapcsolatából adódó feladataink:

- Pozitív megerősítés motiválja a gyermekek nyelvsajátítását.

- Figyelemmel kísérjük a gyermekek egyéni beszédajátosságait, innen indul az egyéni fejlesztés.
- Figyelembe vesszük az egyéni beszédfejlődés ütemét.
- Igyekszünk megérteni az alig beszélő, nehezen megszólaló gyermeket, alkalmat keresünk a szóbeli aktivizálásra.
- Figyelünk a nyelvi keveredésre, halmozott előfordulásnál logopédus segítségét kérjük.

Minél több lehetőséget biztosítunk a gyermekek szókincsének, mondatalkotó készségének, kifejezőkészségének fejlesztésére, a passzív nyelvi ismeretek aktivizálására.

Jelenleg ennek a részprogramnak a megvalósulása kevésbé lehetséges, mert mindössze 1 pedagógusunk van, aki rendelkezik ilyen irányú képzettséggel.

Munkajellegű tevékenységek tartalma

A gyermek, munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Munkajellegű, közösségért végzett tevékenységformák

A naposi munka, a mindennapi élettel kapcsolatos állandó- és alkalmoszerű munkák, növénygondozás. A naposság vállalásában az önkéntesség dominál. A jelkép, (kötény) nem csak a megbízást és a feladatvállalást jelzi, hanem vonzóvá is teszi a tevékenységet, amire büszke és örömmel, sikeresen teljesíti azt. A naposi munka tartalmát úgy alakítjuk ki, hogy minél kevesebb időt vegyen el a gyermekek játékaiból. A naposi munkát kisebb gyermek is vállalhatja. A hagyományörző cselekvések bővítik a naposi teendőket. Például a kertí szerszámok rendben tartása, a sütésekhez szükséges eszközök előkészítése, öntözések stb.

A mindennapi élettel kapcsolatos állandó- és alkalmoszerű munkákhoz tartoznak: az udvar- és teremrendezés, a játékjavítás, tisztítás, készítés, az egyéni megbízások, az üzenetek teljesítése, az ünnepi készülődés (ajándékkészítés, szobacsinosítás, díszítés), a házimunka jellegű tevékenységek (étkezések utáni seprés, sütés, főzés, ünnepek előtti nagytakarítás).

A növénygondozás munkálatai közben a gyermek megismerkedik egyes munkafolyamatokkal (ültetés, vetés, locsolás, kapálás, gyomlálás stb.). Az óvoda udvarán kialakított virágos- és sziklakert folyamatos munkát igényel ültetéstől betakarításig, ezért fontos a munkafolyamatok megszervezésénél az "erők" tudatos elosztása. A kisebb gyermeket az eszköz, a cselekvés vonzza, míg a nagyobb már tudatosan végzi el feladatát.

Az óvónő a folyamatban

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezért, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Megismerjük az óvodába lépő gyermek önkiszolgálási szintjét. A szülőket ösztönözzük arra, hogy a gyermekük otthon is gyakorolja az önkiszolgálás és a családért végezhető munkajellegű tevékenységeket.

A munkához való viszonyunkkal példát mutatunk a gyermeknek, munkatársainknak, a szülőknek. (igényesség, szervezettség, jókedv).

Figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségi szintjét, teherbírását. Az önpróbálkozás mellett a munkafogásokat is megmutatjuk. A tevékenységek során az adott szituációnak megfelelő beszélgetéssel

ösztönözzük a gyermeket a felnőttel való közös munkálkodásra, az önállóságra. Figyelemmel kísérjük, hogy a tevékenységek során a kisebb gyermek önállóságra törekvését a nagyobb gyermek segítőkészsége ne nyomja el.

A skanzen, a tájház látogatása során a gyermekkel megismertetjük elődeink munkaeszközeit. (buszkirándulások szervezése).

A munkajellegű tevékenységek személyiségfejlesztő hatása

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek az önkiszolgálás során gyakorolja azokat a fogásokat, készségeket, amelyek az egyéb munkajellegű tevékenységek végzésére alkalmassá teszik. Megbecsüli saját és mások munkáját. Kitartása, a megkezdett tevékenység befejezésére való igénye, felelősségtudata alakul. Az együttmunkálkodás érzelmi élménye a közösség iránti igényét alapozza. Megtalálja helyét a csoportban, a csoport, a közösség hasznos tagjává válik. A segítségnyújtás igénye alakul. Óvja, védi, gondozza a környezetében lévő növényeket, alapozódik a másról való gondoskodás igénye.

Tevékenységben megvalósult tanulás

A nevelés koncepciójából fakad, hogy a program gyakorlatában a tanulás nem önálló tevékenységformaként jelenik meg. A gyermek játékba ágyazott, változatos tevékenységek gyakorlása során tanul. Ebben a folyamatban az óvónő az egyes gyermek tanulási képességeinek alakulását követi és segíti.

Az óvodás korú gyermek életkori sajátosságaiból következik, hogy a gyermek cselekvéseiben, érzékszervi, mozgásos, tapintásos észlelésen keresztül tanul. A gyermeki tevékenység motorja a játékkedv, a mozgásigény, az utánzási vágy. A környezetében lévő ingerek aktivitásra készítik, kiváltják a hatékony viselkedés igényét, közben ismereteket szerez, készségei, szokásai gyarapodnak, tanul. Ebben az önkéntelen tanulási helyzetben a 3-7 éves korú gyermek ismeretei bővíthetők. A gyermek a folyamatban többször átéli, tanulja, mikor, miként figyeljen a környező világra és belső jeleire. Érzékenységgel, érdeklődéssel fordul az őt körülvevő környezeti ingerek, hatások felé, tevékeny aktivitását a felnőtt megerősítő, elfogadó viselkedése befolyásolja, ismétlésre készíti. Ebben az életkori szakaszban a gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez ez az érzelmi fogékonyság szolgál alapul.

A gyermeki tanulás az óvodai élet összetett tevékenységrendszerében jön létre. A program a hagyományos tevékenységformákat a hagyományörzésből, a természetvédelemből, a családokkal való együttműködésből fakadó tevékenységekkel gazdagítja.

A tanulás célja

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;

- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre
- , válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Óvónő a folyamatban

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Elfogadó, megerősítő légkört teremtünk, amelyben a gyermek számára az önkéntes tanulás lehetősége az egész nap folyamán adott. Pozitív megerősítéssel, dicsérettel ösztönözzük a gyermekeket a kívánt viselkedés elsajátítására. Sikerélményhez juttatjuk őket, amelynek motiváló hatására tudatosan építünk. A játékos tapasztalatszerzés lehetőségeit, a kezdeményezett foglalkozásokat a gyermek önkéntelen tanulási sajátosságainak figyelembe vételével szervezzük.

A hagyományörzés, a természetvédelem változatos tevékenységeit tudatosan használjuk a spontán, a szervezett és az utánzásos tanulásra.

A családokkal való együttműködés során a szülőkkel elfogadtatjuk a gyermeki tanulás sajátosságait.

A pedagógiai munka tervezése

A tervezés tudatos és átgondolt folyamat, amelynek során számításba vesszük a gyermekek eltérő fejlődési ütemét. A tervezés során alapvetően arra törekszünk, hogy a már meglévő ismeretanyagot vegyük számításba. Az ismeretanyag sokoldalú, többoldalú megközelítésével célunk, hogy minél hatékonyabban fejlesszük a gyermeket. A tervezés során külön gondolunk a spontán gyermeki ötletekre és tapasztalatokra, melyek beépíthetők az óvodai nevelés folyamatába. A tervezés során a nevelés és tanulás tervezését nem különítjük el, azt egy- egységben, egymással összefüggésben tervezzük. A komplex, foglalkozásoknak nincs előre meghatározott időpontja, hiszen beépülnek a nevelési folyamat egészébe. A heti ütemterv megírása egyben magában foglalja a munkánk teljes vázát, tehát vázlatot írni külön nem szükséges. Az óvodapedagógus egyéniségének és saját belátásának függvénye, hogy milyen terjedelemben készíti elő az írásos anyagot. A heti tervet a csoportnaplóban rögzítjük. A tervezés éppen olyan önálló és kreatív munka, mint az anyaggyűjtés, a tevékenységek átgondolása vagy az anyag rendezése. A tervezés kiindulópontja a gyermekcsoport és azon belül az egyes gyermek. A gyermekcsoportok egy nevelési évre szóló tervét a csoportok óvodapedagógusai együttműködve készítik el. A pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz és egyéni fejlődési üteméhez igazodva csoportra szabottan tervezzük meg. Az értékelés a kitűzött célok, sikerkritériumok és az elért eredmények összevetésével történik.

Az óvodapedagógus feladatai

- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.
- A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építi fel.
- Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.
 - Képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani.
 - Nevelő-fejlesztő munka tervezése.
 - Hetirend és napirend összeállítása, hetiterv készítés,
 - A nevelőmunka folyamatos és időszakos értékelése.
 - A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése.
 - Éves munka értékelése.

- Pedagógiai munkájában érvényesüljön a tervezés, cselekvés, ellenőrzés és a beavatkozás, ennek megfelelően mindennapi tevékenysége tervszerű, logikus felépítésű.
- Tervezőmunkáját, dokumentumait az intézmény programjához igazítva készíti el a komplexitás elve alapján, azt a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- Tudatosan tervezze meg a tevékenység céljaihoz megfelelő, változatos módszereket, eszközöket, azokat az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza.
- Mindennapi munkája során tudatosan törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.
- Pedagógiai céljai legyenek összhangban az alapidokumentumokkal.
- A digitális és infokommunikációs eszközöket használja célszerűen.
- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. Szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein.
- Épít a gyermekek szükségleteire, kíváncsiságára, igyekszik fenntartani érdeklődésüket.

A tervezés fontos követelménye, hogy az újabb tapasztalatok, ismeretek szorosan kapcsolódjanak a meglévőkhöz. Tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön. Gyermekek fejlődésének nyomon követése A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok (csoportnapló, haladási – mulasztási napló, egyéni megfigyelési lapok,) illetve az óvodapedagógus által készített – nem kötelező – feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

Cél

- információ gyűjtés a gyermek személyiségfejlődéséről (bemenet),
- közös értékrend, követelményrendszer, mérőeszköz alkalmazása,
- a nevelési eredmény és a fejlődési folyamat nyomon-követése (személyiséglap), iskolai élet megkezdésére alkalmasság megállapítása (kimenet),
- a gyermekekérésének, folyamatos fejlődésének nyomon követése, minél teljesebb megismerése.

Alapértékként vesszük figyelembe a gyermekek saját ütemük szerinti fejlődését, önmagukhoz viszonyított fejlesztését. Szem előtt tartjuk, hogy a megfigyelések többnyire a pillanatnyi állapotot és fejlettséget mutatják, ezért a következtetések levonásakor a lehető legtöbb meghatározó okot és szempontot igyekszünk figyelembe venni.

Gyermekek fejlődésének nyomon követésére alkalmazott módszerek

- megfigyelés (természetes környezetben, tevékenység közben, folyamatos megfigyeléssel)
- beszélgetés (természetes környezetben, nyugodt légkörben, életkori sajátosságok figyelembe vételével),
- gyermekmunkák elemzése (emberrajz, esetleges munkalapok),
- dokumentumelemzés (csoportnapló, feljegyzések, fejlesztő tevékenység).

A gyermekek személyiségének sajátosságait sokoldalúan, elsősorban a játékokon keresztül tárjuk fel. Nevelési céljaink megvalósítása során a gyermekek fejlődését folyamatosan figyeljük, értékeljük, írásban évente kétszer rögzítjük. Tapasztalatainkat a „személyiséglapon” és a csoportnaplóban rögzítjük.

A gyermekek mérése és értékelése az óvodában

Cél

Olyan mérési, értékelési eljárások alkalmazása, amelyek a gyermekek megismerését szolgálják. A reális és szakmailag megalapozott értékelés az alapja a további fejlesztési feladatoknak. A szülők folyamatos és egyéni tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről. Alapelvek tekintjük, hogy az óvoda, nevelési intézmény, így a lehetséges és szükséges mérések ennek megfelelően tervezettek. A nevelés-tanulás egymásra ható és egymást feltételező folyamatát kívánjuk a mérésekben tükröztetni. Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentum intézményi szintű szempontjai: A differenciált egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell, kiemelten a hátrányos helyzetű és a tehetséges gyermekek esetében.

Minden óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell megsegíteni, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, mérése, értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció „Személyiséglap” tartalma

- a gyermek anamnézise (adatlap),
- a gyermek fejlődésének mutatói (testi érettség, motoros-, értelmi-, érzelmi, akarat-, szocializációs-, anyanyelvi képességek),
- valamint évenkénti emberábrázolás.

A gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, az elért eredmény

Amennyiben a gyermeket Szakértői Bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapítása, a fejlesztést végző pedagógus a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatai, valamint a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai, - a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések.

Az iskolába lépés feltételei

Az óvoda, ill. az óvodavezető feladata a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megítélése s annak igazolása. Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkiileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Hátránykompenzálás, tehetséggondozás

Az óvodás korú gyermekek fejlődésbeli eltérései olykor szembetűnők. Az életkori szakaszok hasonló jelenségeket, fejlettséget eredményeznek, de a hasonlóság mögött gyakran eltérő szintek fedezhetők fel. Individualizáló programunk a gyermekek, egyének közötti különbségek felismerésére épül, minden gyermeket figyelembe véve a maga fejlődési szintjén. Ennek megfelelően a gyermekek ismeretében egyéni célokat tűzünk ki az egyéni erősségek és igények figyelembe vételével.

A roma gyermekek közül /szerencsére csak néhány esetben /ingerszegény környezetből jön az óvodába, ezért értelmi képességeik elmaradhatnak az életkoruknak megfelelő szinttől. Értelmi képességeiknek, tanulási készségeiknek fejlesztését még hatékonyabbá kívánjuk tenni. A zenei és a testi nevelés az a két terület, ahol a roma gyermekek jó képességekkel rendelkeznek, és mint pozitív nevelési lehetőség, társaik számára példa az ő tudásuk.

Alapfeladatunk, hogy nevelőmunkánk során figyelembe vegyük a gyermek képességét és tehetségét. Programunk minden területet megnyit a gyermekek előtt. Sokféle tevékenység biztosításával, az óvodapedagógusok nyitottságával és a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével adjuk meg az esélyt az egyéni képességek kibontakoztatására és továbbfejlesztésére.

Feladatunk a hátránykompenzálás és tehetséggondozás terén, hogy valamennyi óvodás gyermek számára biztosítjuk személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítését az egyéni képességeik megismerése alapján, egyéni bánásmód alkalmazásával.

Minden óvónő feladata a csoportjában – gyermekenként – a felmerülő probléma okainak a feltárása, az okok megszüntetésére egyéni célok kitűzése, a gyermek fejlettségi szintjének megfelelően az egyéni bánásmód formáinak meghatározása.

Célunk a prevenció, a tanulási nehézségek kialakulásának megelőzése. A hatékony nevelés érdekében nagyon fontos, hogy a gyermekek rendszeresen járjanak óvodába.

Speciális feladatok

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

- Sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel összefüggő pedagógiai tevékenységek
- Tanulási kudarcnak kitett gyermekek felzárkóztatása
- Tehetséggondozás

Általános feladatok

A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.

- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó-vagy sérült funkció helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása, a hiányzó pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés céljait, minden esetben a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei

A tevékenységet meghatározó tényezők; a fogyatékbosság, típusa, súlyossága, a speciális ellátás kezdetének ideje, az életkor, a meglévő ismeretek alapján

- a kognitív funkciók (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés),
- motoros képességek (alapmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly),
- beszéd –és nyelvi képességek fejlesztése (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb.),
- játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása,
- szociális kompetenciák kialakítása, a fogyatékbosság függvényében, más-más hangsúlyt kap.

Az óvodapedagógus feladatai

- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése, a nem-vagy kevésbé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése.
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához.
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők tájékoztatása a sajátos nevelési szükségletéről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal, szakemberekkel.
- Felismeri a gyermekek tanulási-, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.
- Az egyéni képességeik megismerése alapján alkalmazza az egyéni bánásmód lehetőségét.
- Figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, ehhez igazítja a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit.
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal telt légkört alakít ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.
- A fejlődésben elmaradt gyermeket sikerélményhez juttatja. A sikerélménnyel a gátlásos gyermekeket is képes motiválni és cselekvésre ösztönözni.
- Különböző tevékenységekkel, eszközökkel, megfelelő módszerekkel fejleszti a gyermek részképesség zavarát, hogy az a gyermek számára mindig játékos, újszerű, érdekes legyen, a gyermek azt ne unja meg.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A sérülés specifikumától, ennek mértékétől, a terápiás idő tartamától, a gyermek terhelhetőségétől függően változik a fejlődés üteme, valamint az eredményesség.
- A gyermek képességeinek megfelelő iskolában megkezdheti az iskolás életét.

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom, sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképeség zavara miatt. A speciális nevelési szükséglet nem a képességek hiányára, hanem inkább a teendőkre összpontosít.

Sajátos nevelési igény fogalma: „Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”

Sajátos nevelést igénylő gyermekek nevelési alapelvei:

- Szervesen illeszkedjen nevelési programunkba.
- Messzemenően építsünk a gyermek érzelmi, belső motivációjára.
- Az óvodai nevelés egész időtartamára elosztott folyamatos, következetes alkalmazása.
- Az óvoda egész napos életrendjének minden mozzanatához kapcsolható legyen.
- A másság elfogadására nevelés.
- A gyermekek reális „énképének” kialakítása, a pozitívumokra odafigyelés, hangsúlyozás.
- Bemeneti- és kimeneti mérés – értékelés alkalmazása. Szükség esetén más alkalmakkal is.
- Megfelelő pozitív nevelői beállítódás, attitűd.
- Képzéseken, tanfolyamokon való részvétel, tapasztalatok átadása az óvodai dolgozóknak, alkalmazása a mindennapi nevelőmunkánkban.
- Szakkönyvek, folyóiratok folyamatos beszerzése, olvasása.
- Az öröklött, veleszületett, később szerzett speciális tanulási és magatartászavarok felismerése és részbeni korrekciója.
- Iskolai kudarcok megelőzése.
- A korai fejlesztésben való együttműködést a szakszolgálatokkal és szakemberekkel, akik a gyermeket és családjukat támogatják

A fenntartói döntés, és feladat-ellátási kötelezettség az alapító okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján, óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek fogalomköréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjed, az

- Érzékszervi (látássérült, hallássérült),
- Értelmi (enyhe fokban sérült), - Beszéd fogyatékos,
- Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartászavarral) küzdő gyermekekre, tanulókra. (A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre és a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre.)

Pedagógiai szempontból az értelem, a látás, a hallás, a mozgás, a beszéd szervek hibás működése vagy az érzelmi élet súlyos zavara által okozott eltérő fejlődést értjük sajátos nevelési igény alatt. Azt az állapotot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai oly mértékben térnek el az átlagostól, hogy annak alapján a lehetséges fejlődés csak sajátos (gyógy) pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosításával érhető el. Óvodánkban a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló, speciális fejlesztő tevékenységet a helyi nevelési rendszer szerves részeként működő, a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveibe vételel szervezzük.

Az irányelvek főbb pontjai

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljenek attól kezdődően, hogy a fogyatékoságot megállapították. Olyan többlétszolgáltatással kell kiegészíteni a nevelési gyakorlatot, amelyik a fogyatékos gyermekek sajátosságaihoz igazodik.
- Az óvodai nevelés új módon kiegészíti, bizonyos esetekben korrigálja a családi nevelést. Az irányelvek intézményünkre vonatkozó része
- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek.
- A gyermekeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő gyógypedagógia ellátásban részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg. - Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembe vételével történjen.
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlétkör kialakítása segítse.
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve.
- A fejlesztő foglalkozások programjai az intézmény programjának tartalmi elemeivé váljanak.

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben

- biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége,
- javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése,
- csökkennek a fogyatékoságból adódó hátrányok,
- természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Cél: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a differenciáló pedagógia és szakszolgálat bevonásával a fejlődés megindítása, elősegítése, felzárkóztatás. A BTMN-es gyermek fejlesztéséhez szakértői bizottság szakemberei (pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus, mozgásterapeuta) megfelelő terápiát, fejlesztést javasolnak, melyek lehetnek logopédiai-, mozgás-, grafomotoros fejlesztés, diszlexia prevenció, pszichoterápia. Általában a gyermekek óvodapedagógusi kezdeményezésre kerülnek kivizsgálásra. Az óvodapedagógusok hamar felfigyelnek az eltérő magatartási, érzelmi jellemzőkre.

A magatartászavarok megjelenési formái és okai

- az idegrendszer súlyos éretlensége,
- a családi szocializáció problémája,
- fimota, (figyelemzavar - mozgászavar –tanulás zavar)

Tanulási zavarok, (érzékelés, észlelés, a mozgás, a beszéd, az emlékezet, figyelem, a gondolkodás eltérő működése)

A tanulási zavarok okai

- nem megfelelő mozgásfejlődés (lassú fejlődés, egy-egy fázis kimarad, összerendezetlen, feltűnően ügyetlen mozgás),
- eltérés a nagymozgás és finommozgás területén, labdát nem tudja elkapni, kapkod, bizonytalan),
- görcsös, merev, rajzaiban,
- kialakulatlan testkép (nem ismeri saját testét, testrészeit),
- rossz téri tájékozódás,
- irányfogalmak tévesztése,
- az oldaliság (lateralitás) zavara (nem egy oldala a domináns),
- időbeli tájékozódás, sorrendiség problémái,
- fejletlen ritmusérzék,

- látási, hallási észlelés problémái,
- bizonytalan alak, forma, nagyság, szín felismerés.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlesztése

- Szakértői bizottság szakvéleménye alapján jelöli ki a terápia fő lépéseit, feladatait, fejlesztési területeit.
- A terápiát óvodapedagógus, fejlesztő pedagógus és logopédus tartja, egyéni fejlesztési terv alapján.
- Kiscsoportos formában (szükség esetén egyéni fejlesztéssel) történik,
- Óvodapedagógus differenciált nevelése-fejlesztése, kis lépések, tolerancia, egyéni szükségletekhez való igazodás.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekre vonatkozó fejlesztési elvek

- A fejlesztést csak komplex kivizsgálás után szabad megkezdeni.
- Az ismeretnyújtás fokozatainak kis lépésekben való lebontása, tervezése és végrehajtása.
- Cselekvésbe ágyazott gondolkodás figyelembevétele.
- Kellő idő, alkalom, vagyis a munkához való időtöbblet biztosítása.
- Nagy mennyiségű változatos ingerek (taktilis, mozgásos, látási, hallási) biztosítása.
- Az alapmozgások kialakítása, fejlesztése.
- A szociális készségek fejlesztése.
- Az önkiszolgálás fejlesztése.
- A kognitív funkciók fejlesztése.
- Az adekvát játékhasználat elősegítése.
- A változatoság biztosítása (ugyanazon funkció változatos módon való gyakoroltatása).
- Tudatos önállóságra nevelés.
- Egyéni adottságokhoz alkalmazkodó bánásmód.
- Differenciált fejlesztés, az eltérő terhelhetőség figyelembevétele.

Az óvodapedagógus feladatai

- Személyes példamutatás az elfogadásban, a beilleszkedés segítése.
- Tünetek észlelésekor a család bevonása, szakértői vizsgálat kezdeményezése.
- Együttműködik a szakemberekkel.
- Szakértői bizottság/Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményében javasoltak figyelembevétele.
- Gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét.
- Egyéni, kiscsoportos foglalkozás biztosítása, változatos módszerek és munkaformák alkalmazása.
- A családdal szoros kapcsolattartás, segítő tanácsadás.
- A gyermekközösség pozitív hozzáállásának alakítása, az elfogadás motiválása.
- A részképessegek fejlesztése, felzárkóztatás, iskolára való felkészítés.
- Szakértői bizottság vizsgálatának kérelme.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A nehézség specifikumától, ennek mértékétől, a terápiás idő tartamától, a gyermek terhelhetőségétől függően változik a fejlődés üteme, valamint az eredményesség.
- A gyermek képességeinek megfelelő iskolában megkezdheti az iskolás életét.

Érzékszervi- sérült gyermek fejlesztésének feladatai

Gyengénlátó gyermek 10%-30% látásteljesítmény

A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területei:

- látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és közeli környezetben,
- a nagymozgások fejlesztése, mozgáskoordináció, mozgásbiztonság,

- térbeli tájékozódás a látás felhasználásával,
- finommozgás fejlesztése, írás előkészítése.

Enyhe fokban hallássérült gyermek (30-45 dB)

A nagyothalló gyermek fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincs fejlesztése. A beszédérthetőség folyamatos javítása. A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikációfejlesztés rendszerébe. Beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek Az akadályozott beszédfejlődésű gyermekre jellemző az alacsony szintű anyanyelvi fejlettség, a beszédszervek gyengesége, a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya, szegényes szókincs, a beszédmozgásokról szerzett emlékképek felhasználásának hiánya, grammatikai fejletlenség, az utánzó képesség gyengesége.

Típusok:

- megkésett beszédfejlődés,
- centrális dyslalia (működésből fakadó beszédzavar),
- rinofónia (súlyos orrhangzóság), - fejlődési dysfázia (a beszéd időbeli és strukturális zavara),
- elektív mutizmus (választott némaság),
- afázia (a beszéd teljes vagy részleges elvesztése),
- beszédhibához kapcsolódó tanulási zavar (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia).

Az óvodapedagógus feladatai

- Mozgás és kommunikáció fejlesztése.
- Anyanyelvi fejlesztés.
- Vizuomotoros készség fejlesztése. Beszéd fogyatékos gyermekek egyéni fejlesztését logopédus végzi.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek (50-69 IQ)

Az óvodapedagógus feladatai

- Spontán tanulás biztosítása.
- Társakkal való együttműködés kialakítása.
- Kommunikáció fejlesztése.
- Élmények, tapasztalatok biztosítása.
- Érzelmi, értelmi, motoros és szociális képességek fejlesztése.

Egyéni fejlesztését a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársának irányításával óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus végzi.

Pszichés fejlődési zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermek

- Agresszív magatartású gyermek

Testi erejét fitogtatja, játékának tartalma és stílusa is agresszív, rombol, állandó vibrálás jellemzi. Preferáló megerősítő módszer hatékony: a jó tulajdonságait erősítjük, ehhez a körülményeket megteremtjük. Megbízásokat adunk, motiváljuk, tevékenysége révén dicsérrjük. Együttműködési szituációkat teremtünk csoporttársainak kisebb csoportjaival. - Szorongó gyermek Ép intellektus mellett eltér az adott korosztálytól elvárható viselkedéstől. Jellemző, hogy tudja, de nem meri mondani. Énképe negatív, önértékelése alacsony, alulteljesít. Vegetatív tüneteket is mutathat, társas kapcsolatai beszűkülnek. Kiemelten fontos a szorongó gyerek számára a pozitív megerősítés, a jó társas kapcsolatok kialakítása, sikerélmény biztosítása. Elvárásainkat csak fokozatosan emeljük, kialakítjuk reális önképét, többféle megoldási stratégiát gyakoroltatunk be. Szülők felé a pozitív történéseket naponta jelezzük.

Figyelemzavaros gyermek

Nem tud koncentrálni, rendetlenség van körülötte, nem tudja megszervezni az életét, gyakorlás nem segít. - Hiperaktív gyermek (figyelemzavar, motoros nyugtalanság, tanulási nehézség együttes) Motoros nyugtalanságra jellemző, hogy állandóan mozgásban van az optimális ingerlési szint fenntartása érdekében. Belső ingerlő központja alulműködik. Tanulási nehézségre jellemző, hogy speciális az információ feldolgozás módja, az információk szétszóródtak. Hibáiból nem tanul. Cselekvését a következményekkel nem tudja összekapcsolni, büntetés hasztalan. Fontos számára az azonnali megerősítés, a pozitív, elfogadó légkör. Fizikailag is mellette kell állni, segíteni, rövid, világos, egyszerű utasításokat adni. Meg kell tanítani arra, hogy kérjen segítséget. Csak azt szabad elvárni tőle, amire képes. Sikerélményeket kell biztosítani számára. Hasznos lehet a sikert adó mozgásos tevékenység, elsősorban ami vesztibuláris ingert biztosít. Csapatjáték nem megfelelő. Túlmozgatni, lefárasztani sem szabad, mert átbillen. Vesztibuláris inger számára az autózás, televíziózás. Metakommunikációt nehezen érti, saját korosztályával gyenge a kapcsolata.

Dyslexia

Tünetei megjelennek a beszédben, írásban, olvasásban, magatartásban. Jellemzője a hangtévesztés, szótagcsere, összetett szavak elő-és utótagjának cseréje. A dyslexiás gyermekeknek nyelvfejlődési elmaradásaik vannak, mint pl. megkésett beszédfejlődés, makacs beszédhiba, ügyetlen beszédszervi mozgások, szűk aktív szókincs, szótalálási nehézségek, rövid és grammatikailag helytelen mondat szerkesztés, gyenge verbális emlékezet, rossz nyelvi elemző képesség. Fejletlen lehet ritmusérzéke, lehet dominancia zavara, nehezen alakul ki a testsémája, ügyetlen a mozgása, rosszul tájékozódik térben és időben, szerialitási zavarai vannak. A dyslexia-veszélyeztetettség az olvasás tanulás megkezdése előtt diagnosztizálható, és terápiával megelőzhető. A szűrést, a fejlesztést az intézménybe kijáró logopédus végzi. Óvodapedagógus feladata elsősorban a beszédhanghallás, térérzékelés fejlesztése.

Dyscalculia

Számolási nehézség. Az érzékelés-észlelés, mozgás, figyelem, emlékezet, gondolkodás, beszédfejlődés nehézségeivel függ össze.

Motoros koordinációs zavar

Jellemzője az „ügyetlenség”.

Típusai:

- a mozgástervezés zavara (diszpraxia),
- a testhelyzet megállapításának zavara (agnózia),
- a megfelelő irány megállapításának zavara (külső tér észlelésének zavara: jobb-bal),
- csökkent izomtónus (hypotónia).

Kommunikációs zavarok

Mutizmus Jellemzője, hogy az otthoni környezeten kívül a gyermek sem felnőttel, sem gyermekkel nem létesít verbális kapcsolatot, viselkedése erősen szorongó. Feladatunk elsősorban szorongásuk oldása, sikerélmények biztosítása. Verbális megnyilatkozást nem szabad erőltetni, esetleg a fülbesúgás technikájára megtaníthatjuk.

Artikulációs zavar: pöszeség, orrhangzós beszéd.

- Beszédfolyamatosság zavara: dadogás, hadarás.
- Hangadási rendellenesség: diszfónia (rekedtség).

Egyéni fejlesztési terv A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlődésének dokumentálásához egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. Amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a diagnózis BNO kóddal szerepel a fejlesztési tervet gyógypedagógus készíti el. Amennyiben BNO besorolás nem szerepel a diagnózisban, óvodapedagógus készít egyéni fejlesztési tervet.

Tartalma:

- Gyermek neve, születési ideje
- Óvodai felvétel ideje
- Szakértői bizottság megnevezése, a szakvélemény dátuma, felülvizsgálat ideje
- Diagnózis, vizsgálati eredmények
- Fejlesztendő területek
- Fejlesztési ütemterv havi bontásban
- Elért eredmények

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A sajátos nevelési igényű gyermek beilleszkedik az óvodai csoportba, amely közösség húzóerőként hat rá.
- Szívesen jár óvodába. - Örömmel vesznek részt speciális tevékenységekben.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.
- Gyógypedagógiai fejlesztés hatására képességei optimálisan fejlődnek.
- A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodik, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség, felértékelődik az egészség, mint érték

Kiemelten tehetséges gyermekek

A tehetség az a veleszületett adottságokra épülő, sok gyakorlással, céltudatos fejlesztés segítségével kibontakoztatott képesség, mely közben a gyermek egy vagy több területen az átlagost messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni. (Harsányi, 1988) Az Országgyűlés a 126/2008. OGY határozatában elfogadta a Nemzeti Tehetség Programot, melyet egészen 2028-ig kiemelt feladatként kezel. Fontosnak tartja az átfogó tehetséggondozást, melynek első lényeges lépcsőfoka a kora gyermekkorban történő tehetségcsíra felismerése és kibontakoztatásának elindítása. A törvény megerősíti, hogy minden gyermek érdeklődését, adottságait figyelembe kell venni a nevelés során, segíteni kell a tehetségek felismerését, kiteljesedését. Kiindulópontunk, hogy minden gyermek kiemelkedően jó valamiben, csak lehetőséget kell adnunk a "tehetségcsírák kibontakozására". Nevelőtestületünk minden tagja elkötelezett a gyermekek tehetségének kibontakoztatásában. A tehetséggondozás alapelvei, célja, feladatai

Tehetséggondozás alapelvei

- Óvodáskorban elsősorban tehetségígéretekéről, a gyerekek tehetség csíráiról beszélhetünk.
- A gyermekek érdeklődésére, motivációjára építve tervezzük meg speciális műhelyeink indítását.
- Olyan szeretetteljes légkör megteremtésére törekszünk, amelyben a gyermekek erős képességeikre támaszkodva, a tehetséggel összefüggő gyenge terület erősítését valósítjuk meg, komplex személyiségfejlesztés során, feltöltődés, pihenés lehetőségének biztosításával.
- A gyermek fejlődési ütemének, egyéni sajátosságainak szem előtt tartjuk.
- A tehetséggondozás során is elemi szükségletként jelenik meg a játék. A játékos elemek minden tehetségterületen megalapozzák, színesítik, kiegészítik a tehetséggondozás folyamatát.
- A tehetségműhelyekben komplex nevelés folyik: a gyermek tehetségígéretes adottságai mellett teljes személyiségét is fejlesztjük.
- A műhelymunkák során olyan légkört teremtünk, hogy a csoportjából kilépő gyermek megtalálja a helyét, örömmel érkezen, baráti kapcsolatokat létesítsen, és élményekkel telve távozzon a foglalkozásokról. Tehetséggondozás célkitűzése
- Az óvodánkban utolsó évet járó, minden iskolába menő gyermek (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek is) az átlagon felüli adottságai, kreatív adottságai, motivációs adottságai alapján kerüljön be speciális tehetséggondozó műhelyeinkbe (esélyegyenlőség biztosítása).

- A tehetséggondozó pedagógusaink folyamatos képzése.

Tehetséggondozás feladatai

Feladataink:

- tehetségműhelyekbe való beválogatás,
- hatékony, tervszerű, egyéni fejlődési ütemet nyomon követő és figyelembe vevő tehetséggondozás,
- tehetséggondozó tevékenység hatékonyságának vizsgálata,
- tárgyi és személyi feltételek megteremtése,
- 30 órás komplex tehetséggondozó programok kidolgozása. A tehetséggondozás folyamata az óvodánkban A „tehetségígéreték” fejlesztése, intézményünkben 2 formában megjelenő pedagógiai folyamat:
- Csoporton belüli tehetséggondozás: a „tehetségígéreték” egész személyiségének komplex fejlesztésére irányuló óvodapedagógiai folyamat.
- Gazdagító műhelyfoglalkozások: a „tehetségígéreték” speciális érdeklődésére épülő gazdagító műhelyfoglalkozások.

Az óvodapedagógus mindennapi tehetséggondozási feladatai a csoportban

1. Az életkori és fejlődéslélektani szempontok figyelembevételével tervezi és szervezi tevékenységeket.
2. Probléma felvetésekre, a problémák azonosítására, a szituációk kezelésére és a kreativitás fejlesztésére lehetőséget teremt.
3. A cselekvő játékos tapasztalatszerző tevékenységek szervezésével a produktumok létrehozásával, konkrét személyre szabott, fejlesztő hatású értékeléssel támogatja a reális énkép kialakulását, a belső kontroll megerősítését.
4. A tevékenységek választhatóságával fokozzák az önállóságot.

A tehetség azonosítás elvei

- 3 éves kortól, a gyermekek óvodába lépésük első pillanatától kezdve megfigyelik az óvónők a csoportjukban a gyermekeket. A megfigyeléseiket rögzítik, jelölve a legjobb adottságaikat, az adottságok kibontakozását akadályozó gyenge pontokat. Kiemelten kezelik a tehetségígéretekre jellemző tulajdonságokat, az átlagon felüli adottságokat.
- Az első két – három évben csoporton belül egyéni tehetséggondozásban részesülnek a gyermekek. A pedagógusok feljegyzéseket készítenek, adatlapot vezetnek.

Adatlap tartalma

1. A gyermek tehetségígéretére utaló személyiség tulajdonságai, jellemző jegyei.
2. A gyermek átlagon felüli speciális adottságai
3. A gyermek motivációs adottságai
4. A gyermek kreatív adottságai
5. Melyik területen javasolják fejlesztését és miért
6. A gyermek tehetségígéretével kapcsolatos gyenge pontok.

A fejlesztésekben pedagógiai asszisztensek segítik munkánkat. Az átfedési időkben tudnak megvalósulni az egyéni fejlesztések (10- 11 óra között)

A Gardneri tehetségterületek csoportosítása alapján indítjuk speciális tehetségműhelyeinket, az alábbiak szerint:

- nyelvi,
- zenei,
- logikai,

- természeti
- vizuális-téri,
- testi-kinesztetikus,
- szociális-interperszonális,
- intraperszonális.

Óvónő modellszerepe, attitűdje

- A tehetségfejlesztő pedagógus nem teljesít a lehetőségei alatt.
- Pontos ismeri a saját személyiség-eszköztárát,
- Átfogó szerepe a gyermekek alkotásra orientálása, ez feltétele az alkotó innovatívlegkör megteremtésének.
- Képes a gyermeket bátorítani, megbecsülni
- Önbizalmat ad a gyermekeknek
- Hisz a gyerek képességeiben, erősíti öntudatát.
- Elismerést mutat a jó teljesítmény vagy az őszinte igyekvés esetében.
- Hagyja a gyermeket próbálkozni, engedi hibázni, ezzel önálló munkára ösztönzi
- Háttérben marad, akkor segít, ha szükség van rá
- Érdeklődésével és nyíltságával motivál, példát mutat
- Felhasználja a csoportot arra, hogy a gyermek egyéni fejlődését elősegítse
- A gyermek különbözőségében is az erőt és a lehetőségeket látja
- Tud a gyermekkel beszélni, nem csak hozzá beszélni
- Képes minden gyermekkel ott találkozni, ahol tart, és onnan indítani a fejlesztését, megerősítését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A tehetséges gyermek felismerése.
- Sokféle tevékenység biztosításával a gyermekek érdeklődési körének megismerése.
- A tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés.
- A gyermek pozitív „én tudatának” kialakítása és erősítése.
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása.
- A pedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén.
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében.
- A tehetségfejlesztési szakértővel partneri kapcsolat kialakítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képesekké válnak társaikkal való együttműködésre, közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják őket, nem kerülnek peremhelyzetbe (szociálisan alkalmassá válnak az iskolai életre).
- Képesekké válnak igényeik, szükségleteik közvetítésére, megértetésére.
- Képesekké válnak nyelvi jelek befogadására, feldolgozására, beszédbeli kommunikációra.
- Saját személyükkel kapcsolatos munkákat önállóan végeznek.
- Kialakul a vizuális jelek felismerése.
- Képesekké válnak a környezetükben állandó, adaptív viselkedésre és indulataik szabályozására.
- Elsajátítanak kompenzációs technikákat.
- Képesekké válnak a figyelem összpontosítására.
- A tehetséggondozás során alakul a gyermekek önkifejező képessége, koordinációs képessége, térpercepciójuk erősödik, alkotásaikban érvényesül a kreativitás és az alkotás öröme.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A gyermekek szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyermeket nevelő, esetleg csonka családokét. Különösen nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek célja A hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek érdekében tett intézkedésekkel, gyermekközpontúsággal, családorientált szemlélettel, az együttműködések elősegítésével az esélyteremtés növelése, valamint a gyermekek komplex személyiségfejlődésében bekövetkezett pozitív változások elősegítése.

A hátrányos helyzet okai:

- a család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje,
- a család lakhelye és környezete,
- a gyermek és/vagy szülő egészségi állapota,
- a családtagok száma,

Környezeti okok:

Szűkös lakásviszonyok:

- a család magas létszáma
- több generáció együttélése

Szülők iskolázatlansága, nevelési hiányosságok:

- kettős nevelés,
- felügyelet és gondozás hiánya,
- helytelen bánásmód (brutalitás),
- érzelmi sivárság, közömbösség,
- könnyelmű, felelőtlen életvitel,
- bűnöző családi háttér.

Anyagi okok:

- munkanélküliség,
- létminimum alatti 1 főre jutó jövedelem,
- a szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen,
- a kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik.

Egészségügyi okok:

- születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság,
- mozgáskorlátozottság,
- Érzékszervi károsodás (látás, hallás...),
- Szervi rendellenesség,
- Tartós betegség,
- Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek),
- Higiénés hiányosságok.

A gyermek személyiségében rejlő okok:

- Értelmileg, érzelmileg visszamaradt.

A szociális hátrányok enyhítésére tett intézkedések:

- differenciált egyéni fejlesztés,

- egészségnevelés,
- életvezetési tanácsok a családok részére,
- a mozgás prioritása a nevelésben,
- tehetséges gyermekek fejlesztése,
- felzárkóztató foglalkozás az arra rászorulóknak részére,
- kirándulásokon a részvétel biztosítása,
- kulturális rendezvények csoportos látogatása,
- pályázatokon való részvétel.

Az óvodapedagógus feladatai

- Jelzés a gyermekvédelmi megbízottnak.
- A gyermekek rendszeres óvodába járásának ellenőrzése.
- Családlátogatások alkalmával meggyőződés az indokolatlan hiányzások okáról, ezek megszüntetése.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, fokozottabb együttműködés kialakítása a nevelőmunkában.
- A HH és HHH gyermekek felzárkóztatása.
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása.
- A mindennapi életre szükséges készségek kialakítása.
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés.
- A mozgás és a sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás- és feladatmegoldó képességet, az egészséget értékek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét. • A szülőkkel – a gyermeküket is elhanyagoló családokkal való – együttműködésre készítő kapcsolattartás erősítése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Az óvodában folyó nevelés eredményeképpen gyermekek hátrányai csökkennek, képesekké válnak az iskolai beilleszkedésre, életesélyeik növekednek.
- Pozitív énképpel és önbizalommal rendelkeznek.
- A gyermek a belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.
- A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Hisszük, hogy minden gyermek érdeklődése felkelthető valamilyen tevékenység iránt. Arra törekszünk, hogy felfedezzük minden gyermek legjobb adottságait és esélyt adjunk ezek kibontakoztatására. Mi óvodapedagógusok törekszünk arra, hogy a gyermekeket bátorítsuk, önbizalmukat fejlesszük, egyéni tapasztalatszerzésre, önálló munkára ösztönözzük. Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy az óvodás évek alatt a gyermek személyiségét komplexen fejlesszük, teret adva a kreativitásnak és a gyermeki motivációnak. Ehhez biztosítjuk a feltétel nélküli elfogadást, szeretetet, felkeltjük a gyermekek kíváncsiságát és tudásvágyát. Gyermek- és ifjúságvédelem Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint az 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről egymással összhangban fogalmazza meg a gyermeki jogok és kötelességek sorát. Az óvodai gyermekvédelem célja: a hátrányos helyzetben élő családok gyermekeinek felzárkóztatása, esélyegyenlőtlenség csökkentése. Prevencióval, folyamatos odafigyeléssel a hátrányok kompenzálása.

Feladatok

- A gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása.
- Az óvodai nevelés során bármilyen okból tilos a hátrányos megkülönböztetés.
- Tartsuk tiszteletben a gyermek gondolati -, lelkiismereti- és vallásszabadsághoz való jogát.
- Humánus, megértő, egyéni bánásmód alkalmazása.
- A család gyermeke iránti felelősségének erősítése.
- A szociálisan hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek óvodai felvételének biztosítása, rendszeres óvodába járásuk szorgalmazása.

- A gyermekvédelemre szoruló felmérése, bejegyzése a csoportnaplókba, a gyermekvédelmi felelős nyilvántartási füzetébe.
- Bizalmon alapuló szülő – óvodapedagógus viszony kialakítása, szükség szerint családlátogatások végzése, a veszélyeztető okok feltárása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek személyiségfejlődésének, érzelmvilágának segítése pozitív megerősítéssel.
- A személyiségfejlődésben gátolt vagy lemaradt gyermekek a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereihez irányítása.
- A nevelési problémákkal, magatartászavarral küzdő gyermekek szüleivel folyamatos kapcsolattartás.
- A pedagógia eszközeivel helyes nevelési irányban való szemléletváltás elérése.
- Aktív együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, a jelzőrendszer hatékony működtetése.
- Információ nyújtása a rászoruló családoknak a mindenkori rendelkezésekben, törvényekben megállapított juttatásokról, lehetőségekről. Óvodánkban a gyermekvédelmi feladatokat egy megbízott óvodapedagógus koordinálja éves munkaterv alapján. A gyermeki jogok védelme azonban minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- A hátrányos helyzetű gyermekek felmérése.
- A hátrányos helyzet típusának mérlegelése, ez alapján a további teendők kidolgozása.
- A veszélyeztetett gyermekek felmérése, nyilvántartásba vétel, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, ez alapján a további teendőkre javaslattevés; egyeztetés a Gyermekjóléti Szolgálattal, nyilvántartja az intézkedéseket, eredményeket.
- Együttműködik a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival (Védőnői Szolgálat, gyermekorvos, Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat),
- Nyilvántartást vezet az óvodai gyermekekről (3 vagy több gyermekes család, gyermekvédelmi támogatásban részesülő, térítésmentes étkezésben részesülő, álapellátásban és veszélyeztetett helyzetű gyermekek).
- Munkaterv készítése, óvodavezető rendszeres tájékoztatása, beszámoló az éves munkáról. – Kapcsolattartás az óvoda orvosával, védőnővel.
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között.
- Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.
- Rendszeresen figyeli a jogszabályok változásait.
- Tájékoztatja az óvodapedagógusokat a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokról, a szakmaközi megbeszéléseken hallottakról.
- Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvodapedagógusaival.
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek családi hátterének megismerése.
- A problémák, hátrányos helyzet okozta tünetek felismerése, jelzés a gyermekvédelmi megbízottnak, Gyermekjóléti Szolgáltnak.
- A gyermekvédelmi felelős rendszeres tájékoztatása a veszélyeztetett gyermekek fejlődéséről, beilleszkedéséről (esetmegbeszélés).
- A gyermekeket megillető jogok érvényesülésének biztosítása óvodán belül, szükség esetén védő-óvó intézkedésre javaslattevés.
- Segítse az intézményben a Gyermekjóléti Központ alkalmazásában álló óvodai-iskolai szociális segítő személy tevékenységét.
- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, esélyegyenlősége.
- Minden esetben a gyermekek érdekeinek képviselője.
- Prevenció minden gyermekre való kiterjesztése.

- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén jelzi az óvodavezetőnek a hiányzást.
- A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményességét elősegíti.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. A pedagógust és a nevelőoktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottakat titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a hivatásának ellátása során szerzett tudomást. A gyermekvédelmi rendszerben a szülőkkel való kapcsolattartás formái: fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet, nyílt nap, véletlen találkozás, tanácsadás szülőknek, szülők tájékoztatása. A gyermekvédelmi munka várható eredményei: - Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban. - Minden veszélyeztetett gyermek családja tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez. - Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket. - Bizalommal fordulnak felénk a szülők, elfogadják javaslatainkat, segítségünket. - A segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

Logopédia prevenciók foglalkozások

A logopédiai munka az anyanyelvi neveléshez kapcsolódik, annak része és segítője. Az anyanyelvi nevelést az óvónő és a család végzi, a logopédus munkája annak kiegészítője, segítője. Jelentősége abban van, hogy saját módszereivel elősegítse az alakilag és tartalmilag is megfelelő beszéd kialakulását a gyermekeknél.

A logopédus feladatai:

- A beszédhibás gyermekek folyamatos kiszűrése.
- Beszédhibák javítása a logopédia speciális módszereivel.
- A beszédhiba megszüntetése által a gyermekek családi, óvodai és iskolai beilleszkedésének elősegítése.

Beszédjavításra azoknak az 5 – 6 – 7 éves gyermekeknek van szükségük, akiknél a beszéd korrekciójára az iskolai tanulmányok megkezdése előtt szükség van.

Óvodánkban, az óvónők kérésének és megfigyeléseinek alapján a fiatalabb gyermekekkel is foglalkozik a logopédus, ha szükségét látja.

A logopédus heti négy órában foglalkozik az arra rászoruló gyermekekkel, különálló, jól felszerelt foglalkoztatóban, ami az óvodában van.

A gyermek-, és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Gyermekvédelmi tevékenységünket a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1999. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, és ennek 2003. évi LXI. módosítása és a végrehajtásához kapcsolódó jogszabályok határozzák meg:

- Minden gyermeket érintő döntésben „a gyermek mindenek felett álló érdekeit” kell figyelembe venni, azt más érdekek nem előzhetik meg.
- A gyermekek jogait minden megkülönböztetés nélkül biztosítani kell: fajra, nemre, vallásra, származásra, egyéb.
- Személyes adatokat csak meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében lehet, ezt megelőzően erről a szülőket tájékoztatni kell.

- A gyermekeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti. A gyermekeknek joguk van, hogy a nevelési intézményben biztonságban és egészséges környezetben nevelődjenek.
- A gyermeket a családi környezetből kizárólag anyagi okok miatt nem lehet kiemelni.
- A gyermekeket védeni kell a fizikai, lelki erőszakkal szemben.
- Sajátos nevelést igénylő gyermekekkel való foglalkozás minden óvodapedagógus kötelessége.

Célunk: A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Elveink: Mindenekelőtt a családok tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése a rászoruló körében. Szoros kapcsolatot alakítunk ki a közvetlenül, vagy látens módon segítséget kérő családokkal.

Figyelembe vesszük:

- Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek kultúráját.
- A sajátos nevelést igénylő gyermekekkel kapcsolatos alapelveinket.
- A differenciált fejlesztés lehetőségeit a hátrányos helyzetű és az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek számára.

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén:

1. szint:

A pedagógusok szintje, ahol az óvónőknek elsőként adódik alkalmuk

- A gyermekek és a szülők jelzéseinek fogadására.
- A hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet felfedezésére, és
- Az ebbe a körbe tartozó gyermekek személyiségéhez illeszkedő differenciált és egyéni fejlesztésre.

2. szint:

Gyermekvédelmi felelős szintje.

- Ahol a pedagógusoktól beérkező információk gyűjtése zajlik.
- A meglévő információk alapján a gyermekvédelmi felelősnek lehetősége nyílik a tanácsadásra /szociális támogatás, étkezési támogatás.../ a hátrányos vagy veszélyeztetett helyzetben lévő szülők felé a kapcsolattartásra a családsegítő szolgálat felé.

3. szint:

Óvodavezető szintje.

- Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.
- A gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítése, és az érvényesítés ellenőrzése.
- Akinek a feladata határozottan felvenni a kapcsolatot az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.

Az óvodavezető feladatai:

- Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős továbbképzéséről és beszámoltatja az elhangzottakról.
- Évente egy alkalommal értékeli és minősíti a gyermekvédelmi munka eredményességét.
- Rendszeres támogatás iránti kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel és az érintett óvónőkkel folyamatosan egyeztet és a megfelelő intézkedéseket megteszi.

- A gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt /gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek. /
- Írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.
- Segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában.

Az óvoda családsegítő és családokat támogató tevékenysége

Nevelőtestületünk kialakította, és a jövőben megszilárdítja a hatékony családsegítés érdekében a szülőkkel való jó kapcsolatot, hatékony együttműködést a gyermekek egészséges fejlődése érdekében. Építve tapasztalatainkra és eredményeinkre a megszokottnál gazdagabb együttműködésre törekszünk a családokkal. A szülőt megnyerni és elveszíteni a gyermekeken keresztül lehet. Mi a szülők mindegyikét megnyerni szeretnénk, mert ez a feltétele a nevelésben való jó együttműködésünknek. Arra törekszünk, hogy a velünk kapcsolatba lépő családok a beiratkozás pillanatától segítséget kapjanak óvodapedagógusainktól. A nyílt és bizalmon alapuló kommunikáció kiépítése időigényes feladat. Fontos, hogy a pedagógusok kezdettől fogva rendszeresen beszéljenek a családokkal.

A családdal való kommunikáció alapelvei

- Adjunk időt, alkalmat, bátorítást a családnak, hogy megosszák velünk gondolataikat, céljaikat, örömeiket, gondjaikat.
- Adjunk lehetőséget a privát beszélgetésekre is.
- Az információt kezeljük bizalmasan!

A kapcsolatrendszerek szerepe az óvodában

Az óvoda a közoktatási rendszer része. Ebből fakadóan azokat a kapcsolódási pontokat szükséges végéig gondolni, amelyekkel az intézmény sajátos funkciója révén a társadalmi környezettel kapcsolatba kerül.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és –lehetőségei szerint –szakmai kapcsolatot tart fenn.

A néphagyományőrző program lényegi sajátja, hogy újszerű kapcsolatrendszer alakul ki az óvodán belül, a nevelőtestület és a többi munkatárs között. Ez a belső és külső kapcsolatrendszer is a program egyik éltetője.

Az óvoda és a család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda illetve a család teremt meg.

Az óvoda a néphagyományőrzés és az értékteremtés kezdeményezőjeként újraéleszti a nép, az adott közösség hagyományait, egyben új megvilágításba helyezi a család biztonságadó szerepét. Igyekszik megteremteni az egyensúlyt a családi és az intézményes nevelés között úgy, hogy kiegészíti, gazdagítja azt.

Az óvodában folyó hagyományőrzés hatására egyes családoknál olyan szokások jelennek meg, amelyek életmódjukban szemléletváltást jelentenek: vállalják, magukénak kezdik vallani a múlt értékeit. A gyermek az együttlétekből a családi-óvodai egymáshoz tartozás, az együvé tartozás örömét kapja örökül. A családok aktív részvétele során kiderül, minden emberben él a derűs együttlétek, a közös játékok iránti igény. A múlt felkutatásával és közös éltetésével mindkét "intézmény" az alkotás részeseivé válik. Az óvoda és a család kapcsolatát átgondoltság, szervezettség, tervszerűség jellemzi.

Az együttnevelés célja, feladatai:

Óvó, védő, segítő kezet nyújtani a gyermeknek, a családnak, létrehozni egy olyan kapcsolatrendszert, amelyből merít a gyermek, a család és az óvodai testület.

A program a gyermeki személyiségfejlesztés érdekében a családokkal való együttnevelést előtérbe helyezi. A partnerkapcsolat konkrét cselekvésekben nyilvánul meg. A hagyományőrző szemlélet a kapcsolatteremtés - és tartás hagyományos formáit megtartja és gazdagítja.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Változik a szülői értekezletek helye, formája, tartalma. Ez egyrészt az általános szemléletmód változásából, másrészt a hagyományőrzés tevékenységrendszeréből fakad.

Az új szülők a tájékoztató szülői értekezleten benyomásokat szereznek az óvodai környezetről, ismerkednek az óvoda hagyományőrző nevelési programjával. Az ismerkedést az óvodában folyó természet közeli, a családokkal együttműködő élményekről, a gyermekek tevékenységeiről készült fényképalbum összeállítása is segíti. A szülők a számukra készített és egyénileg átvett írásos tájékoztatóból megismerik az óvodában folyó nevelési és működési rendszerét. A tájékoztató az óvodában honos hangvételt tükrözi.

Fontos a bizalomkeltő, együttműködésre készítető stílus. A gyermek beszoktatási és elfogadási folyamatában is ez valósul meg.

Az évnyitó csoport szülői értekezleteken a hagyományos óvodai szokásrend, a nevelési célok bemutatása mellett hangsúlyos szerepet kap az óvoda családdal együttnevelő hagyományainak bemutatása.

Fontos az értekezlet légköre, ami közvetlenséget, egymásra figyelmet áraszt. Az elfogadó, bizalom teli hatás oldja a kezdeti természetes feszültséget.

A tanév eleji közös szülői értekezleteken tájékoztatást kapnak a szülők a tanév folyamán szervezendő programokról. Ekkor a szülők először szóban kötelezettséget vállalnak, hogy biztosítják gyermekeik részére az anyagi fedezetet. Mindezeket az Szülői Szervezet elnöke beépíti, és írásban rögzíti az éves munkatervébe. Az aktuális program előtt egy héttel elhelyezzük az információs táblán a részletes programot, és a szülőt terhelő költséget. Az „olvastam, tudomásul vettem” lapon a szülő aláírásával jelzi, hogy gyermekét elengedi, és az összeget biztosítja, vagy nem engedi, hogy gyermeke részt vegyen a közös programon. Szerencsére ez nagyon ritkán fordul elő.

Az óvoda dolgozói nyitottak minden téren, szívesen veszik a szülői közeledéseket, segítenek megvalósítani a szülők által javasolt közös programok lebonyolítását.

A speciális témájú szülői értekezletek segítő szándékkal szerveződnek, amennyiben ezt a szülők igénylik. A szakemberek ismeretnyújtó tájékoztatója, (logopédus, pszichológus, elsősztályos tanítónő stb.) gyermekközpontúak, és személyiségfejlesztést segítőek legyenek. A számonkérő, kioktató hangnemnek nincs helye óvodánkban. Jó hatású egy- egy szülő hiteles tapasztalatátadása.

Az óvoda a szülők részére mindig nyitott. A nyílt napon egy- egy szülő bejöhethet „látogatóba” az óvodába. Ha a szülő nem merev nézője a nevelési folyamatnak, hanem gyermekével együtt tevékenykedik, megérzi és megérti az óvónő, és az óvoda nevelési törekvéseit.

A kapcsolattartás legszemélyesebb formája a fogadóóra. Ez lehetőséget ad arra, hogy az óvónő és szülő (szülőpárok) kölcsönös bizalommal, nyíltsággal beszélgessenek a gyermek fejlődésével kapcsolatos tapasztalatokról.

Fontos, hogy az óvónő elfogadó viselkedésével befolyásolja a beszélgetést, megteremtve az együttnevelés "gyermekben gondolkodás" távlati lehetőségeit. Kiindulópontnak tekinti, hogy a szülő jót akar gyermekének.

A családlátogatás egy bővíthető együttműködési forma.

Fontos, hogy a gyermekeknek nyújtson érzelmi többletet, közös élményeivel maradandó emlékeket, egyben formálja a családok szemléletmódját.

A szülők közösségét képviselő, összefogó szervezet óvodánkban a Szülői Szervezet. Hatékony szerepe van az óvoda és a családok kapcsolattartási rendszerében, ha olyan szülők töltik be a tisztségeket, akiket a szülők bizalommal választottak, és akik elfogadták az óvoda nevelési koncepcióját, valamint érzik, hogy az óvoda és a szülők valóban igényt tartanak együttműködésükre.

Fontos az óvodavezető és az óvónők folyamatos kapcsolattartó szerepe. Az éves munkatervben közösen megfogalmazott, rögzített feladatok megvalósítása által válik élővé a kapcsolat. Az együttműködés tartalmi formáit sajátossá teszik a közösen végzett néphagyomány ápoló tevékenységek.

Az együttműködést gazdagító tevékenységek

- Családokkal közös tájmegismerő, hagyományápoló ismereteket nyújtó, és erdei természetgyűjtő kirándulások.
- Környezet- illetve erdőtisztító munkálatok, fák, bokrok, virágok ültetése a szülőkkel együtt az óvoda előtt és az udvaron. Ez nálunk már évek óta hagyomány, a Föld, - a Madarak, és fák napjához kapcsolódik.

A tanév végén a ballagó nagycsoportosok közösen ültetnek az óvoda udvarán, vagy a vízparton egy fát. A Madarak és fák napját madáritató készíttéssel tesszük emlékeztetővé.

Fontos, és elengedhetetlen az eredményes nevelés szempontjából, hogy igazodjunk az elvárásokhoz. Különösen fontos figyelni a gyermekek egymáshoz való viszonyára, a gyermek – gyermek kapcsolatok alakulására. A fejlesztés lehetősége az óvodai élet mindennapjainak szervezésében és az óvodai dolgozók elhivatottságában van. Nyugodt, tevékenységeket kínáló és ösztönző környezet biztosításával a gyermekekben biztonságérzet és szeretet alakul ki önmaguk, gyermektársuk és az óvoda dolgozói iránt.

A kialakult vagy kialakuló baráti kapcsolatokat fenn kell tartani. Észre kell vennünk, hogy melyik gyermeknek okoz nehézséget a kapcsolatteremtés társaival, vagy felnőttekkel, és segítséget kell nyújtanunk abban, hogy megtalálja a helyét az óvodai csoportban, társai között.

A fejlesztés iránya

Óvodánkban 2 évenként történik a partneri igényfelmérés, melynek feldolgozása, értékelése, összegzése és összehasonlító elemzése után számba vesszük a beérkezett információkat. A partneri jelzések lesznek mindenkor a fejlesztési iránymutatók, amelyek megvalósítása érdekében az éves munkatervet készítjük el. Az éves költségvetések előkészítésekor is számba kell venni a partneri igények anyagi vonzatait. Ezen kívül a folyamatosan érkező információk és rendkívüli események is befolyásolhatják kapcsolattartásunk irányvonalát.

Egyéb partnerkapcsolatok

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemeztiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

Községünk általános iskolájával a kapcsolattartás folyamatossága az együttműködés nélkülözhetetlen eleme. A kölcsönös intézménylátogatás lehetőséget ad a programok megismerésére, jelenlegi esetben összehangolására.

A községünkbe kihelyezett tagozatként művészeti iskolai képzésben is részesülnek az iskolás gyermekek, velük is jó a kapcsolat, hiszen nagyszerű műveltség gazdagító lehetőséget nyújt számukra. A Művelődési Házban helyet kap az évente megrendezésre kerülő szülői bál, valamint videó vetítések alkalmával természet és felszerelést biztosítanak részünkre.

Az egészségügyi és nevelési szakemberekkel a kapcsolatunk jól működik, a gyermekek testi, lelki fejlődésének követése, segítése érdekében közösen tevékenykedünk.

- A védőnő szükség szerint látogatja és ellenőrzi a gyermekek higiénés és egészségügyi állapotát. A státuszvizsgálatok során elvégzi a látás- és hallásszűrést, probléma esetén szakemberhez irányítja a gyermeket.
- A beszédészlelési, beszédértési és a kifejezőképesség fejlesztésében logopédus segíti az óvodapedagógusok munkáját.
- Magatartási és / vagy egyéb részképesség zavarral küzdő gyermeket a területileg illetékes szakemberhez irányítjuk, és kérjük a szakvéleményét. (Csepel-sziget és Környéke Egységes Pedagógiai Szakszolgálat 2300 Ráckeve)
- A Szakértői Bizottság által javasolt gyermekekkel fejlesztő pedagógus foglalkozik az óvodában, vele különösen fontos a szoros és együttműködő kapcsolat tartása. A gyermek fejlődéséről, egyéni módszerek alkalmazásáról, további lehetőségek kutatásáról a sikeres együttműködés érdekében.
- A meglévő kapcsolatokat ápoljuk a vállalkozókkal, civil szervezetekkel.
- Ráckeve Város közelsége lehetőséget nyújt a népi kismesterségek megfigyelésére, gyakorlására. (Ács Károly Művelődési Ház: kiállítások, játszónapok, stb.)
- Látogatásokat szervezünk, jó kapcsolatot tartunk fenn a ráckevei Savoyai Kastély vezetőivel
- Ráckeven lehetőség van a Városi Könyvtár, Szerb templom, Keve Galéria megtekintésére.
- Ráckeve Város Önkormányzat Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat vezetőjével és munkatársaival.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM BEVÁLÁS VIZSGÁLATÁNAK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Célunk:

Mindig aktuális a törvényeknek megfelelő, korszerű pedagógiai eljárásokat követő, aktuális, jól használható Pedagógiai Program álljon rendelkezésünkre.

Feladataink:

A törvényi változásoknak megfelelően, időszakonként a programot felülvizsgáljuk, analizáljuk. A felmerült problémákat korrigáljuk és aktualizáljuk.

Fontos, hogy a programot a pedagógusok magukénak érezzék, és a napi munkájukba szakszerűen beépítsék.

A nevelőtestület által elfogadott új Pedagógiai Programot az igényeknek megfelelően felülvizsgáljuk, gyakorlati megvalósítását, elméleti (előadások, konzultációk stb.), módszertani (bemutatók, hospitálások) ismereteink bővítése előzi meg.

A hatékony megvalósítás érdekében munkaközösséget hozunk létre, melyek az éves tervükben meghatározzák az adott tanévre vonatkozó kiemelt feladataikat.

A vezetők a nevelési év kezdetére felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira, ennek feladatmegosztását az éves munkaterv tartalmazza.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Makádi Hóvirág Óvoda és Minibölcsőde Pedagógiai Programja a többcélú köznevelési intézménnyé válás, az intézmény névváltozása miatt került módosításra.

Jelen Pedagógiai Program 2021. szeptember 1-től visszavonásig érvényes. A módosított Pedagógiai Programot a Makádi Hóvirág Óvoda és Minibölcsőde nevelőtestülete elfogadta.

Kelt., Makád 2021. augusztus 31.

.....
Fekete Bettina Eszter a nevelőtestület képviselőjében

Egyetértését nyilvánítottaa szülői szervezet elnöke

Jóváhagyta:az intézmény vezetője

P. H.